

፲፩. ጸሎተ ዕንባቆም ነቢይ

ዕንባቆም ማለት ማእምር ጠበብ ለባዊ ማለት ነው። የዋዊ እንደደረሰ ተገልጸዎት ፍልስፍኔም ወጥቷል። ከዚያ ሲኖር ለሰንደ. ሰባረዎች /አጫጆች/ ምሳ ይህ ሲሄድ መልእክት ቅዱስ ሚካኤል ሙጥቱ ይህን ዛቢሉን ወስደህ ለዳንኤል ሰጠው አለው። በግብ አንበሳ /አናብሶት/ ወድቆ ነበርና አይቱን ባቢሉን ወአይቱን ዳንኤል አለው። ወደሮ በሥእርተ ርእሱ ይሳል። በራሱ ጠጉሩ አንጠልጥሎ ወሰደ እንደተገጠመች ገብቶ መግባት እንደተገጠመች ወጥቷል። ይህ ምሳሌ ነው። ዕንባቆም የወልደ እግዚአብሔር፣ ዳንኤል የአዳም፣ ግብ የአመቤታችን፣ ምግብ የምግብ ነፍሱ፣ እንደተገጠመች ገብቶ እንደተገጠመች መውጣቱ በድንገልና ተጸንሶ በድንገልና የመወሰዱ ምሳሌ። ዕንባቆም የተነሳረው ነገር ይህ ነው።

፩. እግዚአ ሰማዕኩ ድምፀክ ወፈራሕኩ። አቤቱ ቀድሞ ይህን ንስም እምነክ አልቦ ንክ ቦ እምጥተህ ፈጠርክ ሲሉ ሰማሁ ሰምቼ ፈራሁ።

ርእኩ ግብረክ ወአንክርኩ። ዛሬም እምነክ ቦ ንክ አልቦ ስታሳልፈው አይቼ ሥራህን አደነቅሁ።

፪. በማዕከል ክልዱ እንስሳ ርእኩኩ። በጻድቃንና በኃጥእን መካከል ንዑና ሒሩ ብለህ ስትፈርድ አየሁህ

ከመ ከመ ይቀርብ ዓመቲሁ አእምረክ። ዘመነ ምጽአት ሳይቀርብ እንደቀረበ እንደቀረበ አድርጌ አውቅሃለሁ።

ወከመ ከመ ይበጽሕ ጊዜሁ አሉብወክ። ጊዜ ምጽአት ሳይደርስ እንደደረሰ እንደደረሰ አድርጌ አውቅሃለሁ።

ሶበ ትትሐወክ ነፍሰየ እመንሱት በምሕረትክ ተዘከረኒ። ከኃጥእን ጥፋት የተነሣ ሰውነቴ በታወከች ጊዜ በቸርነትህ አሰበኝ አሰ። በጻድቃን ተዳርጎ /ጻድቃንን መሰሉ/ ይናገራልና።

አንድም እግዚአ ሰማዕኩ አቤቱ ቀድሞውን ጅውን የ /ሰድሰት መቶ ሺ/ አጋርን በምድረ በዳ እንደሸሸ እንጥፈህ እንደቅጠል አርግፈህ አስቀረሃቸው ሲሉ ሰማሁ ሰምቼ ፈራሁ።

ርእኩ ግብረክ ወአንክርኩ። ዛሬም ፲፭ን ነገድ ፪ቱን ነገድ ስታሰማርክ አይቼ ሥራህን አደነቅሁ።

በማዕከል ክልኤ እንስሳ ርእኩኩ። በሰልምናሶርና በናቡከደነፆር መካከል አየሁህ።

ከመ ከመ ይቀርብ ዓመቲሁ አእምረክ። ዘመነ የዋዊ ሳይቀርብ እንደቀረበ እንደቀረበ አድርጌ አውቅሃለሁ።

ወከመ ከመ ይበጽሕ ጊዜሁ አሉብወክ። ጊዜ የዋዊ ሳይደርስ እንደደረሰ እንደደረሰ አድርጌ አውቅሃለሁ።

ሶበ ትትሐወክ ነፍሰየ እመንሱት በምሕረትክ ተዘከረኒ። ካሥሩ ነገድ ከሁለቱ ነገድ ጥፋት የተነሣ ሰውነቴ በታወከች ጊዜ በቸርነትህ አሰበኝ ከነቢያት ተዳርጎ ይናገራል።

አንድም እግዚአ ሰማዕኩ ድምፀክ ወፈራሕኩ። አቤቱ ቀድሞ ሰብአ ትካትን ሰብአ ሰዶምን አጠፋሃቸው ሲሉኝ ሰማሁ ሰምቼም ፈራሁ።

ርእኩ ግብረክ ወአንክርኩ። ዛሬም የባቢሉንን ሰዎች ስታጠፋ አይቼ ሥራህን አደነቅሁ።

በማዕከል ክልኤ እንስሳ ርእኩኩ። በዳርዮስና በቂሮስ መካከል አየሁህ።

ከመ ከመ ይቀርብ ዓመቲሁ አእምረክ። ዘመነ ሚጠት ሳይቀርብ እንደቀረበ እንደቀረበ አድርጌ አውቅሃለሁ።

ወከመ ከመ ይበጽሕ። ጊዜ ሚጠት ሳይደርስ እንደደረሰ እንደደረሰ አድርጌ አውቅሃለሁ።

ሶበ ትትሐወክ ነፍሰየ እመንሱት። ከባቢሉናውያን ጥፋት የተነሳ ሰውነቴ በታወከች ጊዜ በቸርነትህ አሰበኝ። በትሩፋን ተጥብቶ ይናገራል።

አንድም እግዚአ ሰማዕኩ ድምፀክ ወፈራሕኩ። አቤቱ ቀድሞ ከአብ ያሰ እናት ተወሰደክ ሲሉ ሰማሁ ሰምቼም ፈራሁ።

ርእኩ ግብረክ ወአንክርኩ። ዛሬም ከቅድስት ድንግል ያለ እባት ስትወለድ አይቼ ሥራህን አደነቅሁ።

በማዕከል ክልዱ እንስሳ ርእኩኩ። በአድግና በላህም መካከል በጎል ተጥለህ አየሁህ። አስተማወቅዎ እስትንፋሱ አድግ ወላህም በመዋዕለ ቱር ወአስሐትያ እንዳል።

ከመ ከመ ይቀርብ ዓመቲሁ አእምረክ። ዘመነ ሥጋዊ ሳይቀርብ እንደቀረበ እንደቀረበ አድርጌ አውቅሃለሁ።

ወከመ ከመ ይበጽሕ። ጊዜ ሥጋዊ ሳይደርስ እንደደረሰ እንደደረሰ አድርጎ አውቅሃለሁ።

ሶበ ትትወወክ ነፍስህ እመንሱት። ከአይታድ ጥፋት የተነሳ ሰውነቱ በታወከች ጊዜ በቸርነትህ እስበኝ። በምእመናን ተገብቶ ይናገራል። እንድም እግዚአብሔር ስማዕክ ድምፀክ ወፈራሕክ። እዜቱ ተድሞ ዲያብሉስ በክድ ጨለማ እገናጽፈህ ሰመቀ ሰመቀት አወረድከው ሲሉ ስማህ። ስምጅም ፈራሁ።

ርእኩ ግዛረክ ወአንከርኩ። ዛሬ በመስቀል ድል ስትነሳው አያቼ ሥራህን አደነቅሁ።

በማዕከል ክልሉ እንሰሳ ርእኩክ። በፈያታዊ ዘየማንን በፈያታዊ ዘገግም መካከል ተስቅላህ አየሁህ። እንድም በየሴኳና በኒቶዲሞስ መካከል ገንዘው መቃብር ሲያወርዱህ አየሁህ።

ከመ ከመ ይቀርብ ዓመቲህ አስምረክ። ጊዜ ዘመነ/ ስቅለት ሳይቀርብ እንደቀረበ እንደቀረበ አድርጎ አውቅሃለሁ።

ወከመ ከመ ይበጽሕ። ጊዜ ስቅለት ሳይደርስ እንደደረሰ እንደደረሰ አድርጎ አውቅሃለሁ።

ሶበ ትትወወክ ነፍስህ እመንሱት። ከአጋንንት ጥፋት የተነሳ ሰውነቱ በታወከች ጊዜ በቸርነትህ እስበኝ። ከነፍሳት ተዳርጎ ይናገራል።

፫. እግዚአብሔርን እምቲማን ይመጽእ። እግዚአብሔር ከቲማን ይመጣል። ወቅዱስኒ እምደብረ ፋራን ወእምእህጉረ ይሁዳ። ከያብረፋራን ከእህጉረ ይሁዳ ይመጣል። እነዚህ ሁሉ ቀድሞ ከግዙጽ ሲወጡ ታምራት እድርጎባቸዋል። ያን ጊዜ ታምራት ሲያደርግ እንደመጣ ዛሬም ታምራት ሲያደርግ ይመጣል። እንድም እግዚአብሔርን እንተ የማን ይላል። በየማናዊ ኃይል ይመጣል። እንድም ታምራት በሚያደርግበት በሥጋ ማርያም ይመጣል።

ወቅዱስኒ እምደብረ ፋራን ወእምእህጉረ ይሁዳ። ከድንግል ይወሰዳል ወደብረ ፋራን ዘዕንባቅም እንዳል። ወእም እህጉረ ይሁዳ። ከነገደ ይሁዳ ይወሰዳል። ይሁዳ ዕንሳ እንሰሳ ተብሎ ከተነገረለት።

ከደነ ሰማያተ ሥነ። ሥነ /ሥልጣን/ ሰማያትን ከደነ።

ወመልዐ ምድረ ሰብሐቲሁ። ጌትነቱ ምድርን ሙላ። እንድም ሥልጣን ሰማይን ምድርን ፈጠረ። የእስራኤል ልዑላን ትሑታኑን አስማረከ። እንድም የባቢሎናውያንን ልዑላን ትሑታኑን አጠፋ። እንድም የእስራኤል ልዑላን ትሑታኑን መሰሰ።

አንድም ከደነ ሰማያተ ሥነ። በዕለተ ልደት መላእክት አመስገኑት።

ወመልዐ ምድረ ሰብሐቲሁ። ኖሎት አመስገኑ።

እንድም ከደነ ሰማያተ ሥነ። በዕለተ ስቅለት ፀሐይ ጨለመ ጨረቃ ደም ሆነ ከዋክብት ረገፋ።

ወመልዐ ምድረ ሰብሐቲሁ። አዕባን ተፈተቱ። መቃብራት ተከፈቱ። ሙታን ተነሡ። መንጠላዕተ ቤተ መቅደስ ከሁለት ተከፈለ ጌላም ያሳልፋቸዋል።

፬. ወፀዳሉኒ ከመ ብርሃን ውሕቱ። ጸዳለ ረድኤቱ እንደ ብርሃን ደስ ያስኖል ኃጥእንን አጥፍቶ ለጻድቃን። አሰሩን ነገድ አስማርኮ ለሁለቱ ነገድ። ሁለቱን ነገድ አስማርኮ ለነቢያት ለነህናት። የባቢሎንን ለወቅ አጥፍቶ ስትሩፋን። አይሁድን አጥፋቶ ለምእመናን። እጋንንትን አጥፍቶ ለነፍሳት። ያደረገው ፀዳለ ረድኤቱ እንደ ብርሃን ደስ ያስኖል። ፀዳልህ ቢል ብርሃንነቱ እንደ አብ ብርሃን ነው። ብርሃን ዘእምብርሃን እንዳል።

አቅርንት ውስተ አደዊሁ። አቅርንት በእጃቼ ተይዘዋል ማለት ሥልጣን የባሕርዩ ነው። እንድም ስልምናሰር ናቡከደነፆር በሥልጣኑ ተጠብቀዋል። አቅርንት አላቸው። እስራኤልን ይቀጣጣቸዋልና። እንድም ቂርሰ ዳርዮስ በሥልጣኑ ተጠብቀዋል አቅርንት አላቸው። አሕዛብን ይቀጣጣቸዋልና እንድም በሰውነቱ ሥልጣን የባሕርዩ ነው። ቅንዋት በእጃቼ ተቸንክረዋል። እንድም ሄናክ ኤልያስ በሥልጣኑ ተጠብቀዋል።

ወረሰየ ፍቱረ በፅንዖ ኃይሉ። በፅነዕ ኃይሉ ይላል። በፅነ ኃይሉ ወዳጅ አደረገ። ኃጥእንን አጥፍቶ ጻድቃንን። አሥሩን ነገድ አስማርኮ ሁለቱን ነገድ። ሁለቱን ነገድ አስማርኮ ነቢያት

ከሀያትን፡ የባቢሎንን ሰዎች አጥፍቶ ትሩፋንን፡ እይሁድን አጥፍቶ ምስመናንን፡ አጋንትን አጥፍቶ ነፍሳትን፡

፩. ወየሐውር ቃል ቅድመ ገጽ። በፊቱ ቃል ይሄዳል ማስት ይማረኩ ብሎ፡ ያዝዛል ይማረካሉ። ይውጡ ብሎ ያዝዛል ይወጣሉ። እንደም ዘሩባቤል ከባቢሎን በወጣ ጊዜ ሳንቲ ዛጉፍ ዲቦ አንበሳ /አምቤልታ ቀንደ መስከት ነጋሪት/ እያሰመታ ወጥቷል። አንድም ቃሰ ዓዋዲ ዮሐንስ በፊቱ ይሄዳል አለ። መንፈት ጽንሰ መንፈቅ ማስተማር ይቀድመዋል። እንድም ቃሰ ወንጌል ይቅጥ ፊት ትንገራለች።

ወያውጽእ፡ ውስተገዳም እምድገረአገሪሁ። በአገሪሁ በስልምናዕር በናቡከደነፆር አድሮ፡ ወደ አስራኤል ከተማ ይሄዳል።

ድገረ አገሪሁ፡ አስራኤል በልምናዕርን ናቡከደነፆርን ይከተላሉ ይማረካሉ። አንድም በአገሪሁ፡ በቂርስ በዳርዮስ አድሮ ወደ አሕዛብ ከተማ ይሄዳል። ድገረ አገሪሁ አስራኤል ቂርስ ዳርዮስን ይከተላሉ አስ ይወጣሉ። አንድም በአገሪሁ፡ በአግሩ ከሲቶስጥራ ወደ ቀራንዮ ይሄዳል። እንደጌትነቱ ፈረስ ሳቡልኝ ሠረገላ ጥረቡልኝ እይልም። ድገረ አገሪሁ ጸድቃን እስን አብነት አድርገው ይመንኖሉ። ተስቅሶ አፍኣ እምትዕይንት እንዲል። ጥንቱን ከከተማ አፍኣ መስቀሉ እኔን አብነት /ምሳሌ/ አድርጋችሁ መንኑ ሲል ነውና። አንድም በአገሪሁ፡ በሐዋርያት አድሮ ወደ አሕዛብ ከተማ ይሄዳል። ድገረ አገሪሁ፡ አሕዛብ ሐዋርያትን ይከተላሉ እስ ይመንኖሉ። አንድም በአገሪሁ በሄናክ በኤልያስ አድሮ ወደ ሐሳዊ መሢሐ ከተማ ይሄዳል።

፪. ወሰባሂ ይቀውም ታድስቀልቅ ምድር። በመዓት በተነሳ ጊዜ ምድር ትናወጣለች። በዓዋዊ ኢየሩሳሌም፡ በሚጠት ባቢሎን፡ በዕለተ ዓርብ በቂመ ጌላም ታልፋለች።

ወእመሂ ነጸረ ይትመሰጠ አሕዛብ። በዓይነ መዓት በተመሰከተ ጊዜ አሕዛብ እንደሰም ይቀልጣሉ። በዓዋዊ ኢየሩሳሌም፡ /አስራኤል/ በሚጠት ባቢሎን /አሕዛብ/ በዕለተ ዓርብ እይሁድ፡ በምጽአት ጋጥኦን።

ወይትቀጠቀጡ አድባር እምኃይሉ። ከኃይሉ የተነሣ ተራራዎች ይቀጠቀጣሉ አለ። የአስራኤል ነገሥታቱ ይማረካሉ።

ወይትመሰጠ መኳንንቱ ይማረካሉ።

፩. ፲፭፻፱ ወይትቀጠቀጡ። የባቢሎናውያን ነገሥታቱ ይጠፋሉ ወይትመሰጠ መኳንንቱ ይጠፋሉ።

፪. ፲፭፻፱ ወይትቀጠቀጡ። በዕለተ ዓርብ ሐና ቀያፋ በ፭ቱ ታምራት ይቀጠቀጣሉ።

ወይትመሰጠ፡ አውግር ዘእምዓለም። ሄሮድስ ጴጥላስ ድል ይነሣሉ ጌላም ያልፋሉ።

ወፍኖቶሂ ዘእምዓለም ርኢኩ። ዛሬም ይህን ዓለም እምኃብ በ ንብ አልቦ ስታሳልፈው እንዳየሁ ቀድሞ እምኃብ አልቦ ንብ በ ፈጠርከው ሲሉ ሰማሁ። ዛሬ አሥሩን ነገድ ሁሰቱን ነገድ ስታስማርክ እንዳየሁ ቀድሞም ፷፱ /ስድስት መቶ ሺሁን/ አጋር በምድረ በዳ እንደሻሽ እንጥፈህ እንደቅጠል እርግፈህ እስቀረሃቸው ሲሉኝ ሰማሁ። ዛሬ የባቢሎንን ሰዎች ስታጠፋ እንዳየሁ ቀድሞም ሰብእ ትካትን ሰብእ ሰዶምን አጠፋሃቸው ሲሉኝ ሰማሁ። ዛሬ ስድንግል ያለ አባት ስትወለድ እንዳየሁ ቀድሞም ከእብ ያለ አናት ተወለድክ ሲሉኝ ሰማሁ። ዛሬ በመስቀል ድል ስትነሳ እንዳየሁ ቀድሞም ዲያብሉስን ቢከድ ጨለማ እጎናጽፈህ ዕመቀ ዕመቃት እወረድከው ሲሉኝ ሰማሁ።

፫. ፲፬፻፳፫ ኢትዮጵያ ይደነገጽ። የምድያም ነገሥታት ይደነገግሳሉ።

እዕዓዳቲሆመ ሰብሐረ ምድያም። ምድያም ሰማለት ደገመው። በላዕለ አፍላግስ ኢትትመዕዕ እግዚአ፡ አቤቱ በአፍላግ በአስራኤል አንድ ጊዜ ብትፈርድባቸው ዘወትር አትፍረድባቸው አፍላግ ይላቸዋል፡ ፈሳሽ ውኃን እየተካፈሉ እንዲወስዱት እየማረኩ እየተካፈሉ ይወስዷቸዋልና።

፬. ወሊይኩን መዓትከ በላዕለ አፍላግ። በአፍላግ በአስራኤል መዓትህ እይዕና

ወኢ መቅሠፍትከ ዲበ ባሕር። በእስራኤል ከተማ መቅሠፍትህ አይፅና።

እስመ ተፅዕንክ ዲበ አፍራሲክ። በሰልምናሰር በናቡከደነፆር አድረህ መጥተሃልና።

አፍራሲክኒ ሕይወት ውላቱ። ሰልምናሰር ናቡከደነፆር ሕይወት ናቸው። ለነቢያት ለካህናት። ሕያዋን ቢል እስከ ጊዜ ሞታቸው።

ከንድም አስመተፅዕንክ ዲበአፍራሲክ። በቂርስ በዳርዮስ አድረህ መጥተሃልና።

አፍራሲክኒ ሕይወት ውላቱ። ቂርስ ዳርዮስ ሕይወት ናቸው። በእስራኤል። ሕያዋን ቢል እስከ ጊዜ ሞታቸው።

ከንድም እስመተፅዕንክ ዲበ አፍራሲክ። በሐዋርያት አድረህ መጥተሃልና አፍራሲክኒ ሕይወት ውላቱ። ሐዋርያት ሕይወት ናቸው ለምእመናን። ሕያዋን ቢል በነፍስ። አንድም አስመተፅዕንክ ዲበ አፍራሲክ። በኪሩቤል ላይ ተቀምጠህልና።

አፍራሲክኒ። ኪሩቤል ሕይወት ናቸው አለ። ሰፍጡራን። ሕያዋን ቢል የባሕርይ።

፱. ወተርክ ወወሰቀ ቀስተክ ዲበ አብትር ይቤ እግዚአብሔር። እስራኤል ይሆንልኛል መስሎህ? /መስሎሃል/? በአሕዛብ ቀስትህን ሳብክ ቀፈርክ።

ፈለግሽ ይሠጥቃ ለምድር። ነገር ግን እንተ እንዳልከው አይደለም ፈለግ አሕዛብ ከተማህን ከፍሏት ያልፋል።

ከንድም ወተርክ ወወሰቀ ቀስተክ ዲበ አብትር አሕዛብ ይሆንልኛል መስሎህ? በእስራኤል ቀስትህን ሳብክ ቀፈርክ ፈለግሽ። ነገር ግን እንተ እንዳልከው አይደለም።

ፈለግሽ ይሠጥቃ ለምድር። ፈለግ እስራኤል ከተማህን ከፍሏት ያልፋል።

ከንድም ወተርክ። አሕዛብ ይሆንልኛል መስሎህ? በሐዋርያት ቀስትህን ሳብክ ቀፈርክ ፈለግሽ ነገር ግን እንተ እንዳልከው አይደለም ፈለግ ሐዋርያት ከተማህን ከፍሏት ያልፋል።

፲. ይፈልዩክ ወይዳዕሩ አሕዛብ። አሕዛብ አይተውህ ይጸጸራሉ /ይቸገራሉ/ በዚህም እስራኤል። በሚጠት አሕዛብ በምጽአት ጋጥአን።

ወይዘክሩ ማየ በውስተ ፍኖት። በጎዳና ውሃ ያስባሉ በዚህም ደርቆባቸው ነበር።

ወአሦጡ ቀሳውቲሆሙ ዕራቆ እንዲል። በሚጠት ፈልቆላቸው ጠጥተዋል። ከንድም ወይዘረዉ ከመ ማይ ይላል። ቀድሞ ደርቆብን ነበር ዛሬ ግን ፈልቆልን ጠጣን አያሉ።

ወወሀበት ቀላይ ቃላ። ቤተ እስራኤል ቃሏን ሰጠች አለ። አመለገንች

ወአልዐለት ግርማሃ። መፈራቷን አበዛች።

፲፩. ተገሥሎ ፀሐይ ወወርኅ ወቆሙ በሥርዐትክ። ፀሐይ ጨረቃ ተፈጠሩ በሥርዓትህ ጸንተው ኖሩ። አንድም የእስራኤል ፀሐይ ሲቀ ካህናቱ ወርኅ ንጉሡ ተማረኩ። በዚህም ጸንተው ኖሩ። ከንድም የባቢሎን ፀሐይ ንጉሡ ወርኅ ቢትወደዱ ጠፋ በጥፋቱ ጸንተው ኖሩ። ከንድም የእስራኤል ፀሐይ ሲቀ ካህናቱ ወርኅ ንጉሡ ተመለሱ በሚጠት ጸንተው ኖሩ። አንድም በዕለተ ዐርብ ፀሐይ ጨለመ ጨረቃ ደም ሆነ ወቆሙ በሥርዓትክ እስከ ጊዜ ቀትር። ወፍናሠርክ ይበርህ ብርሃን ፀሐይ አንዲል። ጌላም ያልፋሉ።

በብርሃን ማዕበልክ የሐውሩ። ዓረብ ቅራ ጭሆ /እንደተላለ ሰይፍ/ በሆነ ረድኤትህ ጸንተው ይኖራሉ።

ወበፀዳላ መብረቅ ወልታክ። እንደ ፀሐይ ደስ በሚያስኝ ጋሻ ረድኤትህ ጸንተው ይኖራሉ።

፲፪. በመዓትክ ውገደት ምድር። በፈረድከበት ቀን ምድር አነስች በዚህም ኢየሩሳሌም። በሚጠት ባቢሎን። ጌላም ታልፋለች። ወታጸድፎሙ ሰአሕዛብ በመዓትክ። አሕዛብን ፈርደህ ታጠፋቸዋለህ።

፲፫. ወወጸኢክ ለአድገኖ ሕዝብክ። ወገኖቻህን ለማዳን ወጣህ። ከመታደገኖ ለመሢሕክ። ይልቁንም ቀብተህ ያነገሥከው ዙባቤልን ታድገው ዘንድ ወጣህ።

አንድም ወወጸአክ ከመታድገኖ ይላል። ልጅህን ታስነሳው ዘንድ ወጣህ።

ለአድገኖ ሕዝብክ። ወገኖችህን ሊያስነሳቸው ወጣ ድጊኖ እሞት አድገኖሙ እንዲል።

ወወደይክ ውስተ አርአስቲሆሙ ለጋጥአን ሞተ። በጋጥአን ቸብቸቦ ሞትን አመጣህ።

ወአንሃላክ ማእሰረ ውስተ ክሣውዲሆሙ ለዝለፉ። ከአንጋታቸው ዛንጅርን አነሣህ አለ። አገዛዝን አጠፋህላቸው።

፲፬. ወመተርኮ አርአስተ ጋያላን እንዘ በድንጋጼ ይላል። በድንጋጼ ሳሉ የጋያላኑን ቸብቸቦ ቆረጥክ። ወይትሐወኩ ባቲ። በዚችም ያዝኑባታል አንድም ይትሐወኩ ባቲ። ይታወኩባት ዘንድ የጋያላኑን ቸብቸቦ ቆረጥክ። ምነው አንድ ብልጣሶር እይደለም ቢሉ ንጉሣዊ አነጋገር ከመዝ ይብሉክሙ ንጉሥ እንዲል። አንድም አሉ ከሞተ በኋላ ብዙ ሰዎች አልቀዋልና።

ታሪክ፦

እነዚህ ቂርስ ዳርዮስ ተሰለው ገጠሙ። ብልጣሶርን ድል በናደርግ አስራኤልን ነፃ እናወጣለን ቤተእግዚአብሔር እንሠራለን ብለው። ሁለት ጊዜ ድል አደረጋቸው ስለምን ቢሉ ጋይል የባሕርያችን ነው ባሉ ነበርና።

አንድም ጌላ ድል የሚያደርግ በፊት ድል መሆን ልማድ ነውና። እነዚህን ድል አድርጎ አዳራሽ ተገኘ። ከመኳንንቱ አንዱ ዛሬ እንጂ አስራኤል ሳይረዱን ዋሉ /ቀሩ/ ልበ አበር /ግብረ አበር/ ቢሆኑ ነው አለ። አስራኤል ቢረዱስ ምን ሊጠቅሙ ባይረዱስ ምን ሊጎዱ ብሎ ናቡከደነፆር የአምላክ ዕቃ ለአምላክ ነው ብሎ አክብሮ ንዋየ ቅድሳቱን ከቤተ ጣዖት አኑርት ነበር ጥንቱንም አባቱ አጥፍቷል ብሎ አስመጥቶ በጽዋው ቀድቶ ጠጣበት አጠጣበት በጸሕሉ ፈትፍቶ በላበት አበላበት። በዚህ ምክንያት ማኔ ቴቂል ፋሬስ እያለች እጅ ክጉቦን ስትጽፍ አይቶ /ታየች/ ይህን አንብቦ ተርጉሞ የሚነግረኝ ሲሶ መንግሥት አስጠየለሁ አለ። የሚተረጉሞለት

ጥቁ አዝኖ ሳለ የናቡከደነፆር ሚስት አያቱ ነበረችና ዛሬ

የልጅ ምሳ ተመለከነለት ይሆን? ብላ ጠየቀች፡ ምሳውስ ተመስግኖለት ነበር ነገር ግን እንዲህ ያለ ጽሑፍ ተገኝቶ አንብቦ ተርጉሞ የሚነግረው አጥቶ አዝኗል አሏት። ሴት ችኩል ናትና ልብሷን /ልብሌን/ ልልበስ እላለችም ሄዳ ዛሬ ምሳው ተመለከነልህ? አለችው ምሳውስ ተመስግኖልኝ ነበር ነገር ግን እንዲህ ያለ ጽሑፍ ተገኝቶ አንብቦ ተርጉሞ የሚነግረኝ አጥቼ አላት። ለዚህም ምን ይቸግርሃል ለእያትህ ለናቡከደነፆር ርአሱ ዘወርቅን የተረጉመለት ዳንኤል አለ እሱን አታስመጣውም አለችው ዳንኤል ተጠርቶ መጣ ይህን አንብቦህ ተርጉመህ ብትነግረኝ ሲሶ መንግሥት እለጥሀለሁ አለው። ዳንኤልም መፍቀሬ ሢመት አይደለምና ሹመቱም ላንተ ይሁን አንብቤ ተርጉሜ እነግርሃለሁ። ነገር ከሥሩ ውሃ ከጥሩ እንዲሉ ለአዳም ከለማይ በታች ከምድር በላይ ያለውን እንዳስገዛለት ለአባትህ ፀቱን መፍዝን ቢያስገዛለት አነ ውእቱ ዘአወርቅ ፀሐየ አለ። በዚህ እስከ የአምር ልዑል ከመይኳንን መንግሥተ ደቂቀ ዕጓለ አመሕያው ወለዘፈቀደ ይሁብ /ወይሁብ ለዘፈቀደ/ ይላል። በጠለ ለማይ ተነክሮ ለባት ዓመት ዕሪያ ሆኖ ኖረ። አንተኒ ብልጣሶር ወልዱ አንተም የአራቢ /የፋቂ/ ልጅ አጥባቂ የአበያ ልጅ ወዳቂ የዘማ ልጅ ሳቂ የትዕቢተኛ ልጅ ናቂ እንዲሉ። አባትህ የአምላክ እቃ ለአምላክ ነው ብሎ አክብሮ ያኖረውን አምጥተህ በጽዋው ቀድተህ ጠጣህበት አጠጣህበት በጸሕሉ ፈትፍተህ በላህበት አበላህበት በዚህ ተጽፎብህል ንባቡ በዕብራይስጥ ነው ማኔ ቴቂል ፋሬስ ትርጓሜው በሱርለት ነው ማኔ ማለት ለፈራ እግዚአብሔር ለመንግሥትክ ወሠለጣ ቴቂል ማለት ደለዋ ለመንግሥትክ ወተረክበት ሕጽጽተ ፋሬስ ማለት ተሥዕረት መንግሥትክ ወተውሀበት ለፋርስ ወለሜዶን ማለት ነው። አለው ምንም ቢተረጉምበት አሕዛብ የተናገሩትን አያስቀሩምና ቢትወደድነት ጌትነት ለጥቶታል። ይህን ቢተረጉም የለማ ነው ይላሉ ጠጅ አሳላፊውም ነው ይላሉ ሲበጠብጠው ውሎ ነበርና ሌላ ከሚመለከንበት እኔ ልመለከንበት ብሎ ክተኛበት ቸብቸቦውን

ቆርጦ ወስዶ ግዳይ /ምርኮ/ ጣላላቸው። እንተ ለጌታህ ያላዘንክ ብለው ተቀብለው ገድለውታል።

ወይከሥቱ እፋሆሙ ከመ ዘይበልዕ ነዳይ በጽሚት። ሁለት ሦስት ቀን ጦሙን ያደረ ደሀ ቀለ ብሎ እንዲያዋውጥ ቀለ ብለው ይናገራሉ የንጉሥ ሞት ደርሶ በእፍክ አይነገርምና።

፲፭. አኬድክ ውስተ ባሕር አፍራሲክ። ስልምናሶር ናቡከደነጋርን በእስራኤል ከተማ አመላለስክ።

እንዘ የጎምጉ ማያተ ብዙኃ። ይኸውም ውሃውን እያደፈረሱ ነው። አለ እስራኤልን እየማረኩ /እያጠፋ/ ነው።

አንድም አኬድክ ውስተ ባሕር አፍራሲክ። ቂርሰ ጻርዮስን በእሕዛብ ከተማ አመላለስክ።

እንዘ የሐጎምጉ ማያተ ብዙኃ። ይኸውም እሕዛብን እያጠፋ ነው። አንድም አኬድክ ውስተ ባሕር አፍራሲክ። ሐዋርያትን በእሕዛብ ከተማ አመላለስክ

እንዘ የጎምጉ ማያተ ብዙኃ ይኸውም እሕዛብን እያሳመኑ ነው።

፲፮. አስተሐየጽኩ ወደንገፀኒ ልብዩ። ያህን ሁሉ ተመልክቼ ልቡናዬ ደነገጠብኝ።

እምቃለ ጸሎተ ከናፍርዮ። ግለጽልኝ ብዬ ከጸለይኩት ጸሎተ የተነሣ ለዚህ ብሎ ገብቶ ኑሯል ቢሉ አዎን። አንድም ለሌላ ከገባ ዘንድ ተገልጸለታል።

ወበአ ረዓድ ውስተ አዕፅምትዮ። በሰውነቴ ረዓድ እንቅጥቅጥ አደረ።

ወተጎምግ ኩሉ ፈቃድየ በመትሕቱዮ። በሰውነቴ ውስጥ ያለ ልቡናዬ በኃዘን ደፈረሰ

ወአዐርፍ በዕለተ ምንጻቤዮ። በመከራዬ ቀን አርፋለሁ።

ለዐሪግ ውስተ ሕዝበ ፍልስጥኤም። ወደ ፍልስጥኤም ለመውጣት መከፊሃለሁና። ዐሪግዬ ቢል ወደ ፍልስጥኤም ወጥቼ አርፋለሁ።

፲፯. እስመ በለሲኒ ኢትፈሪ። በለስ አታፈራምና

ወኢይከውን ፍሬ ውስተ ዐጺደ ወይን። በወይን ቦታ ፍሬ አይገኝምና ትሔሱ ግብራ ዘይት። ዘይት ቅብዕነቷን ታብላለች

ወምድርኒ ኢትገብር ሲሊተ። ምድርም አዝርዕትን አትከልትን አታስገኝምና።

ተጎጉሉ አባግዕ አመብልዕ። እምተበልዖ ሲል ነው። አባግዕ ከመበላት ርቀዋልና የድርቅ በግ አይበላምና

ወአልሀምትኒ ኢይትረከቡ በውስተ ጎል። አልሀምት ከበረት አይገኝምና እንዲህ ያለ ጽኑ መከራ ይመጣልና ወጥቼ አርፋለሁ።

አንድም እስመ በለሲኒ ኢትፈሪ። በለስ ዘይቤ ቤተ እስራኤል አሙንቱ እንዲል። እስራኤል ምግባር ሃይማኖት እያስገኝምና

ወኢይከውን ፍሬ ውስተ ዓፀደ ወይን። ዓፀደ ወይንስ ለእግዚአብሔር እስራኤል አሙንቱ እንዲል። በእስራኤል ልቡና ምግባር ሃይማኖት አይገኝምና ትሔሱ ግብራ ዘይት።

መምህራን እያስተምሩምና

ወምድርኒ ኢትገብር ሲሊተ። አርድአት አይማሩምና ተጎጉሉ አባግዕ አመብልዕ። እስራኤል ከመሥዋዕትነት ርቀዋልና አለ ደስ ከማለኝት።

ወአልሀምትኒ ኢይትረከቡ በውስተጎል። መምህራን በጉባኤ አይገኙምና እንዲህ እንዲህ ያለ ጽኑ መከራ ይመጣልና ወጥቼ አርፋለሁ።

፲፰. እንስ እትፈሣሕ በእግዚአብሔር። ስለነዚያ /ለነዚያ/ ነው እኔ በእግዚአብሔር እምኒ ደስ ይለኛል።

ወአትሐሠይ በእምላኪየ ወመድኃንዬ። በፈጣሪዬ በመድኃኒቴ እምኒ ደስ ይለኛል።

፲፱. እግዚአብሔር እምላኪየ ወኃይልዮ። እግዚአብሔር ፈጣሪዬ ኃይሌ ዘይሠርዖን ለእገርየ ወለፍጻሜዮ። እግሮቼን ፈጽሞ የሚያቅናናቸው /የሚያቀናቸው/ አሉ ነው።

ወዲበ ልዑላት ያጸዕነኒ። በኃያላኑ ላይ ያሠለጥነኛል። ጅቱን ነገሥተ ፍልስጥኤም ይዞ፤ ቄቱን ነገሥተ እሕዛብን ቄቱን ነገሥተ ፍልስጥኤም ይዞ እምስቱን ነገሥተ እሕዛብ ድል አድርጓል።

ከመ እማዕ በመኃልይሁ። እሱን በማመስገን ድል እነሳ ዘንድ በፍኖቱ ቢል ሕጉን በመጠበቅ ድል እነሣ ዘንድ።

፲፪. ጸሎተ ኢሳይያስ ነቢይ

ኢሳይያስ ማለት መድኃኒት ማለት ነው። ኢያሱ ኢየሱስ ማለት መድኃኒት ማለት እንደሆነ። ይኸውም መድኃኒት መባሉ አንደ ኢያሱ ባጭር ታጥቆ ዘገር ነጥቆ የእስራኤልን ጠላት አጥፍቶ እንደ ጌታ ሥጋውን ቆርሶ ደሙን እፍስሶ ዓለምን አድኖ አይደለም። መክሮ እስተምሮ ነው። ይህን ስሙንም አናት አባቱ በ፰ ቀን ኢሳይያስ ብሰውታል። አንድም ነቢያት ካህናትን ማን እንበለው ብለዋቸው መክሮ አስተምሮ መድኃኒት እንዲሆን ተገልጿልቸው ኢሳይያስ በሉት ብለዋቸዋልና ኢሳይያስ ብሰውታል። አንድም ቅቡዕ እምቅብዓ ትንቢት ማለት ነው። በዚህ በተሰጠው ትንቢቱ ሕዝቡ በሕገ ሲና አሕዛብ በሕገ ልቡና ረብህ ጥቅም እንዳላገኙ ሲያጠይቅ በእስራኤል ፫፡ በአሕዛብ ፪፡ ነገር ይናገራል። በእስራኤል ሦስት ነገር። እባር ቸንፈር፡ ዓዋዊ ሚጠት። አሊህ ሦስቱ ሥጋውን ለሦስቱ መንፈሳውያን አምላል መርገፍ ናቸው። እንደአባር ቸንፈር ርኒቅ እምእግዚአብሔር፡ እንደ ዓዋዊ ዓዋዊ ነፍስ፡ እንደሚጠት ሚጠት ነፍስ፡ ዓዋዊ ሚጠት አንድ ወገን ነው ብሎ። ሦስተኛ ሥጋዊወልደእግዚአብሔርን ተናግሯል። በአሕዛብ አራት፡ ትእምርት አፍርሆ። ትእምርት አሕዛብን ሲያጠፋ አይተው እስራኤል ምልክት ያደርጋሉ አፍርሆ ሕግ ያልሠራላቸው አሕዛብን እንዲህ ሲያደርግ እኛን እንዴት ያደርገን ብለው ይፈራሉ። ሦስተኛ አምላካችን አይደለም ይላሉ የግድ አምላካቸው እንደሆነ። አራተኛ በደባያት /በወንፊል በተራ/ እንዲጠፋ። ትእምርትና አፍርሆ ይጎራበታሉ ብሎ። ሁለተኛ አምላካችን አይደለም ይላሉ። የግድ አምላካቸው እንደሆነ። ሦስተኛ በደባያት እንዲጠፋ። አራተኛ ላያናግር /ላይናገር/ እንዳያጠፋ ሠረይነ ስብአ ወኢያሕየውነ /ወኢያሕየነ/ ፈወስናሃ ለባቢሉን ወኢተፈወስት እያሉ። ይህ ሲነበብ ሊተረጉም ከነቢያት እስከ ሐዋርያት ደረሰ ሐዋርያትም ፹፩ መጻሕፍትን ቆጥረው ለቀሌምንጦስ ሲሠጡ አንድ መጽሐፈ ኢሳይያስ ብሰው ቆጥረዋል። ይህም ለከንቱ የተጻፈ አይደለም። እኛ ልንመከርበት ልንገሠጽበት ነው እንደ። ወኩሉ ዘተጽሕፈ ሰተግሣጽ ዚእነ

ተጽሕፈ ከመ በትዕግሥትነ ወበተወከሎ መጻሕፍት ንርከብ ተስፋነ እንዲል። ይህ ተራው ከሕዝቅያስ ነው። የእመቤታችን ባለሟል እንደሆነ ለማጠየቅ ከዚህ አምጥተው ጠርዘውታል። ኢሳይያስ የተናገረው ነገር ይህ ነው።

፩. በሌሊት ትገይሥ መንፈስየ ገቤክ እግዚአ አምላኪየ። አቤቱ ፈጣሪዬ በሌሊት ልቡናዬ በጸሎት በእምልኮት ወደአንተ ትገሠግሣለች።

እስመ ብርሃን ትእዛዝክ በዲበ ምድር። በመንፈቀ ሌሊት ተገሥታችሁ አመስግኑ ያልከው ትእዛዝህ ብርሃን ነውና ጨለማ አይከሰከለውምና።

አንድም በሌሊት ትገይሥ መንፈስየ ገቤክ እግዚአ አምላኪየ። ሕዝቅያስ ነው በሌሊት መከራ ተይዜ ሰለሁ ልቡናዬ በጸሎት በእምልኮት ወደአንተ ትገሠግሣለች።

እስመ ብርሃን ትእዛዝክ በዲበ ምድር። ሕዝቅያስ ይዳን ሠናከራም ይጥፋ ያልከው ትእዛዝህ ብርሃን ነውና እንደብርሃን ደስ ያስኛልና።

አንድም በሌሊት ትገይሥ መንፈስየ ገቤክ እግዚአ አምላኪየ። ትሩፍ ነው። ፪ ዘመን ልቡናዬ በጸሎት በእምልኮት ወደአንተ ትገሠግሣለች። እስመ ብርሃን ትእዛዝክ በዲበ ምድር። ትሩፋን ይዳኑ ባቢሉናውያን ይጥፋ ያልከው ትእዛዝህ ብርሃን ነውና እንደ ብርሃን ደስ ያስኛልና።

አንድም በሌሊት ትገይሥ መንፈስየ ገቤክ እግዚአ አምላኪየ። አዳም ነው አምስት ሺ ከአምስት መቶ ዘመን ልቡናዬ በእምልኮት ወዳንተ ትገሠግሣለች።

እስመ ብርሃን ትእዛዝክ በዲበ ምድር። ነፍሳት ይዳኑ አጋንንት ይጥፋ ያልከው ትእዛዝህ ብርሃን ነውና እንደ ብርሃን ደስ ያስኛልና።

ተመሐሩ ገቢረ ጽድቅ እስ ትነብሩ ውስተ ዓለም። በዚህ ዓለም የምትኖሩ አሰሩ ነገድ ሁለቱ ነገድ ገቢረ ጽድቅን ተማሩ።

፪. እስመ ገልቀ ገጥኦ ዘኢይትሜህር ገቢረጽድቅ በዲበ ምድር። በዚህ ዓለም በጎ መሥራትን የማይማር

ወኢይገብር ሠናየ። በጎ ሥራ የማይሠራ ስድስት መቶ ሺህ አጋር በምድረበዳ እንደሻሽ ተነጥፎ እንደ ቅጠል ረገፎ ቀርቷልና።

ከዚህም ተመሳሳይ ገቢረጽድቅ እስ ትነበሩ ውስተ ዓለም። በዚህ ዓለም የምትኖሩ እስ ሕዝቅያስ ገቢረ ጽድቅን ተማሩ።

እስመ ጎልቀ ገጥእ ዘኢይትሜህር ገቢረ ጽድቅ በዲበ ምድር። በዚህ ዓለም በጎ መሥራትን የማይማር

ወኢይገብር ሠናየ። በጎ ሥራ የማይሠራ ሰናክሬም ጠፍቷልና።

ከዚህም ተመሳሳይ ገቢረጽድቅ እስ ትነበሩ ውስተ ዓለም። ትሩፋን ገቢረ ጽድቅን ተማሩ። እስመ ጎልቀ ገጥእ ዘኢይትሜህር ገቢረ ጽድቅ በዲበ ምድር። በዚህ ዓለም በጎ መሥራትን የማይማር

ወኢይገብር ሠናየ። በጎ ሥራን የማይሠራ ብልጣሶር ጠፍቷልና።

ከዚህም ተመሳሳይ ገቢረ ጽድቅ እስ ትነበሩ ውስተ ዓለም። ምእመናን ገቢረ ጽድቅን ተማሩ።

እስመ ጎልቀ ገጥእ ዘኢይትሜህር ገቢረ ጽድቅ በዲበ ምድር። በዚህ ዓለም በጎ መሥራትን የማይማር

ወኢይገብር ሠናየ። በጎ ሥራን የማይሠራ ዲያብሎስ በመስቀል ድል ተነስቷልና።

የአትተዎ ለገጥእ። አሥሩን ነገድ በዩዋዌ ያርቁታል።

ከመ ኢይርአይ። ሰብሐተ እግዚአብሔር። ሰሁሰቱ ነገድ የተደረገውን ታምራት እንዳያይ። ከዚህም የአትተዎ ለጋጥእ። ሠናክሬምን ከላኪሶን ያርቁታል።

ከመ ኢይርአይ ሰብሐተ እግዚአብሔር። እለ ተቅዋመ ወርቅን እለ ማዕጠንተ ወርቅን እንዳያይ ከዚህም እበውን በሞት ያርቁታል።

ከመ ኢይርአይ። ሰውሉድ የተደረገውን ታምራት እንዳያይ።

ከዚህም የአትተዎ ለገጥእ። ይሁዳን ከደብረ ታቦር ያርቁታል።

ከመ ኢይርአይ። ብርሃን መለከቱን እንዳያይ። ምነው ጽቱስ ቀርተው የለም ቢሉ ስምንቱ ትሉ የቀሩ በሉ ምክንያት ነውና። ከዚህም ሥላሴ ገጥኡን በሐሩታ ያርቁታል። ከመኢይርአይ ኢይረስ ይላል። ከብሩን እንዳይወርስ ኢይራኤል ያለውን ኢይወርሳ ብሉ እንደተረገመው።

፫. እግዚአ ልዑ ሙዝራዕተክ ኢያክመሩ። አቤቱ አስሩ ነገድ ሁለቱ ነገድ ልዑል ሥልጣንን አሳወቁም

እምከመስ አክመሩ ይትሐፈሩ። በልሳውን አልፍ አጋር በምድረ በዳ እደሻሽ አንጥፎ እንደቅጠል አርግፎ አስቀራቸው ቢሉ እየሰሙ ምነው አያውቁም ትሉኝ እንደሆነ ካወቁማ /ስ/ ያዋቁ አጥፊ ናቸውና ይጥፉ።

አንድም እግዚአ ልዑ ሙዝራዕተክ ኢያክመሩ። አቤቱ የባቢሎን ለዎች ልዑል ሥልጣንን አሳወቁም።

እመከመስ አክመሩ ይትሐፈሩ። ሰብአ ትካትን ሰብአ ሰዶምን አጠፋህ ቢሉ እየሰሙ ምነው አሳወቁ ትሉኝ እንደሆነ ካወቁስ /ማ/ ያዋቁ በዳይ ናቸው። ይጥፉ

እግዚአ ልዑ ሙዝራዕተክ ኢያክመሩ። አቤቱ አብ አይሁድ ልዑል ልደህን የባሕርይ አምላክ እንደሆነ አሳወቁም ። ከልሙፅ ግንዛቤ /ከደረቅ ግንዛቤ/ ዓይን ቢፈጥር የአራት ቀን ሬሳ ቢያስነሳ አያዩ ምነው አያውቁ ትሉኝ እንደሆነ ካወቁስ እዳለፈው።

አንድም እግዚአ ልዑ ሙዝራዕተክ ኢያክመሩ። አቤቱ ወልድ አይሁድ ልዑል ሥልጣንን አሳወቁም።

እምከመስ አክመሩ ይትሐፈሩ። በልሙፅ ግንዛቤ ዓይን ቢፈጥር የአራት ቀን ሬሳ አልዓዛርን ቢያስነሳ አያዩ ምነው አያውቁ ትሉኝ እንደሆነ ካወቁስ እንዳለፈው።

ቅንዓት አገዝሙ ለሕዝብ አብዳን። ሰነፎች ወገኖችን ቅናት ያዛቸው በዩዋዌ እስራኤልን። በሚጠት አሕዛብን። በዕለተ ዓርብ አይሁድን። በዕለተ ምጽአት ጋጥኦንን።

ወይእኬኒ አሳት ትበልሥሙ ለፀር። አሁንም ጠላቶችህን መቅሠፍት ታጠፋችሁለች።

- ሷ. እግዚአ አምላክህ ሰላም ሀበኝ። እቤቱ ፈጣሪያችን ፍቅር አንድነትን ሰጠን።
 እስመ ኩሉ ወሀብክን መከራውን ሁሉ አምጥተህብናልና።
- ፭. እግዚአ ልምላክን እጥርዋን። እቤቱ ወገኖችህ አድርገን እግዚአ በእንበሌከ ባዕደ ኢነአምር። እቤቱ ያለ አንተ ልዩ ጣዖትን አናውቅምና።
 ወስመ ዚአከ ገጼውዕ። ስምህንም በጸሎት በአምልኮት አነጠራሰን።
- ፮. ሙታንሰ ኢይራእይዋ ሰሕይወት። ሙታነ ልቡና አሥሩ ነገድ ሁለቱ ነገድ ሕይወትን እያይዋትም።
 ወዓቀብተ ሥራይኒ ኢያነሥኡ። ነቢያተ ሐሰት አንተ የገደልከውን ማዳን /ማንሳት/ አይቻላቸውምና።
 በእንተዝ እምጸእከሙ ወእጥፋእከሙ። ስለዚህ ነገር ስልምናሶርን ናቡከደነፆርን አምጥተህ አጠፋህቸው።
አንድም ሙታንሰ ኢይራእይዋ ሰሕይወት። ሙታነ ሕሊና /ልቡና/ አሰ ሠናከሬም ሕይወትን እያይዋትም።
 ወዓቀብተ ሥራይኒ ኢያነሥኡ። ካህናተ ጣዖት አንተ የገደልገውን ማዳን አይቻላቸውምና
 በእንተዝ። ስለዚህ ነገር ስልምናሶርን ናቡከደነፆርን አምጥተህ አጠፋህቸው አንድም ሙታንሰ ኢይራእይዋ ሰሕይወት።
 ሙታነ ሕሊና አሰ ሠናከሬም ሕይወትን እያይዋትም።
 ወዓቀብተ ሥራይኒ ኢያነሥኡ። ካህናተ ጣዖት አንተ የገደልከውን ማዳን አይቻላቸውምና
 በእንተዝ እምጸእከሙ ወእጥፋእከሙ። ስለዚህ ነገር ቅዱስ ማካሄልን አምጥተህ አጠፋህቸው አንድም ሙታንሰ ኢይራእይዋ ሰሕይወት። የባቢሎን ሰዎች ሕይወትን እያይዋትም። ወዓቀብተ ሥራይኒ ኢያነሥኡ። ካህናተ ጣዖት አንተ የገደልከውን ማዳን አይቻላቸውም።
 በእንተዝ እምጸእከሙ ወእጥፋእከሙ። ስለዚህ ነገር ቂርስ ዳርዮስን አምጥተህ አጠፋህቸው። አንድም ሙታንሰ ከሥጋቸው የተለዩ ነፍሳት አምስት ሺ ከአምስት መቶ ዘመን ሕይወተ ነፍስን እያይዋትም

- ወዓቀብተ ሥራይኒ ኢያነሥኡ። ነቢያተ ጽድቅ ሰብ አጠለው ደም አፍሰለው አንተ የገደልከውን ማዳን አይቻላቸውም።
 በእንተዝ እምጸእከሙ ወእጥፋእከሙ። ሎሙ ይላል። ስለዚህ ነገር እምላኪየ እምላኪየ ብሰህ ጸልየህ ዲያብሎስን አቅርቦህ ድል ነግሳላቸው።
አንድም ሙታንሰ ኢይራእይዋ ሰሕይወት። ሙታነ ልቡና አይሁድ ሕይወት ወልድን እያዩትም። ወትፈተዉ አሐተ ዕለተ ኤመዋዕሊሁ በወልደ ዕንሰ እመሕያው እንዲል ወየው ከፀደቁ ዘመን እንዲቱን ቀን አግኝተናት ብለዋል።
 ወዓቀብተ ሥራይኒ ኢያነሥኡ። ካህናተ ኦሪት አንተ የገደልከውን ማዳን አይቻላቸውም።
 በእንተዝ እምጸእከሙ ወእጥፋእከሙ። ስለዚህ ነገር ጥጦስ እስባስያናስን አምጥተህ አጠፋህቸው።
 ወአእተትከ ኩሉ ትዕቢቶሙ። ትቢታቸውን ሁሉ አራቅህ ወለከሙ እግዚአ እኪተ። እቤቱ በመከራ ላይ መከራ እምጣባቸው።
- ፯. ወሰከሙ እግዚአ እኪተ ለከቡራነ ምድር። ከቡራነ ምድር በሚሆኑ በነዚህ በመከራ ላይ መከራ እምጣባቸው። ከቡራነ ምድር ይላቸዋል። በወዲያው ዓለም ከብር የሳቸውምና።
- ፰. እግዚአ በምንዳቤየ ተዘከርከክ። እቤቱ በመከራዬ ጊዜ እሰብኩህ ወበንዳጥ ሕማም ገሠጽከኒ። በጥቂት መከራ ገሠጽከኝ።
- ፱. ከመእንተውስተማሕምም እንተአልጸቀት ሰወሊድ። ለመውሰድ የቀረበች ሴት እንድትጨነቅ ወአውየወት በሕማማ። በምጣ ጊዜ እንድትጮህ ከማሁ ኮነ ለፍቁርክ።
 ከማሃ ኮነ ለፍቁርክ። ለወዳጅህ ለሕዝቅያስ ተጨነቅንለት እንድም ከማሃ ኮነ ፍቁርክ። ወዳጅህ ሕዝቅያስ እንደሷ ተጨነቀ። እንድም ከማሃ ኮነ ለፍቁርክ። ለወዳጅህ ለትሩፍ እንደሷ ተጨነቅንለት።
 ከማሃ ኮነ ፍቁርክ ወዳጅህ ትሩፍ እንደሷ ተጨነቀ አንድም ከመሃ ኮነ ለፍቁርክ። ለወዳጅህ ለአዳም አምስት ሺ ከአምስት መቶ ዘመን እንደሷ ተጨነቅንለት። አንድም ከማሃ ኮነ

ፍቁርክ፡ ወዳጅህ እዳም እምስት ሺ ከእምስት መቶ ዘመን እንደሏ ተጨነቀ፡፡

፲. በእንተ ፈረሆትከ እግዚአብሔር ጸነሰን፡፡ እምልኮትህን ስለጣልን /ሰላጠበትን/ ፃዋዊ አለ ሲሉ ሰማን፡፡

ሐመምነሂ ወወሰድን፡፡ በአባር በቸነፈር ተያዝን ፃዋዊ አገኘን፡፡

አንድም በእንተ ፈረሐትከ እግዚአብሔር ጸነሰን፡፡ እምልኮትህን ስለጠበቅን ሚጠት አለ ሲሉ ሰማን፡፡

ሐመምነሂ፡፡ ሰባ ዘመን በመከራ ተያዝን

ወወሰድን፡፡ ሚጠትን አገኘን አንድም በእንተ ፈረሐትከ እግዚአብሔር ጸነሰን እምልኮትህን ስለጣልን ፃዋዊ ነፍስ አለ ሲሉ ሰማን

ሐመምነሂ፡፡ ርጎቅ እም እግዚአብሔር አገኘን፡፡

ወወሰድን፡፡ ፃዋዊ ነፍስ አገኘን፡፡ አንድም በእንተ ፍረሆትከ፡፡ እምልኮትህን ስለጠበቅን ሚጠት ነፍስ አለ ሲሉ ሰማን፡፡

ሐመምነሂ፡፡ እምስት ሺ ከእምስት መቶ ዘመን በመከራ ነፍስ ተያዝን ወወሰድን፡፡ ሚጠት ነፍስ አገኘን፡፡

መንፈስ እድገኖትከ በዲበ ምድር፡፡ ትድገናህን የምትፈጽምበት ረድኤትህ በዚህ ዓለም ለምእመናን ይደረግ፡፡

፲፩. መታን ይትነሥኡ፡፡ መታን ይነሣሉ ሁለቱ ነገድ

ወየሐይዉ እለ ውስተ መቃብር፡፡ እስሩ ነገድ

ወይትፌሥሐ እለ ውስተ ምድር፡፡ ስልምናሶር ፍቡከደነጽር መጣ መጣ ሲሏቸው ሰምተው ሸሽተው የሔዱት፡፡ ወይነግሩ ሠናይቶ ለእግዚአብሔር ለደለያት ወለግብጽ የሚላቸው፡፡

እስመ ጠል ዘእምንቤከ ሕይወቶሙ ውእቱ፡፡ ካንተ የተገኘ ጠል ረድኤት ሕይወታቸው ነውና፡፡

አንድም መታን ይትነሥኡ፡፡ መታን እለ ሕዝቅያስ ይነሣሉ፡፡

ወየሐይዉ እለ ውስተ መቃብር፡፡ በለኪለን ያሉት

ወይትፌሥሐ እለ ውስተ ምድር፡፡ ሠናክሬም መጣ መጣ ሲሏቸው ሸሽተው የሄዱት

እስመ ጠል ዘእምንቤከ ሕይወቶሙ ውእቱ፡፡ ካንተ የተገኘ ጠል ረድኤት ሕይወታቸው ነውና፡፡

አንድም መታን ይትነሥኡ፡፡ እንደ ወልደ መበለት እንደ ወለተ ኢያሊርስ ያሉት ይነሣሉ፡፡

ወየሐይዉ እለውስተ መቃብር፡፡ እንደ አልዓባር ያሉት

ወይትፌሥሐ እለ ውስተ ምድር፡፡ ድወያን ደስ ይላቸዋል፡፡

አንድም እስመ ጠል ዘእምንቤከ ሕይወቶሙ ውእቱ፡፡ ካንተ የተገኘ ጠል ወልድ ሕይወታቸው ነውና፡፡

አንድም መታን፡፡ በራሳቸው ፍዳ የተያዙት

ወየሐይዉ፡፡ በራሳቸው ፍዳ ላይ በእናት ባባታቸው ፍዳ የተያዙት

ወይትፌሥሐ እለ ውስተ ምድር፡፡ ምእመናን ደስ ይላቸዋል፡፡ እስመ ጠል ዘእምንቤከ ሕይወቶሙ ውእቱ፡፡ ካንተ የተገኘ ጠል ወልድ ሕይወታቸው ነውና፡፡

አንድም መታን ይትነሥኡ፡፡ ያልተቀበሩት ይነሣሉ፡፡ እንደ አርማኒዶን /የጥፋትና የጦርነት ቦታ/፡፡

ወየሐይዉ እለ ውስተ መቃብር፡፡ የተቀበሩት ይነሣሉ፡፡

ወይትፌሥሐ፡፡ ግብር እምግብር ተሰውጠው /ወዲያው አርፈው የሚገዙት/፡፡

ንሕነስ ንትዌለጥ በምዕር ከመ ቅጽበተ ዓይን ወእንበጽሐመ ለምወታን የሚላቸው፡፡

እስመ ጠል ዘእምንቤከ ሕይወቶሙ ውእቱ፡፡ ካንተ የተገኘ ጠል ሕይወታቸው ነውና፡፡ በሰለተ ምጽአት ጠለ ምሕረት እለ፡፡ የሚያርከፈከፍ /የሚያከፈከፍ/፡፡

ወታጠፍዕ ምድርሙ ለነጥአን፡፡ የነጥአን ምድራቸውን ታጠፋለህ፡፡ በፃዋዊ ኢየሩሳሌም፡፡ በሚጠት ባቢሎን፡፡ ጌላም ሀገረ ነፍሳቸውን ታጠፋለህ፡፡

፲፪. ሑር ሕዝብየ ወባኦ ቤተክ፡፡ ወገኔ ሁለቱ ነገድ ወደ ቤትህ ግባ፡፡

ወዕፁ ኖንተክ፡፡ ደጅህን ዝጋ፡፡

ወተገባዕ ንዳጠ ምዕረ፡፡ ጥቂት ሰዓት ተሠወር ለእስሩ ነገድ እረዳለሁ እትበል፡፡

እስከ የገልፍ መዓቱ ለእግዚአብሔር፡፡ የእግዚአብሔር መዓቱ በእስሩ ነገድ እስኪያልፍ ድረስ፡፡ እግዚአብሔር ሰፈረደበት ሰው እረዳለሁ ማለት መከራው ይትረፈኝ ማለት ነውና፡፡

አንድም ሑር ሕዝብየ ወባኦ ቤተክ፡፡ ወገኔ ሕዝቅያስ ወደ

ቤትህ ግዓ። ወዕፁ ፍጥተክ። ደጅህን ዝጋ። ወተገባዕ ገዳጠ ምእረ። ጥቂት ስዓት ተሠወር ከስናክሬም ጋር እዋጋሲሁ አትበል

እስከ የገልፍ። የእግዚአብሔር መዓት በስናክሬም ከስከሚያልፍ ድረስ

ከጌድም ሑር ሕዝብዋ ወባእ ቤተክ። ወገኔ ምእመን ወደ ቤተ ልቡናህ ግባ

ወዕፁ። ህዋላትህን ስብስቡህ ጸልይ

ወተገባዕ ገዳጠ ምእረ። ጥቂት ስዓት ተሠወር

እስከ የገልፍ መዓቱ ስእግዚአብሔር። የእግዚአብሔር መዓቱ ይህ ዓለም እስኪያልፍ ድረስ። መዓት አለው ይህን ዓለም። መዓቱም ምሕረቱም የሚደረግ /መደረጉ/ በዚህ ዓለም ነውና።

፲፫. ጸሎተ እግዝእትነ ማርያም

ማርያም ማለት ጸጋ ወሀብት ማለት ነው። ለጊዜው ለእናት ለአባቷ ጸጋ ሀብት ሆኖ ተስጥታለች። ለጊላው ግን ላመነባት ሁሉ ጸጋ ክብር ታሰጣለችና። ከጌድም ፍጽምት ማለት ነው። ለጊዜው መልክ እቀናን ከደም ግባት ጋራ አስተባብራ ይዛ ተገኝታለች ለጊላው ግን ድንጋሌ ሥጋ ከድንጋሌ ነፍስ አስተባብራ ይዛ ተገኝታለችና። ከጌድም ልዕልት ማለት ነው። መትሕተ ፈጣሪ መልዕልተ ፍጡራን ናትና። ወእልቦ ዘይከብር እምኔሃ እምታሕተ እግዚአብሔር እንዲል። ከጌድም ተለአኪተ እግዚአብሔር ወስብእ ማለት ነው። ስውገና እግዚአብሔርን የምታስታርቅ። ወእምጽኡ ማሬ ዘድዮስ እንዲል። ተፈሥሒ ቤተ ይሁዳ ወተሐሠዬ ቤተ እስራኤል፡ በሷ መወለድ እስኖን ነገድ ሁለቱን ነገድ ደስ ብሏቸዋልና። ከጌድም መርሕ ለመንግሥተ ሰማያት ማለት ነው። የመነባትን ሁሉ አስከትላ ፊታውራሪ ሆኖ ይዛ ገነት መንግሥተ ሰማያት ታገባለችና /ታስገባለችና/ አንድም ማግበረ ማሃይምናን ወመሃይምናት ማለት ነው። ሕዝቡን አሕዛቡን አንድ የምታደርግ ከጌድም ፀሐይ ማለት ነው። አስቲር ማለት ፀሐይ ማለት እንደሆነ ሠረገላ ፀሐይ ማለትም ነው። ማሪሃም የሚል አብነት ይገኛል። እመ ብዙኃን እግዝእተ ብዙኃን

ማለት ነው። አብርሃም ማለት አበ ብዙኃን ማለት እንደሆነ ይህስ እንደምን ነው ቢሉ።

ታሪክ፦

ሐና ኢያቂም የሚባሉ ባልና ሚስት ነበሩ ልጅ አልነበራቸውም ልጅ ባለመውለዳቸው ያዘኑ ነበር። ከዕለታት አንድ ቀን ቤተ እግዚአብሔር ደጅ ለመጽናት /እጅ ለመንላት/ ከሄዱ ዘንድ ወርእዩ አርጋብ እገዝ ይትፈሥሑ በውሉ ይመደላል። አርጋብ በልጃቸው ተድላ ደስታ ሲያደርጉ አያተው ሁሉ እንዲህ ይበዛል የኛን ተፈጥሮ ከደንጊያ አድርገንዋል? ብለው አዘኑ ራዕይ ያያሉ ሰሷ የብርሃን መቀነት ሲሰጧት ለእሱ የብርሃን መቋሚያ ሊሰጡት። ተስሰው ይሄዳሉ ወንድ ቢሆን እኛን ይርዳን ያጥባን ያገልግለን እንልም ቤትም ብትሆን እኛን ትርዳን ታጥባን አንልም መሰባ ወርቅ ስፍታ ግምጃ ፈትላ ለቤተእግዚአብሔር ታገለግላለች ብለው ተስለው ወጡ። ወእኔመራ ለሐና ይላል። በግብር አወቃት እመቤታችን ተጸነለች ተወለደች በተወለደችም ጊዜ ነዳያንን ምስኪናንን ጠርተው ምላ አድርገዋል። በተወለደች በሦስት ዓመት ይህችን ሕፃን ተስለን ወልደናታል ዘመድ ላትወድ እህል ላትለምድ እንስጥ ብለው ሄዱ ሊቀ ካህናቱ ዘካርያስ ነበር ተቀበለን አሱት የሰእለት ልጅ እኔ ለብቻዬ እንዴት እቀበላለሁ መጥቅዕ ይመታ ሕዝቡ ይሰብሰቡ የምግባ ነገር ይመክር እንጂ አላቸው። ከዚህ መሀል ያች ሕፃን ተራብች መልአኩ ፋትኤል ንብስት ሰማያዊ ጽዋዕ ሰማያዊ ይዞ መጣ ዘካርያስ ዛሬክ ክብራን ባደባባይ ሲገልጽልኝ ነው ብሎ ሊቀበል ተነሣ ወደ ላይ ለቀቀበት /ራቀባት/ ሐና ልትቀበል ተነሣቸ ወደ ላይ ለቀቀባት /ራቀባት/ የጌታ ነገር አይታወቅም ይህችን ሕፃን ትታችኋት ፈቅ በሉ አላቸው። ትተዋት ፈቅ አሉ /ቢሉ/ አንድ ክንፉን አከናነቦ /አገናጽፎ/ አንድ ክንፉን አገጥፎ አብልቷት አጠጥቷት ዓረገ። እኛ መጥቅዕ ይመታ ሕዝቡ ይሰብሰቡ ያልን ለምግባ ነበር። ጌታ የማይወርሰውን ይጀምራል? ምግባ ሰማያዊ ከሆነ እግብታችሁ ከቤተመቅደስ እኑሯት አሉ። ፲፪ ዓመት ዕልተርቢዝ ዕልተግዚጥ /የዘመድ ፍቅርና ልማድ ስብእ/ ጠፍቶላት ኖራለች። ጥንቱንም ኑርባት አይደለም ከእናት ከአባቷ ቤት ፫ ዓመት ከቤተ

መቅደስ ፲፪ ዓመት ፲፪ ዓመት ሲሆናት ካህናቱ ተሰብስበው ልማደ እንስት እላት /ያለባት/ መስፈርቱ ይህች ሕፃን አቅመ ሔዋን እደረሰች ቤተ መቅደስ ታስተራኩሳለች /ታሳድፋለች/ ብለው (ሳቲ ስብሐት) ሄደው ታገቢ በድንግልና ትኖሪ አሏት። እንደእላችሁኝ አንጂ አለቻቸው /አለች/ እንዲህ ማለቷ እንኳን ገቢር ኅልዮ ኑሮባት አይደለም ፈጻሚ ተፈቃድ ናትና። እነሱም እኛማ ከሕገ እንሰላ ሕገ ሰብእ ከሕገ ሰብእ ሕገ መላእክት እንዲበልጥ አናውቅ የለም? በንጽሕና ልትኖሪ /ብትኖሪ/ እንወዳለን አሏት። ካላችሁስ ስንኳን ገቢር ኅልዮ የሰብኝም አለቻቸው። የዚች ሕፃን ነገር ከንቱ የሚቀር አይደለም ልብሰ ተክህኖ ሰብሰህ ዕጣን አጥኑ ቃለ እግዚአብሔር ጠይቀህ ንገራት አሉት። ዘካርያስም ልብሰ ተክህኖ ሰብሰ ዕጣን አጥኖ ቃለ እግዚአብሔር ቢጠይቅ ከቤተ ይሁዳ ሚስቱ የሞተችበትን ሰው ብትር ሰብስብ ከብትሩ ምልክት የተገኘበት ይጠብቅ አለው ለሁለት ሺህ አሥራ አምስት የጎደለው (አንድ ሺህ ዘጠኝ መቶ ስማኒያ አምስት) ብትር ተሰበሰበ። አራት ሺህም የሚል አለ። በነረ ማርያም። ሞተ አንስት የበዛበት ወራት ነውና /ነበርና/ ጌላ ከዮሴፍ ብትር ዕቀባ ሰማርያም ፍሕርትክ የሚል ጽሑፍ በግብር አምላካዊ ተጽፎ ተገኘ። **ስንድም** ርግብ ከብትሩ ወርዳ ከራሱ ላይ ተቀመጠችበት /በትቀመጥ ታየች/። አንድም አጣ ቢጣጣሉ ለእርሱ ደረሰ አንደ ሦስት ምስክር፡ ጠብቅ አሉት። እኔ እናት የሌላቸው ልጆች የማሳድግ ነኝ ወዲያውስ ሞፈር ድግር ጠርቤ ያንን ሽው የማድር አንደምን አድርጎ ይሆንልኛል አላቸው። የኛ ትእዛዝ እይደለም ትእዛዝ እግዚአብሔር ነው። አይሆንም ብትል እንተ ሰራሰህ ታውቃለህ አሉት። ይዟት ሂደ ።

ወበሳድስ ወርኅ ተፈነወ ገብርኤል መልእክ እምገብ እግዚአብሔር ገብ አሐቲ ሀገር ዘገሊላ እንተ ሰማ ናዝሬት። በስድስተኛው ወር ገብርኤል የገሊላ ክፍል የምትሆን ናዝሬት ወደምትባል አገር ከእግዚአብሔር ዘንድ ተላከ። ሳድስ ወርኅ ለኤልሳቤጥ ጽንሰ ነው። ወእምዝ ጸንሰት ኤልሳቤጥ ብኢሲቱ ደላል። የሐንስ የመስከረም አመ -፱- ተጽንሷል መጋቢትን ለመስከረም ሳድስ አለ። ስለምን በስድስተኛው ወር ተላከ ቢሉ

በስድስተኛው ቀን የተፈጠረ አዳም በድሉ ነበርና እሱን ለማዳን በሉ የሄደችውን ልደነት ለመመለስ እንደመጣ ለማጠየቅ። ስለምን በዚህ ወራት ተላከ ቢሉ በዚያ ወራት የተፈጠረ አዳም በድሉ ነበርና እሱን ለማዳን በእሱ የሄደች ልደነትን ለመመለስ እንደመጣ ለማጠየቅ። **ስንድም** በስድስተኛው ሺ ለምን ተላከ ቢሉ በሐሙስ ዕለት ወበመንፈቃ ለዕለት እትወለድ እምወለተ ወለትክ ያለው አንደደረሰ እንደተፈጸመ ለማጠየቅ። ስለምን ሺሁን ወር አለ። ቢሉ ዕለት ያለ ወርኅ ቢል ድንቅ ነው? ለማለት። ስለምን ገብርኤል ተላከ ቢሉ ሲላክ የሰመደ ነው። ከዘካርያስ ከኤልሳቤጥ ሲላክ የነበረ ነው። ከቅዱሳን እያንዳንዱ የማይላክ የለም ብሉ ገብርኤል ማለት እምላክ ወሰብእ እግዚእ ወንብር ማለት ነው። እምላክ ሰው ለው እምላክ የሚሆንበት ጊዜ ደረሰ ሲል። አንድም መጋቢ ሐዲስ ነውና ማን ይላክለት በዘመኑ። አንድም በጥንት ተፈጥሮ ጌታ መላእክትን ሕያዋን ለባውያን ነባብያን አድርጎ በጨለማ ፈጥሯቸው ተሠወረ። መላእክትም ምንት ንክነ እምገብ አይቱ መጸእነ ወመኑ ፈጠረን ወሚመ በበርእሰነ ተፈጠርን አሉ። ያንጊዜ ዲያብሎስ ቅሩስ እግዚአብሔር አጋዜ መንጠላዕት ሆኖ ተፈጥሮ ነበር። ከፍ ብሉ ቢያዳምጥ ድምፅ አጣ። ዝቅ ብሉ ቢያዳምጥ እንዲህ ሲሉ ሰማ። ዝም ብዬ መንግሥት እስዳለሁ? እኔ ፈጠርኳችሁ ልበል ብሎ አለበ። አለበም አልቀረ። እነ ፈጣሪሆሙ ለእሱ ፍጡራን ወእነ ገብሪሆሙ ለእሱ ግቡራን ብሉ ተናገረ። ያን ጊዜ በመላእክት ከተማ ሹብር ጸና። ወአኅድሆሙ መልእክ ሰላም ዘሰሙ ገብርኤል ደላል። ንቁም በበሀላዊነ እስከ ንረከቦ ለእምላክን ብሉ አጽንቷቸዋል። ይህ ቅሱ ለብሥራት አብቅቶታል። ወበእንተዝ ደለዎ ይጽር /ይሰብክ/ ዜናሃ ለማርያም እንዲል።

ገብ ድንግል እንተ ተፍሕረት ለብእሲ ዘሰሙ ዮሴፍ። ከዳዊት ወገን ለሚሆን ስሙን ዮሴፍ ለሚሉት ወደታዉች ወደ ድንግል ተላከ። ዘእምቤተ ዳዊት አለ። እስመ እምፍሬ ከርሥክ አነብር ዲበ መንበርክ ያለው አንደደረሰ እንደተፈጸመ ለማጠየቅ። ወስማ ለይአቲ ድንግል ማርያም። የዚያች ብላቴና /ሕፃን/ ስሟ ማርያም ይባል ነበር። ዮሐ መልእክ ገቤሃ። ወደሷ ገባ ከዚያ

ከቤተ ዮሴፍ ሳለች ቋንጤ ወንበሯን ዘርግታ ወእዝ ትፈትል ወርቀ ወሜላተ አስተርእያ ዝብርኤል ግብተ ይላል። ወርቁን ከሐሩ ሐሩን ከወርቁ አስማምታ ስትፈትል መጥቶ ቃል ሥጋ ኮነ አላት። ደንገጥ ብላ ወደ ቤቷ ገባች። ተከትሎ ገባ ገብቶም ወቆመ ገሀደ በእንጻረ ዘትሬለዮ ይላል። ፊት ለፊት ቆመ። ሕንድም ቦለ፡ ወደሷ ባሕርይ ገባ። በአምሳለ መልአክ የታየችት እንደሆነ ትደነግጣለች ብሎ። በአምሳለ ብእሲ ከዚያውም ዘንድ በአምሳለ ብእሲ ዘሰያብ /በበት የተላቀለበት መካከለኛ ስው መስሎ ታያት/ ለጊዜው እንጭንደነግጥ ነው። ምስጢሩ ግን ብሉየ መዋዕል አምላክን ትጽግላለች ሲል ነው።

ወይቤላ ተፈሥሐ ኦ ምልዕተጸጋ አግዚአብሔር ምስሊኪ። አግዚአብሔር ወልድ ከሥጋ ሥጋ ከነፍስ ነፍስ ነሥቶ አንድ አካል አንድ ባሕርይ ቢሆን የእናትነትን ክብር ያገኘ ማርያም ሆይ ደስ ይበልሽ ደስታ ይገባሻል። ይህስ ጊዜው ገና ነው ብሎ አንድ ሐዋርያት በጸጋ ቢያድርብሽ የእናትነትን ክብር ያገኘ ማርያም ሆይ ደስ ይበልሽ ደስታ ይገባሻል። ይህም ጊዜው ገና ነው ብሎ እንደዚያት በረድኤት ቢያድርብሽ የባሰግልነትን ክብር ያገኘ ማርያም ደስ ይበልሽ ደስታ ይገባሻል።

ቡርከት አንቲ አምላክነት። ከሴቶች ይልቅ ንዕድ ክብርት ነሽ። ወርእያ ደንገጸት እምቃሉ። ቃሉን ሰምታ ደነገጠች። ርእየን ሰምዐ ይላል። ወርእዮ ሕልመ አቡሁ ገብአ ማቱላላ። አጽንን ርእስከ /አጽምዕ/ እዝነከ ሰርእዮ ሕልመ አቡከ። ስምዒ ወለትየ ወርእዩ፡ እንዲል። ሕንድም ቃሉን ሰምታ መልኩን አይታ ደነገጠች። ወንሰየት ወትቤ። አስበች እንዲህ አለች እርኑ ከመዝ ኑ እምኃ ይተለምተ። እፎና ኑ አንድ ጊዜ /አንድነት/ አይተረጉምም ለቤት እንዲህ ያለ ሰላምታ አንዴት ይሰጧታል። እናቱ ሔዋንን ያሳተ ሰይጣን ነው እንጂ ሌላን ነው አለች። ወይቤላ መልአክ ኢትፍርሒ ማርያም። ማርያም አትፍሪ አንችም እንደ እናትሽ እንደ ሔዋን ቤሕት አይደለሽም /ሰሐተት የሰበሽም።/ እኔም እናትሽ ሔዋንን እንዳላተ ሰይጣን አይደለሁም አላት። ኢትፍርሂ አላት ፍርሃቷን ካጠራቀላት ነገሩን አትሰማውምና ማርያም ብሎ ጠራት። አይወልዳትምና ዳዊት ግን

ይወልዳታልና ወለትየ ይላታል አለ። እስመ ረከብኪ ሞገስ በገበ አግዚአብሔር። ስእግዚአብሔር ዘንድ የእናትነት ባሰግልነትን አግኝተሽልና ወናሁ ትፀንሲ ወትወልዲ ወልደ። ከሦስቱ አካል አንጹ አካል ወልድን በድንግልና ጸንሰሽ በድንግልና ትወልደዋለሽ አላት። ኢሳይያስ እርቆ ትጸንሰ ትወልድ ብሎ ነበር። ፈክረ ላቲ ሰድንግል ያስኘው ይህ ነው። ራስ ቆርቶ ስም ጠርቶ እንደ መናገር።

ወትሰምደዮ ሰሞ እየሱስ። ስሙን እየሱስ ትይዋለሽ። ውለቱ ዓፄይ። የእብ ዐቢይ ኃይሉ ነው። ወያሰመይ ወልደ እግዚአብሔር ልዑል። የልዑል እግዚአብሔር ልጅ ይባላል አለ በተዋሕዶ። ወይሁብ እግዚአብሔር መንበረ ዳዊት አቡሁ። የዳዊትን መንግሥት ይሰጠዋል። ለጊዜው ለሱሞን ነው። ፍጻሜው ግን ከርስቶስ ነው። ምነው የዳዊት የጸጋ የጌታ የባሕርይ የዳዊት ሥጋዊ የጌታ መንፈሳዊ አይደለም? ቢሉ የጸጋውን የባሕርይ፡ የሥጋዊውን መንፈሳዊ፡ እድርጎ ገዝቷል፡ እንጂ መንግሥቱስ አንድ ነው። አንድም የመለኮቱን ሥልጣን ይሰጠዋል። መንበረ ዳዊት አለ። መንበርከ እግዚአ ሰዓለመ ዓለም ብሎ ስለተናገረለት። አንድም መስቀልን ይሰጠዋል አለ እንዲሰቀል ያደርገዋል። መንበረ ዳዊት አለ። እርትዕ ተሠራህ ወንገሥ ብሎ ስለተናገረለት። አንድም ምስመንን ይሰጠዋል አለ። እንዲዋሐድ ያደርገዋል። መንበረ ዳዊት አለ ሰምዒ ወለትየ ብሎ በስመስከረለት። ወይንግሥ ለቤተ ያዕቆብ ሰዓለም። ለዘላለሙ ለያዕቆብ ወገን ይነግሃል። ምነው ለእሕዛብ አይነግሥምን ቢሉ እመቤታችንን ዮሴፍን ደስ ለማሰኘት። የተሰፋ የሃይማኖት መሠረት ናቸውና። ሕንድም ያመኑበትን ሁሉ ቤተ ያዕቆብ አለ። እሕዛብ ቢሆኑ ካመኑ ቤተ ያዕቆብ ይባላሉ። እስራኤል ቢሆኑ ካመኑ ቤተ ያዕቆብ አይባሉም። ወአልቦ ማሕለቅት ለመንግሥቱ። ለመንግሥቱ ፍጻሜ የለውም። ዳዊት ለሱሞን ፱፡፱፡ ዘመን ነገሠው ገዝተው አልፈዋል። እሱ ግን ቅድመ ዓለም ማዕከል ዓለም ድገረ ዓለም ነገሥ ይኖራልና። ትቤሎ ማርያም ለመልአክ እፎኑ ይከውነረ ዝንቱ አንዝ ኢያለምር ብእሴ። አሷም ይህ ወንድ ላላውቅ እንዴት ይሆናልኛል፡ እምአይለቱ ረከብከ

ዘከመዝ ብሥራተ ዘእንበለ ዘርዕ እምድር እትወተ ወዘእንበለ ምት እምድንግል ጽንሰተ። ምድር ያለዘር ታፈራ ዘንድ ሴት ያለወንድ ትጸንሰ ዘንድ እንዲህ ያለ የምሰራች ከየት እገኘህ እለችው። እንዲህ ማለቷ ነገሩን ሽታው አይደለም ጥንቱን እንደ ምን ይሆንልኛል ነገሩን አሳደርገውም ስትል ነው። ይህም እንደ ዘካርያስ ተጠራጥራ እንደ ኒቆሊሞስ ተከራክራ አይደለም ልረዳው ብላ ነው እንደ። መልካም ደቀመዝሙር የጸነነውን ቀለም ከመምህሩ ተከራክሮ እንዲረዳ።

እውሥእ መልእክ ወይቤላ።

መለሰላት እንዲህ አላት።

መንፈስ እግዚአብሔር ቅዱስ ይመጽእ ሳልሌኪ። ያንቺማ ነገር እንደሌሎች ቤቶች መሰለሽ? አላት።

ወኃይለ ልዑል ይጸልስኪ። መንፈስቅዱስ ያለውን ኃይለ ልዑል። ሳልሌኪ ያለውን ጸለሌኪ ብሎ ደነመው። ከኃጢአት ይጋርድሻል። ይለብሰ ሥጋ ዚእኪ የአብ ኃይሉ ወልድ ሥጋሽን ይዋሐዳል።

ዝኒ ይትወለድ እምኒኪ ቅዱስ ውእቱ።

ይህ ካንቺ የሚወለደው ከሦስቱ ቅዱስ እንዱ ቅዱስ ነው አላት። ወይለመይ ወልደ እግዚአብሔር ልዑል። የልዑል እግዚአብሔር ልጅ ይባላል አለ። በተዋሕዶ። ወናሁ ኤልሳቤጥኒ እንተእምእዝማድኪ ይእቲኒ ጸንሰት ወረከበት ወልደ በልሕቃቲሃ ወበርሰዓቲሃ። ከዘመዶችሽ ወገን የምትሆን ኤልሳቤጥስ ሰንኳን ካረጀች ከመከነች በኋላ ጸነሰች ወንድ ልጅን እገኘች። ምነው በድንግልና ጸንሶ በድንግልና ከመውለድ ካረጁ ከመከነ በኋላ መውለድ ይበልጣልና እንዲህ አለ ቢሉ እመቤታችን ከመቀት ከልምላሜ ናት። እሷ ግን መቀት ልምላሜ ተለይቷታልና። ደግሞም መጽሐፍ የደረሰበትን ማጽናት ልማድ ነው። ስንድም ከዘመዶችሽ ወገን የምትሆን ኤልሳቤጥም ካረጀች ከመከነች በኋላ ጸነሰች ወንድ ልጅን እገኘች። እንተእምእዝማድኪ ያለኛው እንደምን ነው ቢሉ ሌዊ ማጣትን ይወልዳል። ማጣት ሰፍያን ሐናን ማርያምን ይወልዳል። ሰፍያ ኤልሳቤጥን ሐና እመቤታችንን ማርያም ስሉሜን ትወልዳለች።

ወናሁ ሳድስ ዝንቱ ወርጎ ለእንተ ይብልዋ መካን እስመ አልቦ ነገር ዘይለእኖ ለእግዚአብሔር። ካረጁ ከመከነ በኋላ እንዲወልዱ ማድረግ ለእግዚአብሔር የሚላነው አይደለምና እነሆ መካን ሰሚሷት ለኤልሳቤጥ ከጸነሰች ስድስት ወሯ ነው አላት። ገብርኤል ያየው ምሥጢር ያሰኘው ይህ ነው። እሷ ሠውራው ነበር። እሷም እንጂ ከባሏ እንዳትወልድ በድንግልና ጸንሶ በድንግልና እንዲወልዱ ማድረግ ለእግዚአብሔር የሚላነው አይደለም እኮን አለ። አውራ የፈራ ያጥራል ነገር የፈራ ቀን ይቀጥራል እንዲሉ እሷ እየጠየቀች እሱ እየመለሰ ነገር በዘላ ነበርና።

እስመ አልቦ ነገር ዘይለእኖ ለእግዚአብሔር። ብሎ ነገሯን ወሰነባት። ያን ጊዜ የደረተ ዕዕ ዘይት ከፊቱ ነበር አለምልሞ አሳይቷታል።

ትቤሎ ማርያም ለመልእክ ነዩ ዓመተ እግዚአብሔር ይኩነኒ በከመ ትቤላኒ። እነሆ በነፍስ በሥጋ የማገሰገሰው ባሪያው አሰሁለት እንደቃልህ /እንዳልኸው/ ይደረግልኝ አለችው። ለእግዚአብሔርማ ይላነዋል ብዬ ብል ከሀደት ይሆንብኝ የለም? ብላ ይኩነኒ ብላለች። አሰካሁን አልተዋሐደም ነበር። የኢአማኒት ሥጋ መዋሐድ በሆነበት ነበርና። እሁን ግን ይኩነኒ ያለችው ቃሏን ምክንያት እድርጎ በምልዓት ያለ ቃስ እግዚአብሔር ከሥጋዋ ሥጋ ከነፍሷ ነፍስ ነሥቶ በአምጣን ሕፃናት ተጸነሰ። ሰፍሐ ገብረ ዘእምጥንተ ሥጋሁ ለእዳም ወየእርፋ /ወየእርፍ/ አልባቢን ዘበጥንተ እግዚአብሔር ነጽርኬ ገበ ለዐሌ ሕፃናት ዘበጥንተ መላዱ ወጠነ ፍፍተ ነኪረ እሜሃ ተሰእለ በጥንተእካል ሥጋሁ ለወልደ ዕጓለ እመ ሕያው እንዘ ይትወሐድ ምስለ ቃል እንዲል።

ረቂቁ ግዙፍ፡ ግዙፋ ረቂቅ፡ ምሉዑ ውሱን፡ ውሱን ምሉዕ ሆነ። የቃል ገንዘብ ለሥጋ የሥጋ ገንዘብ ለቃል ሆነ። እንቲአሁ ለቃል ኮነ ለሥጋ ወእንቲአሁ ለሥጋ ኮነ ለቃል ዘእንበለ ኃጢአት ባሕቲታ እንዲል። ተዋሕዶ ፀና ምንታዊ ጠፋ። እስመ ተዋሕዶ ለአተታ ለምንታዊ እንዲል።

ሐረ ወገለፈ እምኒሃ መልእክ።

ሐረ ከሷ ተለየ። ገለፈ ከሷ አልፎ ተለይቶ ብዙ ጎዳና ሄደ። ደርጌ የጠፈሷት አንደሆነ ትደነግጣለች ብሎ እያየችው ብዙ ጎዳና ሄዷል። አንድም ሐረ ከሷ ተለይቶ ብዙ ጎዳና ሄደ ወገሰፈ ሄደ ሄደ ረቀቀ የርቀት ያይደለ የርሕቀት አሞራ ወጥቶ ወጥቶ እንዲረቅ።

ወተንሥኢት ማርያም ፍጡን በውሐቱ መዋዕል። በዚያ ወራት ፈጥና ተነሣች ፈጥኖ በጆሮ የሰሙትን በዓይን እስኪያየት ያስቸኩላልና። ዘካርያስ ታሟልና እሱን ለመጠየቅ፡ ምስክር ሦስት ለማድረግ፡ ወሐረት ደወለ ዓይነ ከርም። የካረምት ግብር ባለበት ቦታ ሄደች አለ። ደመናው በሚረገግበት ጉሙ በሚሳብበት። አንድም ለተክል የሚያጠጡት ምንጭ /ውሀ/ ባለበት ቦታ ዘይሰመይ ሀጥሜ ያላል። አብነት፡ ወበጽሐት ፍጡን ሀገረ ዳዊት ዘይሁዳ። የይሁዳ ዕፃ ክፍል ወደምትሆን ወደ ዳዊት ሀገር ፈጥና ደረሰች። በቅርብ ጎዳና ሄዳ። ጸጋ እግዚአብሔር አድርጎታልና። አንድም ፍጡንን አይሻም። ወበጽሐት ገበ ሀገረ ዳዊት ዘይሁዳ ያላል። ወበሐት ቤተ ዘካርያስ ወደ ዘካርያስ ቤት ገባች ወእምንታ ሰኤልሳቤጥ። ኤልሳቤጥን ቸር አለሽን? አለችት።

ወለበስ ሰምዐት ኤልሳቤጥ ቃስ እምኖታ ለማርያም። ቸር አለሽን ስትላት በሰማች ጊዜ።

አንፈርዐፀ ዕገል በውስተ ከርሣ በፍሥሐ ወበሐሄት። በማሕፀኗ ያስ ጽንሰ ደስ እያላት ደስ እያሰው ሰገደ። አንፈርዐፀን ሐዋርያት በሲኖዶስ ሰገደ ብለው ወሰደውታል። ቅዱስ ያፌድም እምከርሠ እሙ አእሚሮ ሰገደ ወልደ መካን ለወልደ ድንግል ብሎ ወሰደታል /ተርጉሞታል/። በእመቤታችን ማገፀን ያስ ጽንሰ በኤልሳቤጥ ማገፀን ባለው ጽንሰ መንፈስ ቅዱስ አሳድርበት ሰገዷል። የሐንሰ ኤርምያስ በማሕፀን አግኝተዋል ደስ እያላት አለ። ሴቶች ሲነዋወጹ ያማቸዋል ሲፈዝ ደስ ይላቸዋል ልማድ አፍርሶ ይህስ ሲነዋወጽ ደስ ይላቸዋል ብሎ ከወትሮው ደስታዋ ይልቅ ደስ እያላት። ወመልዐ መንፈስ ቅዱስ ላዕላ ኤልሳቤጥ። መንፈስቅዱስ በኤልሳቤጥ መላባት ተለይቷት አይደለም። ምስጢር ገልጸላት ትገቢት ቋንቋ አናገራት የሚል ነውና። ወከልሐት በባቢይ ቃል። ቃሷን እስምታ ተናገረች ራሃ ተናገራ

አይደለም ራሃ የተናገሩት ከሩቅ እንዲለማ ነገሯ ጽንፍ እስከ ጽንፍ ስለተሰማ።

ወትቤ ቡርክት እንቲ እም እንስት ወቡሩክ ፍሬ ከርሥኪ። ተጸንሷልና ይህን አተረፈች የማገጸንሽ ፍሬ ኢየሱስ ክርስቶስ ከቡር ምስገን ነው። ወሀቤ በረከት ነው ርሲሐተ ሕጻናት /ልማደ ሕፃናት/ የሌለበት ነው። መርገመ ሥጋ መርገመ ነፍስን የሚያርቅ በረከተ ነፍስን የሚያድል የባሕርይ እምላክ ነው።

ሮጌትኑ ለነ ከመ ትምጽኢ ገቢየ አሙ ሰእግዚአየ። የጌታዬ እናቱ ወደኔ ትመጪ ዘንድ እኔ ምንድነኝ ገረድ ወደ እመቤቷ ትሄዳለች እንጂ እመቤት ወደ ገረጃ ትሄዳለች? አለች ይሄውም የሚያለኝ ቃል ነው። ዳዊት ቢሄድበት ምንት እምጽዖ ሰእግዚአየ ገበ ገብሩ ብሏል። የሐንሰም ጌታ አጥምቀኝ ብሎ ቢሄድበት አንሰ አፈቅድ እምገቢክ አጠመቅ ወእንተኑ ትመጽክ ገቢየ ብሏል። ጴጥሮስም ጌታ ሊያጥበው ቢሄድ አንተኑ ተሐፅበኒ አገርየ ብሏል።

እስመ ናሁ ሰበ ሰማዕኩ ቃስ እምኖትኪ። አንፈርዐፀ ዕገል በውስተ ከርሥየ በፍሥሐ ወበሐሄት። ቸር አለሽን ስትይኝ በሰማሁ ጊዜ በማገጸኔ ያስ ጽንሰ ደስ እያለኝ ደስ እያሰው ሰገዷል። ወበጽሐት አንቲ አንተ ተእምኒ ከመ ይከውን ቃል ዘነገሩኪ እምገበ እግዚአብሔር። ከእግዚአብሔር ታዝዘው የነገሩሽ ቃል እንዲደረግ የምታምኒ።

አንድም ቃለ። ከእግዚአብሔር አግኝተው የነገሩሽን ነገር እንዲደረግ የምታምኒ አንቺ ንዕድ ከብርት ነሽ። እንደ እኔ ባል ላትከራከራ /ተጠራጥረሽ/ መከራ ያላገኘሽ አለች። ምነው ዘነገሩኪ አለ አንድ መልአኩ አይደለም? ቢሉ መጽሐፍ ስም ካልጠራ አንድና ብዙ አይጠነቅቅም። በተእምኖ እመ ነገርዎ ለኖገ። አየ ገበ ረዝቱ ሐራሁ ለጲላጦስ (ሐራ ጲላጦስ) እንዲል።

ወትቤ ማርያም ተዐብዖ ነፍሱን ለእግዚአብሔር። ከዚህም በአንድ መልአክ በአንዲት ባልቲት ቃል ብቻ ተመስገኜ አልቀርም። ትውልድ ዘይመጽኦ ትውልድ ዘየገልፍ ትውልድ ሲም ትውልደ ያፊት ትውልደ ካም ያመሰግኑኛል ስትል ታመጣዋለች።

ተወቅቶ ነፍሱን ለእግዚአብሔር

ሰውነቴ እግዚአብሔርን ታገኘሃለች ታከብረዋለች። አሁን አመቤታችን ጌታን የምታገኝ የምታከብር ሆና አይደለም። ልዕልናውን ትናገራለች ሲል ነው። ህቡ ዕባዩ ለእምሳክን እንዲል።

ወትትሐሠይ መንፈሰዩ በእምሳኪዩ ወመድጋንዩ። በፈጣሪዬ በመድጋኒቴ እምኔ ልቡናዬ ደስ ይላታል። መድጋኒዩ አለች ከምን አድኗታል ቢሉ ከርደተ ገሃነም እሱን ባትጸገስ እንደ አባቶቿ ርደተ ገሃነም ባልቀረላትም /ባገኛት/ ነበርና። እንድም በዘርዕ በሩካጤ ከመውሰድ ከሰበሉት ድንግልና። ውሉቱስ ገዱሕ እምነ ቺቱ ግብራት ዘውሉቶሙ ዘርዕ ወሩካጤ ወስበሉት ድንግልና እሰ ሥሩዓን በዕጻሰ እመሕያው ወእመራን ቦሙ እንዲል።

እስመ ርእዩ ሕማማ ለእመቱ።

የባሪያው የሔዋንን ጋዘን አይቷልና ጋዘኗን አይቶ ሰው ሆኗልና። ትሕትናሃ ቢል በመንፀፈ ደይን መውደቁን በእግረ አጋንንት መጠቅጠቁን አይቶ። እንድም የኒን ገዘኒን አይቷልና ጋዘኒን አይቶ ሰው ሆኗልና። ባባቶቿ ርደት ታዘን ነበርና። ትሕትናዩ ቢል ትሕትናዬን አይቶ። ከዕሰታት እንድ ቀን መጽሐፈ ኢሳይያስ ለትመሰክት ድንግል ትጸገስ ወትወልድ ወልደ ከሚሰው እንቀጽ ብትደርስ /በትደርስ/ ወየው ከዚያ ሰዓት ደርሼ ውሀ ቀድቼ እንጨት ለቅሜ /ለብራ/ አገልግያት አያለች ትመኝ ነበር። ይህ ትሕትናዋ ራሷ ለመሆን አብቅቷታል።

ናሁ እምይእኬስ ያስተበዕራ ኩሉ ትውልድ። እንግዲህ ወዲህ በእንድ መልእክ በእንዲት ባልቴት ቃል ተመስግኜ አልቀርም ብላለች። ትውልድ ዘይመጽእ ትውልድ ዘየገልፍ ትውልድ ሲም ትውልድ ያፈት ትውልድ ካም ያመስገኛል። እንድም ፍጥረት ሲል ነው። አራት ዘልደት እንዲል። ፍጥረት ሁሉ ያመስገኛል።

እስመ ገብረ ሊተ ኃይለ ዐቢያተ። አብ ድንቅ ድንቅ ሥራ ሠርቶልኛልና የባሕርይ ልጄን በጤከርዬ እንድወልደው አድርጎኛልና ወቅዱስ ስሙ። ስሙ ልዩ ነው አለች። አብ ቢባል እንጂ ወልድ መንፈስቅዱስ አይባልም።

እንድም እስመ ገብረ ሊተ ኃይለ ዐቢያተ። ወልድ ድንቅ ድንቅ ሥራ ሠርቶልኛልና በድንግልና ጸገሼ በድንግልና እንድወልደው አድርጎኛልና ወቅዱስ ስሙ ስሙ ልዩ ነው አለች። ወልድ ቢባል እንጂ አብ መንፈስቅዱስ አይባልም።

እንድም እስመ ገብረ ሊተ ኃይለ ዐቢያተ። መንፈስ ቅዱስ ድንቅ ድንቅ ሥራ ሠርቶልኛልና እጽንቶኛልና ወቅዱስ ስሙ። ስሙ ልዩ ነው አለች። መንፈስ ቅዱስ ቢባል እንጂ አብ ወልድ አይባልም።

ወሃህሱኒ ለትውልድ ትውልድ ሰእለ ይፈረሕዎ። ሰና ለ የተደራረበ ነው። ሰካህናት ለደቂቀ አርን ለብእቢት ለመርዓተ በግዑ እንዲል። ይቅርታው ለሚፈሩት ለሚያመልኩት ከትውልድ ለተወለዱ ትውልድ ነው።

ሰእለ ይፈረሕዎ ያ ግን ለሚፈሩት ለሚያመልኩት ነው እንጂ ሰሁሉ አይደለም። እንደ አባቷ እንደ ዳዊት። 'ሃህሉ ለእግዚአብሔር እምዓላም ወእስከ ሰዓላም ብሉ ዲበ እስይፈርሕዎ እንዲል።

ወገብረ ኃይለ በመዝራዕቱ። ዛሬም ብቻ አይደለም በግብጽ በባቢሎን ታምራት አደረገ።

ወዘረዎሙ ሰእለ የዐብዩ ንሊና ልቦሙ። ልቡናቸውን የሚያስታብዩ ግብጻውያንን ባቢሎናውንን በተናቸው።

ወነሠቶሙ ለጋያላን እመናብርቲሆሙ። ጋያላን ጸሐፍት ፈረሳውያንን ከሹመታቸው ሻራቸው።

እዕቡዮሙ ለትሑታን። በግብጽ ተዋርደው የነበሩ እስራኤልን ከፍ ከፍ አደረጋቸው። እንድም ትሑታን ሐዋርያትን አሥራት በሠራት ስጥቶ ትሑታን ነፍሳትን ልዕልና ነፍስን ስጥቶ እነዘብራቸው።

ወእጽገሎሙ እምበረከቷ ለርጉባን። በግብጽ ተርበው የነበሩ እስራኤልን አጠገባቸው። መና ከደመና አውርዶ ውሀ ከደንጊያ አፍልቆ። እንደም በባቢሎን ተርበው የነበሩ ትሩፋንን አጠገባቸው። ፤ አህጉር ወግተው ብዕሰ አሕዛብን ዘርፈው ወጥተዋልና።

ወፈነዎሙ ዕራቆሙ ለብዑላን፡ ግብጻውያንን ባደዋቸውን አለናበታቸው፡፡ በረድ መትቶባቸው አገዛጣ በልቶባቸው ባቢሎናውያንን ባዲቸውን አለናበታቸው፡፡ የቂሮስ የዳርዮስ ጦር ዘርፏቸው፡፡

ወተወከሮ ለአሰራሌል ተልዲሁ፡፡ ወዳጁ አሰራሌልን በረድኤት ተቀበለው፡፡

ወተዘከረ ሣህሉ ዘይቤሎሙ ለአበዊነ፡፡ ለአባቶቻችን የተናገረው ይቅርታውን አሰበ አለ ፈጸመ፡፡

ለአብርሃም ወለዘርዑ አሰከ ለዓለም፡፡ ለአርብሃም የተናገረውን ደቂቅከኒ ይነብሩ ፈላስያነ ውስተ ምድረ ነዚር፡ ቄተ ጀተ ዓመተ ያለውን፡፡

ወለዘርዑ፡፡ ለልጆቹ የተናገረውን፡፡ ወገሊቆ ፎ ዓም አትቤቀሱ ለንጉሠ ባቢሎን ወለኩሉ ሱበኦ ያለውን፡፡ አንድም ወገብረ ኃይለ አብ በወልድ ህልው ሆኖ ሦስት ዓመት ከሦስት ወር ታምራት አደረገ፡፡

ወዘረዎሙ ለአለ የዐብዩ ጎሊና ልቦሙ፡፡ ልቡናቸውን የሚያስታብዩ አይሁድን በተናቸው፡፡ ወነሠቶሙ ለኃያላን፡፡ ሐና ቀያፋን ከሹመታቸው ሻራቸው፡፡

አዕበዮሙ ለትሑታን፡፡ ልብደ ሠሪ /መረብ ሠሪ/ ዓሃ አሥጋሪ /ወጋሪ/ የነበሩ ሐዋርያትን ከፍ ከፍ አደረጋቸው፡፡

አንድም መልስ፡፡ ወአጽገበሙ እምበረከቱ ለርጉባን፡፡ ከልጅነት ከትምህርት ተርበው ለነበሩ ለሐዋርያት ልጅነትን ትምህርትን አጠገባቸው፡፡

ወፈነዎሙ ዕራቆሙ ለብዑላን፡፡ አሥራቱን በኩራቱን ቀዳምደቱን ተቀብለው ከብረው ገነው ይኖሩ የነበሩ ሐና ቀያፋን ባዲቸውን አለናበታቸው፡፡

ወተወከሮ ለአሰራሌል ተልዲሁ፡፡ ይህን ለማድረግ ልጁን አሰራሊዊ ሥጋን እንዲዋሐድ አደረገው፡፡ ገብ ያዕቆብ ገድሪ ወገብ አሰራሊል ተዋረሲ እንዲል፡፡

አንድም ወገብረ ኃይለ በመዝራዕቱ፡፡ ወልድ በሥልጣኑ ሦስት ዓመት ከሦስት ወር ታምራት አደረገ፡፡

ወዘረዎሙ ለአለ የዐብዩ ጎሊና ልቦሙ፡፡ ልቡናቸውን የሚያስታብዩ አጋንንትን በተናቸው፡፡ ሥጋትን በመቃብር አፍርለን አበሰብሰን ነፍሳትን በሲኦል /በገህነም/ ተቆራኝተን እንኖራለን ይሉ የነበሩትን፡፡

ወነሠቶሙ ለገያላን እመናብርቲሆሙ፡፡ ከሰው ልቡና አስወጣቸው ልቡናቸውን እንደ ዙፋን ሰውነታቸውን እንደ አዳራሽ እንደ ድጋጊን እኩያት ፍትወታት ኃጣውእን እንደ አጥር እንደ ትጥር አድርገው ይኖሩ የነበሩትን፡፡ አዕበዮሙ ትሑታን፡፡ ነፍሳትን ከፍ ከፍ አደረጋቸው፡፡

ወአጽገበሙ እምበረከቱ ለርጉባን፡፡ ከልጅነት ከከብር ተርበው የነበሩ ነፍሳትን ልጅነትን ከብርን አጠገባቸው፡፡

ወፈነዎሙ ዕራቆሙ ለብዑላን፡፡ አጋንንትን ባዲቸውን አለናበታቸው፡፡

ወተወከሮ ለአሰራሌል፡፡ ይህን ለማድረግ መጥቶ አሰራሊዊ ሥጋን ተዋሕዶ፡፡

ወተዘከረ፡፡ ለአዳምና ለሔዋን የተናገረውን ቃሉን አሰበ አለ፡፡ በሐሙስ ዕለት ያለውን፡፡ ለአብርሃም፡፡ ለአብርሃም የተናገረውን በዘርዕከ ይትባረኩ ኩሎሙ አሕዘበ ምድር ያለውን፡፡

ወለዘርዑ፡፡ ለልጆቹ የተናገረውን፡፡ እስመ እምፍሬ ከርሥክ እንብር ዲበ መገበርክ ያለውን፡፡

ወነበረት ማርያም ገቤሃ መጠነ ይቱ አውራሃ ሶስት ወር ያህል ኖረች ወእምድጎረዝ አተወት ቤታ፡፡ ከዚህ በኋላ ወደ ቤቷ ሄደች፡፡ ለእምን ቢሉ መኖር ፈቃዷ ቢሆን ኖረች፡፡ መሄድ ፈቃዷ ቢሆን ሄደች፡፡ አንድም ሰው ሁሉ በየሀገሩ ይኑር ተብሎ አዋጅ ተነገረ ነበርና፡፡ እመቤታችን ከብርት ቤተ መቅደስ ርት ከቡር ቤተ መቅደስ እግዚአን ኢየሱስ ክርስቶስን ጸንሳለች፡፡ ማስተራሰብ በሆነባት ነበርና፡፡ ኤልሳቤጥ የምትወልድበት ጊዜ ደርሷል፡፡ ተቀዥ በሆነባት ነበርና፡፡ የሐንስ ባልተወለደም ነበርና፡፡ እንበሳ ከደጅ አስረው እንበሳ ይፈታሉ? /ይፈቷል?/፡፡

፲፩. ጸሎተ ዘካርያስ ካህን

ዘካርያስ ማለት ዝኩር ዝከረ እግዚአብሔር ማለት ነው።
 ወሀሉ አሐዱ ካህን ዘሰሙ ዘካርያስ በመዋዕለ አብያ።
 በአብያ ዘመን ሰሙን ዘካርያስ የሚሉት አንድ ካህን ነበረ።
 ዘካርያስ ሙሉዕ አብያ ዱግ ነው። /የበላይና የበታች/። ምነው
 ምሉውን በዱግ ዘመን ነበረ እሳ ቢሉ ምሉው ቢሰነካክል ዱጉ
 የምሉውን ሥራ ይሠራዋልና። በአጤን ዕጣን በአብኦ መሥዋዕት
 ይፈራረቀዋልና። ወብአሲቱኒ አምአዋልደ እርን ወስማ
 ኤልሳቤጥ። ሚሰቱም ከእርን ልጆች ወገን ነበረች። ስሟም
 ኤልሳቤጥ ይባል ነበር። ይህ አርን የነአሶን ወልደ አሚናዳብ
 እጎት ኤልሳቤጥ ትባላለች እሷን አግብቶ አልጓዛርን ይወልዳል።
 የዚያች ልደቷ ከዚያች ነው። ይህን ለምን ይሻዋል ቢሉ የዮሐንስ
 ልደቱ ከቤተ ክህነት ከቤተ መንግሥት ነው ለማለት።
 የቀደመውን ሊቀ ካህናት የቀደመችውን ኤልሳቤጥ አነሳ።
 በቀደመው ሊቀ ካህናት በቀደመችው ኤልሳቤጥ ሕገ ሥጋ ኦሪት
 ተሠርታለች ለማለት። የጎለገውን ሊቀ ካህናት የጎለገዱትን
 ኤልሳቤጥ አነሳ በጎለገው ሊቀካህናት በጎለገዱት ኤልሳቤጥ ሕገ
 ነፍስ ወንጌል ተሠርታለች ለማለት።

ወክልዔሆሙ ጸድቃን አሙንቱ በቅድመ እግዚአብሔር።
 እግዚአብሔር ባወቀው ነገር ሁለቱ ደጎች ነበሩ።

ወየሐውሩ በኩሉ ትአዛዙ። በኩሉ ትአዛዙ በኢታምልክ።

ወሕጉ። በ፱፡

ወኩነኒሁ። በ፳፻ ወነበቦ። ጸንተው ይኖሩ ነበር። አንድም
 ያዘዋውራል። በኩሉ ትአዛዙ። ፳፻ ወነበቦን።

ወሕጉ። ፱፡

ወኩነኒሁ። ኢታምልክን ጠብቀው ይኖሩ ነበር።

ወንጹሐን አሙንቱ በእግበለነውር። ነውር ነቀፋ የሌለባቸው
 ንጹሐን ነበሩ። ምግባራቸውን አበዛዝቶ ተናገረ። በደጎቹ ቃል
 አምላክነቱ ተመሰክሯል ለማለት። ደግሞ ወባሕቱ አልቦሙ
 ውሉድ ብሎ የሚያመጣ ነውና። ልጅ አለመውለዳቸው
 በጋጢአታቸው እንዳይመስል። ወባሕቱ አልቦሙ ውሉድ። ነገር
 ግን ልጅ አልነበራቸውም ልጅ ባለመውለዳቸው አለመ መካን

ይሕቲ ኤልሳቤጥ። ሚሰቱ ኤልሳቤጥ የባሕርይ መካን ነበረችና።
 እነ እግዚአብሔር ዘአፈጥር መካን ወዘአወልድ አንዲል። ይህስ
 ምክንትስ ኢተውህባ ለብአሲት ዳዕሙ ትማስን /ትመውት/ በገብረ
 እደዊሃ በእግበለ ውሉድ ይላል ብሎ እስከ ጊዜዋ ድረስ መካን
 አላት። ስለምን እዘገያት ቢሉ አዝና ታገኘው ብሎ። አገኘው
 ያገኙት ልጅ ይረባል ይጠቅማልና። ሃህሉ ለእግዚአብሔር በጊዜሁ
 እንዲል። ይቅርታውን ያሰጊዜው አያሠራውምና። ለወንጌል
 አምሳል መርገፍ ልትሆን አሷ ኖራ ኖራ እንደወለደች። ወንጌልም
 ሥራቷ በመልከጼዴቅ ታይቶ ኖራ ኖራ ተሠርታለች /የመሠራቷ
 ምላሊ/።

ወክልኤሆሙ ልሂቃን አሙንቱ ወሐለፈ መዋዕሊሆሙ።
 የሁለቱም ዘመናቸው ገፍቶ ነበር።

ወአምዝ አመ ይገብር ግብረ ክህነት። በዕብራቱ ቅድመ
 እግዚአብሔር በከመ ይገብሩ ካህናት። በከመ ልማደ ካህናትም
 ይላል። እንደ ካህናቱ ልማድ ካህናት እንዲሠሩ። በስምኑ የክህነት
 ሥራ በሚሠራበት ወራት

በጽሐ ጊዜ የአጥን። የሚያጥኝበት ጊዜ ደረሰ። በደረሰ ጊዜ
 ቦላ ቤተ መቅደሱ ለእግዚአብሔር። ወደቤተመቅደስ ገባ ይህስ
 ምን ቀን ነው ቢሉ ወአሐምም ለነፍስክሙ ያላት ዕለት የሴፍ
 ናት። በዚህ ቀን አባቶቻቸው ወንድማቸው የሴፍን ሸጠው
 አባታቸውን አሳዝነው ነበርና። ያን ዕዳ አታድርግባቸው ሲሉ።
 ካህናቱ በውስጥ ሕዝቡ በአፍኣ ሆነው ሲያለቅሱ /ሲጨነቁ/ ነበር።
 አንድ ቀን ባለቀሉት ዓመት ይጠበቁ ነበር /ይጠቀሙበታል/
 አንድም ዕለት ርቤልም ናት ይላሉ። ከአባቱ ዕቅብት ደርሶ አባቱን
 አሳዝኖ ነበርና። እዳ አታድርግበት ሲሉ። ወገብሩ ላሕመ በኩራብ
 እንዲል። ጣዖትም ያቆሙበት ቀን ነው ይላሉ።

ወሕዝብሰህ ህላወ ይጸልዩ በአፍኣ። ሕዝቡም በአፍኣ ሆነው
 ይጸልዩ ነበር። ምን ብለው ይጸልዩ ነበር ቢሉ የወትሮ
 ጸሎታቸውን ልጅ ለጠው ብለው በጎ ራእይ ግለጥለት ብለው።
 ስቡ ከአቅርጉት ምሥዋዕ እንዲመላለት አድርገው ብለው።

ወሕዝተርአዩ መልአክ እግዚአብሔር ቀዊሞ መንገሰ የማን
 ምሥዋዕ ዘዕጣን።

በዕጣን በምሥዋዕ ቀኝ በኩል ሆኖ ታየው ተነጋገረው።
 ዘዕጣን አለ ዘመሥዋዕት ዘበርት አለና። በቀኝ ሆኖ ታየው
 ተናገረው አለ የመልአክ ግብሩ የማናዊ ነውና። ሰው ሁሉ ከግራ
 ወደቀኝ የሚያልፍበት ጊዜ ደረሰ ሲል። እንድም መከሮ አስተምሮ
 ከግራ ወደ ቀኝ የሚመልስ ልጅ ትወልዳለህ ሲል።

ወሰበ ርእዮ ደንገጸ ዘካርያስ። ዘካርያስም መልአኩን ባየው
 ጊዜ ደነገጠ ፍርሃት ረዓድ አደረበት። ድንጋጼ የኖላ፡ ፍርሃት
 የልቡና፡ ረዓድ የጉልበት። የመልአክ ራእዩ ግሩም ነውና።
 ከቅድስተ ቅዱሳን ያለ እሱ የሚገባ የሰምና ገብቶ ቢያየው
 ደነገጠ። ናዳብ አብዩድን ባላወቁት ኃጢአት እንደቀስፋቸው
 እኔንም ባላወቅሁት ኃጢአት ሊቀሥፈኝ መጣ ብሎ። የአከዩ
 እሦር በዕብራውያን ወዕብራውያን የአከዩ በእሦር እንዲል።

በእፍላ ያሉትን ጨርሶ እኔን ሊያጠፋኝ መጣ ብሎ።

ወይቤሉ መልአክ ኢትፍራህ ዘካርያስ። መልአኩም
 ዘካርያስን አትፍራ አለው። ኢትፍራህ አለው ፍርሃቱን ካራቀሰት
 ነገሩን አይሰማውምና። ዘካርያስ ብሎ ጠራው ሥጋዊ ጠላት
 አይደለምና።

እስመ ናሁ ተሰምዐ ጸሎትክ ቅድመ እግዚአብሔር።
 ጸሎትህ ቅድመ እግዚአብሔር ደርሷልና ምን ብሎ ይጻልይ ነበር
 ቢሉ የወትሮ ጸሎቱን ልጅ ስጠኝ ብሎ በጎ ራእይ ግለጽልኝ ብሎ።
 ስቡ እንዲመላ አድርግልኝ ብሎ። ወብአሲትኪኒ ኤልባቤፕ
 ትወልድ ስከ ወልድ። ሚስትህ ኤልባቤፕም ጸንሳ ወንድ ልጅ
 ትወልድልሃለች። ለከ አለው አርጅቶ ነበርና ከሌላ እንዳይመስለው።
 ልጅ ስጠኝ ብሎ ይጻልይ ነበር ብሎ ገለጠው። ሌላ ጸሎት
 ይጻልይ ነበር ቢሉ ሁለተኛ ምልክት ይነግረዋል።

ወትሰምዮ ሰሞ ዮሐንስ። ስሙንም ዮሐንስ ትለዋለህ
 ትለዋለች። ወይከውነክ ዐቢየ። ደግ ደስታ ይሆንልሃል።

ወብዙኃን ይትፈሥሐ በልደቱ። በመወለዱ ብዙ ሰዎች
 ደስ ይላቸዋል። በሙያው በግብሩ። መካን ዘመዳቸው ብትወልድ
 /በትወልድ/።

እስመ ሀቢየ ይከውን ውላቱ በቅድመ እግዚአብሔር።
 እግዚአብሔር ባወቀው ነገር ደግ ሰው ይሆናልና። ኢይስቲ ወይን

ወሜለ። የማር ጠጅ የወይን ጠጅ አይጠጣም። የማር ጠጅስ
 በእገራቸው የለም ብሎ ዘሆስከር። እረቂ አይጠጣም። ወዘኢያለክር፡
 ቀሀ /ቡና/ አይጠጣም።

አላ ይመልዕ ላዕሌሁ መንፈስ ቅዱስ እምክርህ አሙ።
 በእናቱ ማገጸን ሳለ በወይኑ ባረቂው ቦታ መንፈስ ቅዱስ
 ያድርበታል እንጂ። ዮሐንስ ኤርምያስ በማገጸን አግኝተዋል።

ወሰብዙኃን እምደቂቀ እስራኤል ያመያላሙ ገበ
 እግዚአብሔር እምሳኮሙ።

ከእስራኤል ብዙዎቹን መከሮ አስተምሮ ወደ ፈጣሪያቸው
 ይመልሳቸዋል።

ውላቱስ የሐውር ቅድሜሁ በመንፈስ ቅዱስ ወበኃያለ
 ኤልያስ። በመንፈስ ቅዱስ በኤልያስ ግብር ጸንቶ ያኖራል።
 ኤልያስን በምን ይመስለዋል ቢሉ ኤልያስ ጸዋሚ ተሐራሚ
 ዝጉሐዊ ባሕታዊ ድንግል ነው። ዮሐንስም ጸዋሚ ተሐራሚ
 ዝጉሐዊ ባሕታዊ ድንግል ንጹሕ ነው። ኤልያስ ጸገር ነው።
 ዮሐንስም ጸገር ነውና። ኤልያስ ቀይ ዓረብ ታጥቆ ነበር። ደሜን
 በሰማዕትነት አፈሳሰሁ ሲል። ዮሐንስም ቀይ ዓረብ ታጥቆ ነበር።
 በሰማዕትነት እሞታለሁ ሲል። ኤልያስ መገሥጸ እክላብ
 ወኤልዛቤል ነበር። ዮሐንስም መገሥጸ ሄሮድስ ወሂሮድያዳ
 ነውና። ኤልያስ ለደኃራዊ ምጽአቱ ፈታውራሪ /ግንዛባ ቀደም
 ሆኖ/ ይመጣል ዮሐንስም ሰቀዳማዊ ምጽአቱ ፈታውራሪ ሆኖ
 መንፈቅ ቀድሞ መጥቷልና። እንድም ዘውላቱ ኃይለ ኤልያስ
 ይላል። የኤልያስ ኃይል በሚሆን በመንፈስቅዱስ እየተቃኝ በጌታ
 ፊት ይሄዳል አለ። መንፈቅ ጸንሰ መንፈቅ ማስተማር
 ይቀድመዋል። ከመ ይሚጥ ልቦ አበው ገብ ውሉድ። የአብርሃም
 የይስሐቅ የያዕቆብን ዕውቀት ወደሐዋርያት ይመልስ ዘንድ።

ወግሊና ከሐድያን ውስተ አእምሮ ጸድቃን። የሐዋርያትን
 ልቡና ወደ አብርሃም ወደ ይስሐቅ ወደ ያዕቆብ ዕውቀት ይመልስ
 ዘንድ። እንድም ከመ ይሚጥ የአይሁድን ዕውቀት ወደ ሐዋርያት
 ዕውቀት ይመልስ ዘንድ። ወግሊና ከሐድያን ውስተ አእምሮ
 ጸድቃን። የከሐድያን የአይሁድን ልቡና ወደ ሐዋርያት ወደ
 ቀደመ ዕውቀታቸው ይመልስ ዘንድ። ወደ ድንቁርና ማለት ነው።

ከመ ይሥራዕ ሕገ፡፡ ሥርዓትን ይሠራ ዘንድ፡፡

ወሕዝበ ዘድልው ለእግዚአብሔር፡፡ ለእግዚአብሔር የተዘጋጀ ሕዝቡን ይሠራ ዘንድ፡፡ ድልው የተዘጋጀ አድርጎ ይሠራ ዘንድ

ወይቤሎ ዘካርያስ ለመልአክ በምንት እለምር ከመ ይከውን ዝንቱ እስመ እነሂ ልሕቱ ወሰብአሲትየ ገለፈ መዋዕሊሃ፡፡ እኔ አርጅቻለሁ የሚሰቴም ዘመኗ ገፍቷል ይህ እንዲደረግ በምን አውቃለሁ እለው፡፡ ሣራ ካረጀች ከመካነች በኋላ እንደወለደች በአሪት የተጻፈውን ገድፎ፡፡

ወተሠጥዎ መልአክ ወይቤሎ አነ ውሕቱ ገብርኤል ዘእቀውም ቅድመ እግዚአብሔር፡፡ በእግዚአብሔር ፊት የምቆም እኔ ገብርኤል ነኝ፡፡ በእግዚአብሔር ፊት የማይቆም ዲያብሎስ ሐሰት ይናገራል እንጂ እኔ ሐሰት እናገራለሁ? አለው አነ ውሕቱ አለው፡፡ በምን አውቆ ቢሉ መጽሐፈ ዳንኤልን ሲመለከት ያውቀው ነበርና፡፡ ተፈናኩ ገቢክ ዘንተ እንግርክ ወእዜነኩ ዘንተ፡፡ ጽንሱን ልደቱን እነግርህ ዘንድ ወዳንተ ተላክሁ፡፡

ወናሁ ትከውን በሐመ፡፡ አነሆ ድዳ ትሆናለህ፡፡ ወትሰዕን ነቢሰ፡፡ መናገር ይሳንሃል፡፡ እስከ አመይከውን ዝንቱ፡፡ ይህ እስኪደረግ ድረስ፡፡

እስመ ኢአመንክኒ ነገርየ ዘይከውን ወይትፌጽም በጊዜሁ /በእድሜሁ/፡፡ በጽንሱ የሚጀመር በልደቱ የሚፈጸም ነገራን አላመንክኝምና /አላመንክኝምና/፡፡ አንድም ኩን በሐመ ወለዐን ነቢበ ብሎ ረገመው፡፡ እንደበቱ ታሠረ

ወሕዝብሰ ሀለዉ ይጸንሕዎ ለዘካርያስ፡፡ ሕዝቡ ግን በእፍኣ ሆነው ዘካርያስን ደጅ ይጸኑት ነበር፡፡ ዛሬ ስረዩ ቂስ ወጥቶ ካላሰናበታቸው እንዳይሄድ፡፡ ወእንክሩ እስመ ጉንደየ ውስተ ቤተመቅደስ፡፡ በቤተመቅደስ ዘግይቷልና ተጠራጣሩ ሽማግሌ ነውና፡፡ እቃ ሲያዘጋጅ ወድቆ ይሆን፡፡ ራዕይ በዝቶበት ይሆን ናዳብ እብዩድን እንደቀሠፋቸው ቀሥፎት ይሆን እያሉ ተጠራጠሩ፡፡

ወወጺእ እፍኣ ገቢሆመ ስእነ ተናገርቶመ፡፡ ወደ ውጭ በወጣ ጊዜ መነጋገር ተሳነው፡፡

ወእስመሩ ከመ በ ዘእስተርኣዮ በቤተመቅደስ፡፡ በቤተመቅደስ ሳለ የታየው የተነጋገረው ነገር እንዳለ አወቁ፡፡ ጠቅሶ ላሳይቷቸዋል፡፡ እንደበቱ በመታሰሩ፡፡ ወነበረ ከማሁ እንዝ በሐም ውሕቱ፡፡ እንዲሁ ድዳ ሆኖ ኖረ፡፡ ወይኤምሮመ በእዲሁ በዚህ ውጡ በዚህ ግቡ እያለ በእጁ ሲያመለክታቸው ኖረ፡፡

ወፈጺሞ መዋዕለ አብሬቱ አተወ ቤቱ፡፡ ሰሞኑን ጨርሶ ወደቤቱ ሄደ በዓመት አንድ ቀን ነው ያሉ እንደሆነ ደብረዚያት ነው ቤቱ፡፡ ሳምንት ነው ያሉ እንደሆነ የከተማ /ከስተማ/ ቤት ነበረው፡፡

ወእምድንረ ክልዒ መዋዕል ጽንሰት ኤልሳቤጥ ብእሲቱ፡፡ ከሁለት ቀን በኋላ ሚስቱ ኤልሳቤጥ ጽንሰች ሰለምን አስከዚያ ሰነበተ ቢሉ ሰለ አክብሮተ ዕግን፡፡ ዛሬ ሥጋውን ደሙን ተቀብሎ ዕለቱን መድረስ እንዳይገባ ሲያጠይቅ፡፡ ወከበተት ጽንሳ ሹተ አውራጋ እንዘትብል ከመዝ ኑ ረሰየኒ እግዚአብሔር አመ ሐውጽ ሐወጸኒ ያለትት ዝንጓዳየ አምሰብእ፡፡ ከሰው ተግዳሮቴን ያርቅ ዘንድ በምሕረት በጎበኘን ጊዜ እንዲህ ያለ ሥራ ሠራልኝ እያለች አምስት ወር ያህል ጽንሷን ሰወረች፡፡ ሴቶች ሦስት ወር መሠወር ልማዳቸው ነውና፡፡ ትርፋ ሁለት ወር ነው፡፡ በላች በላችና ሆጿ ቢከማች አረገዝኩ ትላለች፡፡ ሲያረጁ አምባር ይዋጁ ያሉኛል ብላ፡፡ እንድም ደግ ሰው ናትና ጊዜው ይግለጠው ብላ፡፡ ምን እያሉ ይሰድሷት ነበር ቢሉ፡፡

ዕፁተ ማሕፀን ይብላት አጥባት ንጥእተ በረከት፡፡ በቅሉ ከወለዷት በኋላ ወልዳ አታውቅ እያሉ ይገደሯት ነበርና፡፡

ወበጽሐ ወርጋ ሰኢልሳቤጥ ከመ ትለድ፡፡ ኤልሳቤጥ ትወልድ ዘንድ ወራቷ ደረሰ ወወለደት ወልደ፡፡ ወንድ ልጅን ወለደች፡፡

ወሰምዑ አዝማዲሃ ወአግዋሪሃ ከመ አዕባዩ እግዚአብሔር ሃህሉ ሳሰሌሃ፡፡ ሳቲ ሲል ነው፡፡ ይቅርታውን እንዳበሃላት ለመ፡፡ ወተፈሥሐ ምስሌሃ፡፡ ከኋ ጋራ እንደሷ ደስ እላቸው በሙያው በግብሩ፡፡ መካን ዘመዳቸው ብትወልድ፡፡

ወእምዝ አመ ለሙን ዕለት መጽኡ ከመ ይገዝርዎ ለሕፃን፡፡ በሰምንተኛው ቀን የሐዝን ይገዝሩት ዘንድ መጡ፡፡

የሊቀ ካህናት ልጅ ነውና መጡ አሰ። ጌታን ግን ወሰድዎ ይላል። ይህንም ወሰድዎ ይላል።

ወሰመደዎ በሰመ አቡቡ ዘካርያስ። በአባቱ ስም ዘካርያስ አሉት በፋሲል ፋሲል በኢየሱስ ኢየሱስ እንዲሉ።

ወእውሥአት እመ። እናቱም መለሰች።

ወትቢ አልቦ አላ የሐንስ ይሰመደ ስመ። ስሙ የሐንስ ይባል እንጂ አይሆንም አለች።

ወይቤልዋ አልቦ እምአገማግድኪ በዘመዝ ስም። ከዘመዶችሽ እንዲህ ያለ ስም ያለው ሰው የለምን? አሏት። አንድም ከዘመዶችሽ እንዲህ ያለ ስም ያለው ሰው የለምና መልካም ነው አሏት።

ወቀጽብዎ ሰአቡቡ ሌት ብታወት በወንድ ያልቅ እንዲሉ ዘካርያስን ጠየቁት።

መነ ትፈቅድ ይስምደዎ። ማን ይሉት /ይባል/ በንድ ትወዳለህ አሉት ወሰክሰ ሰውህ ብራና ዳምጣችሁ ብዕር ተርጸችሁ ሰጡኝ ብሎ ሰመነ /ጠየቀ/። አልፈው፡ እ፡ ነው ያሉ እንደሆነ ሰመነ። ዐይነ፡ ዐ፡ ነው ያሉ እንደሆነ ደመጸ ጸፈ።

ወጸሐፈ እንዘ ይብል የሐንስ ይሰመደ ስመ። ስሙ የሐንስ ይባል ብሎ ጸፈ።

ወእንክሩ። አደነቁ ቃሏና ቃሉ አንድ በመሆን።

አንድም የሚቀድመው ቀለም አለ። የሐንስ ይሰመደ። ስምንቱን ቀለም ጽፎ ሲጨርስ። አንድም የሐንስ ይሰመደ ስመ። አሥሩን ቀለም ጽፎ ሲጨርስ እንደቡቱን ፈትቶለታል። የአሥሩ ቃላት አራት ምግብና (ሥርዓት) ሲፈጸም ሰው ሁሉ ከማዕሠረ ኃጢአት እንዲፈታ በሐዲስ ቋንቋ እንዲናገር ለማጠየቅ።

ተከሥተ አቶሁ ወነበበ ልሳነ። እንደቡቱ ረትቶለት ተናገረ።

ወባረኮ ለእግዚአብሔር። እግዚአብሔርን አመሰግነው። ከዚህ ለዓት ያደረሰኝኝ ከደዌዬ የፈወሰከኝ ልጅ የሰጠኝኝ ብሎ።

ወእንክሩ። እደነቁ እንደቡቱ በመፈታቱ።

ወኮን ፍርሐት ሳዕለ ሰብአ ውእቱ ብሔር። በዚያ እገር ባሉ ሊዎች ፍርሐት አደረባቸው። ወተናገርዎ ለዝንቱ ነገር ውስተ

ኩሉ ብሔረ ይሁዱ። በይሁዳ አውራጃ ሁሉ ይህን ነገር ተጨዋውቁት።

ወወተብዎ ውስተ ልቦመ። በልቡናቸው እስተዋሉት።

ወይቤሉ ምንትኑ እንጋ ይከውን እምዝንቱ ሕግን። ከዚህ ሕግን የተሣሣ ምን ይሠራ ይሆን አሉ።

እስመ እግዚአብሔር ሳዕሊሁ። ሥልጣን እግዚአብሔር አድርቦታልና። ጌታ እንጂ ለነገሩ መስላል ይፈልግለታል ኖላ አበ እንጋድ ሊሆን በመወልዲቱ ፊት ቆሞ አመሰግነ። ዓይኑን ሲገልጠው በቤቱ ብርሃን መላ። ሙሴ ለቀ ነቢያት ሊሆን በፊቱ ብርሃን ተሰለብት ተወለደ። ዳዊት ሥርወ መንግሥት ሲሆን እንበላ በርግጫ ነብር በጡጫ ይገድል ነበር። ይህም ሲጸነስ ያባቱን እንደበት አሠረ። ሲወለድ ያባቱን እንደበት ፈታ ብለው።

ወመልዐ መንፈስቅዱስ ሳዕለ ዘካርያስ። ተሰደቶት አይደለም ተናገረ የሚል ነውና።

ተነበየ ወይቤ። ተነበየ ብሎ አንድ አርአስት። ይቤ ብሎ ሁለት አርአስት። ተናገረ። ለሁሰቱም ያመጣል።

ይትባረክ እግዚአብሔር እምላክ እስራኤል። የእስራኤል ፈጣሪ እግዚአብሔር ይክበር ይመስገን። ለቀረበው አመጣ። ይቤ ሳለው።

በተሣሳሉን ወገብረ መድኃኒተ ሰሕዝበ ዚአሁ። ይቅር ያለን ለወዳጆቹ /ለወገኖቹ/ ድኅነትን ያደረገልን እግዚአብሔር ይክበር ይመስገን። በኃላፊ ተናገረው ዕርቅ ተጀምሯልና።

አንሥአ ለነ ቀርነ መድኃኒትን እምቤተ ዳዊት ገብሩ። ከባርያው ከዳዊት ወገን የምንድንበትን ንጉሥ አሰነስቶልናልና /ያሰነሳልን/ ይትባረክ። ቀርን። ንጉሥ ሥልጣን በቁመ። ቀንድ ይሆናል። ቀንድ አለው እንስሳት በቀንዳቸው ከአራዊት እንዲጠበቁ አኛም የሱን ስም ጠርተን ከኢጋንንት እንጠበቃለንና። ብክ ንወግዖሙ ስኩሉሙ ፀርነ እንዲል።

በከመ ነበበ በአፈ ነቢያቲሁ ቅዱሳን እለእምዓለም። በዚህ ዓለም ባሉ በነቢያት ቃል እንደተናገረ። እሰ እምአጸም ከአጸም በተወለዱ። እሰ እምቅድም /እምጥንት/ ከጥንት ጀምረው በነበሩ በነቢያት በካህናት እንደተናገረ።

ከመ ያድገንን እምአደጸርን። ከሠራዊተ አጋንንት ያድገን ዘንድ ወእምአደኩሉሙ እስያጸልኩን። ከሠራዊተ አጋንንት ከሊቃነ አጋንንት ያድገን ዘንድ።

ከመ ይግበር ሣህሉ ምስለ አበዊን። ከአባቶቻችን ጋር እንደ አባቶቻችን ላባቶቻችን እደርገዋለሁ ያለው ይቅርታውን ያደርግ ዘንድ።

ወከመይዘክር ኪዳኖ ቅዱስ፡ ክቡር መሐላውን ያሰብ ዘንድ።

መሐላሁ ዘመሐስ ለአብርሃም እቡን። ይኸውም ለአብርሃም የማለው መሐላ ነው። ክቡር መሐላውን ያሰብ ዘንድ።

ከመ የሀበነ በዘሊጌረሕ እምአደ ጸርን። ከጠላቶቻችን እጅ በማገፈራ ገንዘብ ለለመፍራትን ይሰጠን ዘንድ። እንደም በጠላቶቻችን እጅ የተወረወረ ፍላጻ ያገኘናል ብለን በማገፈራ ገንዘብ የማገፈራበትን ይሰጠን ዘንድ። እንደም የሀበነ መድኃኒተ ይላል። ከጠላቶቻችን ከአጋንንት እጅ እስሰቅቆ ሥጋውን ደሙን ይሰጠን ዘንድ።

ያድገንን ናምልኮ በጽድቅ ወበርትዕ። ያድገን ዘንድ በአሪት በወንጌል ጸንተን እናገለግለው ዘንድ።

በቅድሜሁ ወበኩሉ መዋዕሊን። ባለ በዘመናችን እሱ ባወቀው ነገር ጸንተን በአሪት በወንጌል እናገለግለው ዘንድ። ከአጋንንት እጅ እስሰቅቆ ሥጋውን ደሙን ይሰጠን ዘንድ።

መሐላሁ ዘመሐስ ለአብርሃም እቡን። ይኸውም ለአብርሃም የማለው መሐላ ነው። ክቡር መሐላውን ያሰብ ዘንድ። ከሠራዊተ አጋንንት ያድገን ዘንድ። በዚህ ዓለም ባሉ በነቢያት ቃል እንደተናገረ። ከባሪያው ከዳዊት ወገን የምንድገበትን ገጥሥ ያሰነሣልን ይቅር ይለን ዘንድ ሰወገናቹ ድኅነትን ያደረገ አግዚአብሔር ይከበር ይመለከን።

ወእንተኒ ሕፃን ነቢየ ልዑል ተሰመይ። ይቤ ያለውን ጨርሶ፡ ተነበየ ላላው ለመጣ። እንተም ማሞ (ልጅ) ልዑል አግዚአብሔር የሾመህ መምህር ትሞላለህ አለ።

እስመ ተሐውር ቅድመ አግዚአብሔር ከመ ትጺሕ ፍኖቶ። ጎዳናውን ትጠርግ ዘንድ በአግዚአብሔር ፊት ትሄዳለህና። ፍኖት

ልበ እስራኤል፡ መጥረግ ከእኩያት ከፍትወታት ከጋጣውእ። ቅድመአግዚአብሔር፡ መገፈቅ ፅንሰ መገፈቅ ማስተማር ይቀድመዋል።

ከመተሀበሙ ለእስራኤል ያእምሩ መድኃኒቶሙ። መድኃኒታቸው ክርስቶስን ሊያውቁ ታስተምራቸው ዘንድ። ወሀብክዎሙ ቃስ ዘወሀብክኒ እንዲል።

እንደም ነዋ በግዑ፡ ብሰህ ትጻርጋቸው ዘንድ።

በዘያትገደግ ሰሙ ጋጢአቶሙ። ጋጢአታቸው በሚሠረደበት (በሚሠረደላቸው) ገንዘብ ክርስቶስን ሊያውቁ።

በሚህሉ ወበምሕረቱ ለእምላክን። በፈጣሪያችን በይቅርታው በቸርነቱ። ለዘሐውጸን እምአርያም። ከሰማየ ሰማያት ወርዶ ከድንግል ማርያም ተወልዶ በጎበኝን በፈጣሪያችን በይቅርታው በቸርነቱ።

ወሠረቀ ከመ ያርእዮሙ ብርሃኖ። ብርሃንነቱን ብርሃን መለኮቱን ይገልጥ ዘንድ።

ለእስ ይነብሩ ውስተ ጽልመት በድንቁርና።

ወጽላሉተ ሞት። በቀቢጸ ተስፋ ለነበሩ ሰዎች ዕውቀትን ልጅነትን ይገልጥላቸው ዘንድ።

እንደም ውስተ ጽልመት። በራሳቸው ፍዳ የተያዙትን።

ወጽላሉተ ሞት። በራሳቸው ፍዳ ላይ በእናት ባባታቸው ፍዳ ለተያዙት ለዎች ብርሃንነቱን ብርሃን መለኮቱን ይገልጥላቸው ዘንድ።

ከመ ያርትዕ እገሪን ውስተ ፍኖተ ሰላም። እግረ ልቡናችንን ወደ ወንጌል ጎዳና ያቀና ዘንድ። ከሰማየ ሰማያት ወርዶ ከድንግል ማርያም ተወልዶ በጎበኝን በፈጣሪያችን በይቅርታው በቸርነቱ ጋጢአታቸው በሚሠረደላቸው ገንዘብ ይሠረደላቸው ዘንድ ክርስቶስን ሊያውቁ። ነዋ በግዑ ብሰህ ትጻርጋቸው ዘንድ። ጎዳናውን ትጠርግ ዘንድ በአግዚአብሔር ፊት ትሄዳለህና። እንተም እንጂ ማሞ /ብላቴና/ ልዑል አግዚአብሔር የሾመህ መምህር ትባላለህ።

፲፩. ጸሎተ ሰምዖን ነቢይ

ሰምዖን ማለት ለምዕረ አግዚአብሔር ማለት ነው።

ታሪክ በጥሊሞስ የሚባል የጽርዕ የፋርስ ንጉሥ ነበር። ልጅ አልነበረውም ከሞቱ በኋላ ሰም የሚያስጠራ ምን እሳብ ጠየቀ የአይሁድ ፃፃቱ ብሉያት መጽሐፍት አሏቸው ያንን በጽርዕ ምላሽ አጽፈው አሉት። ጥበበ አግዚአብሔር ነው። አይሁድ ሥጋዊ ወልደ አግዚአብሔር አልደረሰም ብለው ቢፍቁት በጽርዕ ምላሽ አንዲገኝ መጽሐፍቱንም ጽሐፍቱንም ለደዱልኝ ብሎ ላከ። ንጉሡ ነገሥት ነውና ለደዱለት። ፎ ናቸው ቢሉ ፃፃቱ ድኃኒን ፎኔ ናቸው ቢሉ ፃፃቱ ድኃኒን ሰጣቸው። የሁለቱንም ቋንቋ የሚያውቅ አንድ ሰው በመካከላቸው አኖረ። በዕጣ (በክራል) መጽሐፈ ኢሳይያስ ለሰምዖን ደረሰ። አንድም መምህሩ ነውና የአገቱ ልጅ ነውና ያባትህን መጽሐፍ ማን ይጽፋልህ አሉት። ሲጽፍ ድንግል ትጽንሰ ወትወልድ ወልደ ከሚለው ደረሰ። ይህን ንጉሥ ፈላስፋ ነው። ይነቅፈኛል ብሎ። ወለት ትጽንሰ ብሎ ጻፈ። መልእኩ ድንግል ትጽንሰ ወትወልድ ብሎ ጻፈበት ጽሐፊ የጻፈውን ዘወር ብሎ ማየት ልማድ ነው። ዞሮ ቢያይ ድንግል ትጽንሰ ብሎ ጽፎበት አገኘው። ማነው እንዲህ የሚያደርግብኝ ብሎ ወቅሶምቱን /ምላጩን ቢለዋውን/ አንሥቶ እፍቃሁ ሲል አንደ አንቅልፍ ወጀብ አደረገው። ይህን የተጠራጠርከውን ሳታየው አትቀርም /አትሞትም/ ተወው አለው። ከዚያ በፊት ጀፂ ዘመን ነበረው ቢሉ ከዚያ በኋላ ርፂ ዘመን ከዚያ በፊት ርፂ ዘመን ነበረው ቢሉ ከዚያ በኋላ ጃፂ ዘመን እንደ ትሏን ካልጋ ተጣብቆ ኖሯል። ጌታ በተወለደ በ፵ ቀን ዮሴፍ ሰሎሜ እመቤታችን ይዘውት ወደ ቤተ መቅደስ ገቡ። ያ ሳታየው አትሞትም ያልኩህ ከቤተ መቅደስ አለህ አለው። እንደ ትሏን ካልጋ ተጣብቆ የነበረ የ፴ ዘመን ጎልማሳ ሆኖ ተነሥቶ ፎቱን ጌቱን ቆመ ብእሲ መር መር አያለ /አየተራመደ/ መጥቶ ከእመቤታችን ከንድ ሕፃኑን ተቀብሎ ይህን ተናግሯል። ሰምዖን የተናገረው ነገር ይህ ነው።

ይእዜ ትስዕሮ ለገብርክ። ለዐሮ ሊል ነው። ወትጉብራ ለደብተራ ያለውን ግበራ ብሎ እንደተረጉመው። እኔን ባርያህን በሞት አለናብተኝ።

በሰላም አግዚአ በከመ አዘዝክ። መሬት አንተ ወትጉብሪ ውስተ መሬት ብለህ እንዳዘዝክ በፍቅር ሳለሁ አስናብተኝ። ከሞሉ ካደሩ ጸብ አይቀርምና /አይታጣምና/። አንድም ዓር ጋር ሳይበዛብኝ። ሽማግሌ ሆኖ ከሞሉ ካደሩ ዓር ጋር አይታጣምና። አንድም ሳታየው አትሞትም እንጂ ማለት የፍቅር እነጋገር ነው። ሳታየው አትሞትም ብለህ አንደተናገርህ።

እስመ ርእያ አዕይንትየ አድገኖቱክ። ዓይኖቼ ልጅህ ክርስቶስን አይተዋልና። አድገኖት አለው በግብሩ።

በአስተዳሰክ ቅድመ ኩሉ ሕዝብክ። በኩረ ምእመናን አድርገህ ያዘጋጀኸውን።

አንድም እስመርእያ ቅድመ ኩሉ ሕዝብክ። በዮሴፍ በሰሎሜ በእመቤታችን ፊት አይተዋልና። አንድም እንግዲህ ወዲህም በሚነሡ ምእመናን ፊት አይተዋልና።

ከመ ትክሥት ብርሃን ለአሕዛብ። ሃይማኖትን ለአሕዛብ።

ወክብረ ለሕዝብክ አስራኤል። ልጅነትን ለአስራኤል ትገልጥ ዘንድ። አንድም ከመ ትክሥት ብርሃን ለአሕዛብ። እራትን ለአሕዛብ።

ወክብረ ለሕዝብክ አስራኤል። ወንጌልን ለአስራኤል ትገልጥ ዘንድ። ይህ መለያየት አይደለም።

ከመ ትክሥት ብርሃን ወክብረ ለአሕዛብ ወለአስራኤል ማለት ነው።

**ተፈጸመ ትርጓሜ መጋለፍ ፲ቱ ወፎቱ ክሊያት በሰላመ
አግዚአብሔር ለጌን።**

ከዚህ ቀጥሎ ከአንድምታው ትርጉም የወጡ ጥቅሶችን ይመልከቱ።

- ፩. ወእንዝ ቆዑ ተመስጦ ሕፃኑ፡- ልጄ ሕፃን ላለ ፈጥኖ በሞት ተነጠቀ።
ወእንዝ በቆዑም ይላል፡- ልጄ በሕፃንነቱ ላለ በሞት ተነጠቀ ጥበብ ፲፱፡፲፭-፲፮።
- ፪. ወይጼሊ ለከ እስመ ከመ ነቢይ ውሉቱ። ነቢይ ነውና ስለ አንተ ይጻልያልሃል ትደናሰህም ዘፍ ጽ።፭።
- ፫. በ ዘወድቀ ውስተ እየር ወበ ዘወድቀ ውስተ ምድር ወበ ዘወድቀ ውስተ እንጦርጦስ /እንጦርጦስ/ ዘውሉቱ መትሕተ ታሕተት። በእየር ላይ ተንሳፎ የወደቀ አለ። በምድርም ላይ የወደቀ አለ በእንጦርጦስ ውስጥም የወደቀ አለ። ይህም የታች ታች ። /ከጥልቆች በታች ያለ ጥልቅ ነው/ እንዳለ እክሲማርስ /ሥነ-ፍጥረት/።
- ፬. ወፊውስ ኩሉ ፍጡር ጊሜ። የሰው ሁሉ ሕይወቱ ዝናብ ፈጥኖ ቢዘንም ነው። ዝናብም ወደ ምድር በወረደ ጊዜ ደለ ያለኛል። እንዳለ ሊራክ ማፎጽፎጽ።
- ፭. መልእክኒ ኢያሐመረ ዕለተ ትሰበእቱ ሰቃል ወእልቦ ዘእከመረ እምእለ ሀሰጢ ውስተ እርያም ዕለተ /ምሥጢረ/ ምጽአቱ ለቃል ወሥርዓተ ዘገብር እግዚእ። መልእክም ጌታ ሰው የሆነበትን ቀን ለውንም ስለመውደዱ ጌታ ሰው ሆኖ የሠራውን ሥራ በእርያም ካሉ መላእክትም ማንም ሰው መሆኑን አላወቀም እንዳሉ ኤጲፋንዮስ እና ጎርጎርዮስ ነባቤ መለከት /ዘእንዚናዙ/ በሃይማኖት አበው።
- ፮. ወይሚምዑ ፲ቱ፤ እምኔከሙ እምድምፀ አሐዱ። ከአንድ ሰው ድምፅ ወይም ዛቻ የተነሣ ሺህ ሰዎች ይሸሻሉ። ኢሳ ፴፡፲፮።
- ፯. ሣህሉ ለእግዚእብሔር በጊዜሁ። እቤቱ በመልካሙ ጊዜ ጸሎቴ ወደ እንተ ነው እንዳለ ክቡር ዳዊት መዝ ፳፰፡፲፫።

- ፰. ኢይባእ ሞዓባዊ ወእሞናዊ። እሞናዊና ሞዓባዊ ወደ እግዚእብሔር ጉባኤ እይግባ ዘዳ ጸፎቲ። ዘፍጥ ፲፱፡፴፯፡፴፰።
- ፱. እስመ ጉልቄ ላብዕ (፯ቱ) ፍጹም ውሉቱ በጎበ ዕብራውያን። በዕብራውያን ሰባት ቊጥር ፍጹም /መጨረሻ/ ነው። እንዳለ ሳዊሮስ። ዘእንጸኢያ በሃይማኖት አበው።
- ፲. ዘያንሥእ እምድር ለነዳይ ወያሌዕሎ እመሬት ለምስኪን። ችግረኛውን ከመሬት የሚያነሣ ምስኪኑንም (ጦም እዳሪ ደሀውን) ከፍ። ከፍ። የሚያደርግ እንዳለ ክቡር ዳዊት በመዝ ፻፲፪፡፯።
- ፲፩. ኢይጠፍእ ምስፍና ወምልክና እምእባሉ ለያሁዳ። በትረ መንግሥት ከይሁዳ አይጠፋም ዘፍ ፵፱፡፲
- ፲፪. እስከዝዮ ብጽሒ ወኢትትዐደዊ እምወስንኪ ዳዕሙ ይትከወስ ማዕበልኪ በውስቱትኪ። እስከዚህ ድረሺ እትላፊ ማዕበልሽ ገደብ ይሁን አልሁ። ሰባሕርም ዳርቻዋን በወሰነ ጊዜ ውሃ ከትዛዙ እንዳያልፍ። ኢዮ ፴፰፡፲፩-፲፪ ምስሌ ጽ፡፳፱ ኤጲፋንዮስም። ይህንን ቃል በመጽሐፈ ቅዱሳው ወስዶታል።
- ፲፫. እነ ውሉቱ ዘእሠርቅ ፀሐየ። ናቡከደነፆር ያለ እኔ ሌላ ንጉሥ የለም በዚህ ዓለምም ፀሐይን የማወጣ ፈጣሪ እኔ ነኝ ብሉ ኮራ ከትዕቢቱም ብዛት የተነሣ እንዲህ አለ። መጽ መቃ ቀዳ ፳፡፫።
- ፲፬. እምትጥስዮሙ ለእሉ ሕዝብክ ጠሰየኒ ሲተ እመጽሐፈ ሕይወት። ኃጢአታቸውን ይቅር በላቸው ያስዚያ ግን ከጻፍኸው መጽሐፍህ እባክህ ደምስሰኝ። ዘጸአ ፴፪፡፴፪-፴፫።
- ፲፭. አልቦ ዘገብረ በዓለ ዘከመ ገብረ ኢዮስያስ። ከነቢዩ ከላሙኤል ዘመን ጀምሮ እንደ ኢዮስያስ ያለ ፋሲካን ያደረገ የለም መጽ። ዜና መዋ። ካልዕ ፴፭፡፲፰-፲፱።
- ፲፮. እንስ ሶበ እቤ እግዚእብሔር እብል በእንተ እብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ። እኔ እግዚእብሔር ባልኩ ጊዜ ሰበ እብ

በለ ወልድ ስለ መንፈስ ቅዱስ እናገራለሁ እንዳለ ባለልዩነት በሃይማኖተኝነው። ተናጋሪው ግን ጎርጎርዮስ ነባቤ መለኮተኛነው።

፲፮. ነፍሱም-ለ ለጻድቃን ውስተ እደ እግዚአብሔር ወእለዘፎሙ ሥቃይ /እሳተ/ ገሀንም። የደጋግ ሰዎች ነፍሱ ግን በእግዚአብሔር እጅ ናት። የኃጢአተኞች መከራ አላገኛቸውም፡ ጥበ ፣፩-፪።

፲፭. እለ ውስተ ሊኦል ጸኡ ወእለ ውስተ ጽልመት ተከሙ፤ /ነጽሩ/፤ በሊኦል ውስጥ ያላችሁ ውጤ በጨለማ ውስጥ ያላችሁም ውጤ ተገለጠ። ኢሳ ፆህ።፱ እንዳሉ ባስልዮስ ዘእንጸኢያና ሳዊርስ ዘእንጸኢያ በሃይማኖተኝነው።

፲፱. ወእሦጡ ተሳውቲሆሙ ዕራቆ። ታላላቆችም ብላቴናዎቻቸውን ወደ ውሃ ሰደዱ ወደ ጉድጓድ መጡ ውሃም አላገኙም እቃዎቻቸውንም ባደውን ያዘኩ ተመለሱ እንዳለ-ኤር ፲፱፡፩።

፩. ወፍናሠርክ ይበርህ ብርሃን ፀሐይ። በዚያም ቀን በረዶና ውርጭ እንጂ ብርሃን አይሆንም አንድ ቀንም ይሆናል እርሱም በእግዚአብሔር ዘንድ የታወቀ ይሆናል ሌሊትም አይሆንም ሲመሽም ብርሃን ይሆናል። ዘካ ፲፱፡፮-፭

፩፩. ሠረዶን በብእ ወእያሕየውን /ወእያሕየ/ ፈወሰናሃ ለባቢሎን ወእትፈወለት። ባቢሎን በድንበት ወድቃ ጠፍታለች አልቀሱላት ትፈልግም እንደሆነ ለቁስሏ መድኃኒት ውበዱላት ባቢሎንን ፈወለናት እርሷ ግን አልተፈወለችም ኤር ፲፩፡፭-፲።

፩፪. ወትፈትዉ አሐተ ዕለተ እመዋዕሊሁ ለወልደዕንላ እመሕያው። ከሰው ልጆች ቀኖች እንዱን ልታዩ የምትመኙበት ወራት ይመጣል አታዩትም ሉቃ ፲፯፡፳፪

፩፫. ንሕነስ ንትዌለጥ በምዕር ከመ ቅጽበተዓይን ወእግበጽሐሙ ለምዉታን። የኋለኛው መለከት ሲነፋ ሁላችን በድንገተእንደ ዓይን ጥቅሻ እንደወጣለን /እንነሣለን/ መለከት ይነፋልና።

ሙታንም የማይበሰብሉ ሆነው ይነሣሉ እኛም እንለውጣለን፡ ል ቶር ፲፭፡፶፪-፶፫

፩፱. ወርእሶ ሕልመ አበባ-ገብእ ማቲሳላ። ማቲሳላም የአባቱ የሄናክን ነገር በሰማ ጊዜ ሥራውን ሁሉ በሥውር ገልጦለታልና ነገሩን ሰምቶ ተመለሰ። ሄኖ ፆ፩፡፳፭-፳፮።

፩፭. አጽምዕ /አጽንሃ/ ለዝነክ ወልድየ ለርእየ ሕልመ አበብ። ልጄ ማቲሳላ ነገሩን ሰማኝ። የእኔን የአባትህንም ሀልም ለመስማት ጆርህን አቅርብ ሄኖ ፆ፩፡፱

፩፮. ነጽርኬ ንበ ሰንሌ ሕዋናት ዘበየንተ ሙላዱ ወጠነ ፍናተ ነኪረ። ሕዋናትን የፈጠረ ጌታ ትሕትናን የዕለት ጽንሰ ዘመዣን እንደጀመረ አወቅ እንዳለ አረጋዊ መንፈሳዊ።

፩፯. ምንት አምጽኦ ለእግዚአየ ንበ ንብሩ። አርናም ጌታዬን ንጉሡን ወደ ባረያው ያመጣው ምክንያት ምንድር ነው ፪ ሳሙ ፳፬፡፳-፳፪

፩፭. ወእቲብ ንጽሕ እምነ ሪቱ ግብራት ዘውእቶሙ ዘርዕ ወሩካቤ ወሰሰሉት ድንግልና እለ ሥሩዓን በዕንላ እመሕያው ወእመራን ዞሙ። በሰው ዘንድ ከተሠሩ ከታወቁ ከሃሽቱ ግብራት ንጽሕ ነው። እነዚህም ዘር ሩካቤ የድንግልና መሰወጥ ናቸው እንዳለ ሱጉትዩ በዓ እበው።

፩፱. ወከሊቆ ፎ ዓም እትቤቀሉ ለንጉሠ ባቢሎን ወለኩሉ ሰበሉ። ሰዛው ዓመትም ዙተፈጸመ ጊዜ የባቢሎንን ንጉሥና ያንን ሕዝብ ስለ ኃጢአታቸው አቀጣለሁ ኤር ፳፭፡፲፪-፲፭።

፱. ደቀቅከኒ ይንብሩ ፈላለያን ውስተ ምድረ ነኪር ፀተ ደተ ዓመተ። እግዚአብሔር አብርሃምን አለው። ዘርህ ለእርሱ ባልሆነች ምድር ሰደተኞች እንዲሆኑ በእርግጥ አወቀ፡ ባረያዎች አድርገውም አራት መቶ ዓመት ያለፌንጃቸዋል። ዘፍ ፲፭፡፲፫።

፱፩. ንበ ያዕቆብ ገድሪ ወንበ እስራኤል ተዋረሲ። የያዕቆብን ሥጋ ተዋሐጂ ከእስራኤልም በነላሽው ሥጋ ሁሉን ግዢ አለኝ። ሲራክ ፳፱፡፭-፱።

፴፪. በዘርዕክ ይትባረኩ ኩሉሙ አሕዛብ ምድር። የምድር ነገዶች ሁሉ በአንተ ይባረካሉ። ዘፍ ሆይ፡፤

፴፫. አስመ አምፍሬ ከርሥክ እነብር ዲበ መንበርክ። ከወገዘህ የሚወጣው ዘርህን ከአንተ በኋላ አስነግለሁ መንግሥቱንም አጽናለሁ ሸኛ ሳሙ ኧ፡ሆይ-ሆይ።

፴፬. እነ አግዚአብሔር ዘአፈጥር መካነ ወዘአወልድ። በወኑ ወደ መውለድ የማደርስ እኔ አላስወልድምን? ማሕበንን እኔ አዘጋለሁን? ኢሳ ፴፱፡፱-፲፡

፴፭. ምክንትላ ኢተውህባ ለብአሲት ዳዕሙ ትማስን /ትመጠት/ በግብረ አደዊሃ ዘእንበለ ውሉድ። በአጅዋ በመራችው ሥራ ልጅ ሳትወልድ ትሞታለች እንጅ ለሌት ምክነት አልተሰጣትም ነበር። ሄኖክ ፴፯፡፲፱-፳።

፴፮. ብክ ንወግዖሙ ለኩሉሙ ጸርን። በአንተ በላቶቻችንን እንዋጋቸዋለን መዝ ፵፫፡፭

፵፩. ወዘበክዎሙ ቃለ በወሀብኪ። የለጠኸኝን ቃል ለጥቻቸዋለሁና እነርሱም ተቀበሉት። ዮሐ ፲፯፡፳።

ከአንድዎታው ትርጓሜ በምዕራፍና በተጥር የተዘጋጁ ጥቅሶች በዚህ ተጠቃልለዋል።

ክፍል ፪

በሰሙ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ ፩ዱ አምላክ ለሜን
እዊጥን በፈድኤተ አግዚአብሔር ጽሑፈ ሐተታ መጋልየ

፲ቱ ወ፭ቱ ነቢያት

በአብ ስም ስምኚ አብን ወላዲ ብዬ፡ በወልድ ስም ስምኚ

ወልድን ተወላዲ ብዬ፡ በመንፈስ ቅዱስ ስም ስምኚ

መንፈስ ቅዱስን ሠራ፲ ብዬ፡

የ፲፭ቱ ነቢያት መጋልይን ማብራሪያ መጻፍ እጀምራለሁ

መጋለጽ ነቢያት ወጸሎት ለሙሉ

አንተጽ ፩

በሰ መጋለጽ

መጋለጽ፡- ማለት ምስጋና ግጥም ቅኔ ማለት ነው። ምስጋናውም በሁለት ይከፈላል። በዜማ በግጥም /በስንግ/ ምስጋናውም የሚያቀርብ ሁሉም በየቋንቋው ነው። ሁሉም በየቋንቋው ስንል በአግዚአብሔር ምሳሌ ከተፈጠረው የሰው ዘር የመጀመሪያ አባት ከሆነው ከአዳም በፊት ቀድመው ከተፈጠሩ ከአዕዋፍ ዘርች መጥቀስ ይቻላል። ዜማቸው /ድምጻቸው/ የማረና ደስ የሚያሰኝ አዕዋፍ እንዳሉ መጻሕፍት ያስረዳሉ።

አዕዋፍ ዘሠናይ ዜማሆሙ እንዲል። ጥበ ፲፮፡፲፮። በድጋሚም ያፍ ዘይብልዎ አሮድዮን /አልአሮድዮን/ እንዲል።

ታሪክ አሮድዮን የሚባል ወፍ አለ። እጅግ ድምፀ ሙልካም ነው። ሰው ከሚኖርበት ወደ በፊት ሔዶ ይኖራል። እሱም ከዜማው ደስ ማሰኝቱ የተነሣ ምግብ መልቀሙን እስኪዘነጋ ድረስ ድምፁን ያሰማል። መንገደኛውም ሁሉ የየራሱን መንገድ /ጉዞ/ ይዘነጋል። ማር ይሥ አንቀጽ ፳፰ ምዕሩ።

ነቢያትም ብዙዎች በዓለም የተወሰኑ ቢሆኑም ወይም በዓለም ተወስነው ልጆችን ወልደው ቢኖሩ እነሱ ከሰው ዘር ተገኝተው ዘርን /ልጅን/ ለዓለም ቢተኩ የዚህን ዓለም መንገድ ብቻ ሳይከተሉ ሰብአ ዓለም ከገበረ ገጢአት ወደ ገበረ ጽድቅ እንዲመሰሉ ከአግዚአብሔር የታዘዙትን መልእክት ከመፈጸምና ትንቢትን ከመናገር ወደ ጎሳ አላሉም።

በዘመ ነበበ በአፈነቢያቲሁ ቅዱሳን እሰ እምዓለም እንዲል። ሉቃ ፩፡፭ ስለዚህ የአግዚአብሔር አገልጋዮች በየዘመናቸው በመንፈሳዊ ዜማ /ምስጋና/ እንዲሁም በግጥም አግዚአብሔርን አመስግንዋል። ለምሳሌ፡-

፩. እስራኤል ከጣርነት ወደ ነፃነት ሲሸጋገሩ ንቢቤላ ብለው አመስግንዋል። ዘጸ ፲፭፡፩-፫። ይህ በዘመነ መሳፍንት ነው። ከከሠናት ሙሴና አሮን ሙሴ መሰፍን ሊሆን አሮን ካህን ነው።

፪. በዘመነ መሳፍንት፡ ከመሳፍንት ባርቅና ነቢይት ዲቦራ በጠላቶቻቸው ላይ ድልን በተቀዳጁ ጊዜ የተቀኙት ቅኔ አሉ። ነገሥታት ሆይ ስሙ። መኳንንት ሆይ አድምጡ። እኛ ለእግዚአብሔር አንቀኛለን። ለእስራኤል አምላክ ለእግዚአብሔርም እንዘምራለን ብለው በምስጋና ተቀኝተዋል። መሳ ፳፡፩

፫. በዘመነ ነገሥት፡ ከነገሥታት ዳዊትና ልጁ ሰሎሞን አመስግንዋል። የእግዚአብሔርን ስም አመስግናለሁ። በምስጋናም ከፍ፡ ከፍ፡ አደርገዋለሁ። መዝ ፳፰፡፴ ንጉሡ ሰሎሞንም ከፍ፡ ያለ ምስጋናን አመስግኗል። መጋ ፩፡፩ የመጋለጹን ሐተታ ማብራሪያ በዚህ አጠቃላይ ነቢይ የሚለውን አንቀጥላለን።

ስለ ነቢይ /ነቢያት/

ነቢይ ማለት ቃልን ከአግዚአብሔር ተቀብሎ ለንጉሥና ለሕዝብ የሚናገር ማለት ነው። ለዚህ ማበረጃ አንድ የእግዚአብሔር ሰው በዚች ከተማ አለ። እርሱም የተከበረ ሰው ነው። የሚናገረውም ሁሉ በእውነት ይፈጸማል ይህም ሳሙኤል ነው። ሳሙኤል ከአግዚአብሔር ቃልን ተቀብሎ ለሳዖል ሊናገር የአግዚአብሔርን ሕዝብ ትመራ ዘንድ እግዚአብሔር ቀብቶሃል ብሎ እንገሠው ፩ኛ ሳሙ ዘ።፮። ፩ኛ ሳሙ ፲፩፡፪ ነቢያትም ትንቢት ሲናገሩ አግዚአብሔር አንዲህ ይላል እያሉ ነው። አግዚአብሔር አንዲህ ይላል። ማዳኔ ሊመጣ ጽድቁም ሊገለጽ ቀርቧልና ፍርድን ጠብቁ ጽድቅንም አድርጉ ኢሳ ፶፮፡፩-፪።

የእስራኤል አምላክ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል። የነገርኩህን ቃል ሁሉ በመጽሐፍ ጻፍ። ኤር ፴፪፡፫።

የሰው ልጅ ሆይ ይህን መጽሐፍ ብላ አሰኝ። አፈንም ከፈትሁ መጽሐፉንም አገረለኝ። እኔም በላሁት መጽሐፉም እንደ ማር ጣፈጠኝ ሕዝብ ፫፡፩-፱።

በለ ጸሎት /ቃት/
የጸሎት ዝርዝርና ጥቅም

ጸሎት፡- የመጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት እንደሚገልጸው ሰው በእግዚአብሔር መልክና ምሳሌ በእግዚአብሔር ስለተፈጠረ ከእግዚአብሔር ጋር በጸሎት መገናኘት ይገባዋል። መገናኘቱም ጸሎት ስለሆነ ይጻልያል። የክርስቲያን ጸሎት ወደ ክርስቶስ ነው። ጸሎት ከእግዚአብሔር ጋር ያለን የመገናኛ ምልክትና ማጽኛ ነው።

ጸሎት፡- ሁሉ ኅብረትን ምስጋናን ስግደትን ንስሐን ልመናን ምልጽን ያጠቃልላል። በጸሎተ ዕጣን ጊዜ ሕዝቡ ይጻልዩ እንደነበር ካህኑ ዘካርያስም ጸሎትህ ተስማ የሚል መልካም መልስ ማግኘቱን እንረዳለን። ሉቃ ፩፡፲፱፡ ከክርስቶስም በቃልና በሥራ የጸሎትን መገዝድ አስተምሮናል። ሰምላሌ ከክርስቶስ በአንድ ቦታ ይጻልይ በነበረበት ወቅት ከደቀ መዛሙርቱ እንዲሁ በጠየቀው መሠረት አባታችን ሆይ የሚሰውን ጸሎት አስተማረ። ሉቃ ፲፩፡፩-፲፫።

እግዚአብሔር የልጆቹን ጸሎት በደስታ ይሰማልና ጸሎት ብዙ ኃይል አለው። ፩ ጴጥ ፫፡ ፲፪። እርስ በእርሳችሁ በኃጢአታችሁ ተናዘዙ ትፈውሱም ዘንድ እያንዳንዱ ስለሌለው ይጻልይ። የጻድቅ ሰው ጸሎት በሥራዋ እጅግ ኃይልን ታደርጋለች ብሎ የጸሎትን ጥቅም መጽሐፍ ያስረዳናል። ያዕ ፭፡፲፮-፩።

አስመጸስይ ኃጢአት ነው። መልካሙንና ቅኑን መገዝድ አስተምራችኋለሁ እንጂ ስለ እናንተ መጸለይን በመተው እግዚአብሔርን እበድል ዘንድ ይህ ከእኔ ይራቅ ብሎ ነቢዩ ሳሙኤል ስሕተት አስተማራቸው። ፩ኛ ሳሙ ፲፪፡፳፫

በለ ሌቱ ነቢያት ሙሴ ልደት መመረጥና የግብጽ ተልዕኮ

ሙሴ፡- ለወላጆቹ ሦስተኛ /የመጨረሻ/ ልጅ ነው። አባቱ እንበረም እናቱ ዮካብድ ይባላሉ። በሶስት ሺሕ ሰባት መቶ ስልሳ ሦስት ዓመተ ዓለም ሙሴ በግብፅ ተወለደ። ሰኞ ዘመንም ያህል

በግ ሲጠብቅ ከኖረ በኋላ ሙሴ እንደልማዱ በጉቹን ሲጠብቅ እግዚአብሔር ሙሴን መርጦ በሊና ተራራ /በኮሬብ/ ተገልጦ በግብጽ አገር በባርነት የሚሠቃዩት እስራኤልን እንዲያወጣ አዘዘው። ከብዙ መቅሠፍት በኋላም ፈርዖን እስራኤልን ሰቀቀ። እስራኤል የኤርትራን ባሕር በደረቅ ምድር ተሻገሩ። እስራኤል ከግብጽ የወጡት ስድስት መቶ ሺሕ ሆነው ነው። ይህ ቊጥር ሕዓናትንና ሌቶችን አይጨምርም ዘጸ ፲፪፡፴፯-፴፱።

እስራኤል በግብጽ የኖሩበት ዘመን ፴፻፴ ዓመት ነው። ዘጸ ፲፪፡፵-፵፩። ይህም ቊጥር የእስራኤል ልጆች እነሱም አባቶቻቸውም /አብርሃም ከነቤተሰቡ/ በከነዓንና በግብፅ የኖሩበት ዘመን ነው።

በተጨማሪም እግዚአብሔር አብርሃምን ከተነጋገረበት ቀን ጀምሮ ያዕቆብ ወደ ግብፅ እስከ ወረደበት ዘመን ድረስ ፪፻፲፭ ዓመት ይሆናል። ያዕቆብ ከግብጽ ከወረደበት ቀን እስከ ሙሴ ልደት የ፴፭ ዓመት ይሆናል።

ከሙሴ ልደት እስራኤል ከግብጽ እስከ ወጡበት ጊዜ ፹ ዓመት ይሆናል። በጠቅላላው ፴፻፴ ነው። ሙሴም ከእግዚአብሔር ጋር ፭፻፸ ቃላት ሕግን ተነጋግሯል። ማለትም እግዚአብሔር ሙሴን ተናገረው የሚለው ቃል ፭፻፸ ይሆናል።

ወእምድገራሁ በ፱ቱ ፻ ወ፴ ክረምት መጽሐት ኦሪት እንዲል። አብርሃም ከሞተ በኋላ በ፴፻፴ ዘመን ኦሪት ተሠራች። ገላ ፫፡፲፮

ሐተታ፡ አብርሃም ተስፋውን በሰማ በ፳፭ ዓመት ይሰሐቅን ወልዷል። ይሰሐቅ መስከረም ፴ ተጸንሶ ሰኔ ፳፭ ቀን ተወለደ። ይሰሐቅ በተወለደ በ፳ ያዕቆብን ወልዷል። ፹፭ ይኾናል። ያዕቆብ በተወለደ በ፻፴ ርደተ ግብጽ ሆኗል። ይህንም ገብተው ይቆጥሩታል። ያዕቆብ በተወለደ በ፹፫ ሌዊን ይወልዳል። ሌዊ በተወለደ በ፵፱ ቀንን ይወልዳል። ቀንት በተወለደ በ፫ ርደተ ግብጽ ሆኗል። ፪፻፲፭ ይኾናል። ርደተ ግብጽ በሆነ በ፳፭ ቀንት እንበረምን ይወልዳል። እንበረም በተወለደ በ፪ ሙሴን ይወልዳል።

የተሠራ በነፋሳት ምሰራዎች የቆመ ከዘላቂ የውትያናን ውሃ ሀያላ የሰፈረበት ከበታቹ ታላላቅ ብርሃናት /ፀሐይ ጨረቃ ከዋክብት/ እንደፋናን የተሰቀሱበት ነው።

ሰማይ ሁለት ቃል ነው። ሰማይ ትርጉሙ እሳትና ውሃ ማለት ነው። ከፍ ማለቱና ርቆ መታየቱ የጋራ ሆኖ ለጠፈርም ለላይኞቹ የብርሃን ሰማያት ለተባሉት ለጌቱ ሁሉ ይነገራል። አሳትና ውሃ ግን ለጠፈር ብቻ ነው።

በለ ምድር /ምድራት/

ምድር ምድራት እምዳር እምዳራት እምዳሮት ማለት፡ ሰፊ ዝርግ ደንዳና ወፍራም ከነ ባሕሩና ከነ የብሉ ከነ ልብሉ የብሰ የባሕር ርቦ /ፀኝ/ ነው። ከየብስ የተፈጠሩ የዐርብ ፍጥረቶችም የሚኖሩበት ነው። ወስመዮ ለየብስ ምድረ፡ ወለምእላደ ማይ ባሕረ። ለታብቀላ ምድር ሐመልማለ ሣዕር፡ ለታውጽእ ምድር ዘመደ እንኮሳ ወእራዊት እንዲል ዘፍ ፩፡፲-፳፱

ምድር ርሐባት። ርሐብ ይላል። ምድሪቱም ሰፊና ጸጥተኛ ለላም ያላት ነበረች። ፩ኛ ዜና ፪፡፵፱። እድባር ወእምዳር። የምትገቡባት ምድር ኮረብታና ሸለቆ ያለባት እገር ናት ዘዳ ፲፩፡፲፩። ወዘረውከዎሙ በእምዳሮት። ወደእገርችም በትኖ ቸዋለሁ። ሕዝ ፲፩፡፲፮-፲፯። ይበውእ ውስተ እምዳሮት። ወደ መልካማቱ ምድር ይገባል ዳን ፲፩፡፵።

በተጨማሪም ምድር የሰው ባሕርይ ሥጋ ጠፈር መሬት የሚል ትርጉም አለው። ዘምድረ ሰብለ እንዲል። ኪዳ። ምድርንም በአራቱ አፍላጋት አጽንቷታል። ዘእጽገን ለምድር ዲበ ማይ እንዲል። መዘ ፻፴፭፡፮ ወይም ከውሃ ጋር አቀላቅሎ ፈጥሯታልና። ወበአፍላግኒ ውእቱ እጽገን። መዘ ፳፫፡፪። በአራቱ ወዝች እጽንቷታልና ውስጥ ለውስጥ ቢያጠግቧት እንደሪቅ እንደጎታ እንደ ጎተራ ሆኖ በፈረሰች ነበርና። ዘእጽገን ለምድር ዲበ ማይ በል። መዘ ፻፫፡፲፬።

የሐራቱ ወንዞች ስምና መነሻ መድረሻ

፩. ኤፌሶን /ፊሶን/፡- የወተት ወንዝ ነው። ርስትነቱም የሕፃናት ነው። ማቴዎስ ይመስልበታል። እስመ ኩሉ ዘይትወጋዕ ሐሊበ ሕፃን ውእቱ። ወተትን የሚጋት ሁሉ ሕፃን ስለሆነ፡ ወኩን ከመ ሕፃናት ወእፍቅሩ ሐሊበ ነባቤ። እሁንም እንደተወለዱ ሕፃናት ተንክል የሌለበትን የቃልን ወተት ተመኙ ዕብ ጽ።፲፫። ፩ ዲጥ ፪፡፪።

፪. ግዮን፡- የወደን ወንዝ ነው። ለሚጸሙ ለሚጸልዩ በመልካም ሥራቸውም ደስ ለሚላቸው ርስት ነው። በማርቆስ ያመሰላል።

፫. ጤግርስ፡- የማር ወንዝ ነው። ርስትነቱ ነገርን መሸከም ለማቻላቸው /ለትግሥተኞች/ ለዎች ነው። ሉቃስ ይመስልበታል።

፬. ኤፍራጥስ፡- የዘይት ወንዝ ሲሆን ርስትነቱ የሰማዕታት ነው። የሐዘኑ ይመስልበታል። በተጨማሪም የፆቱ ወንዞች መነሻና መድረሻን በአጭሩ እንገልጻለን።

፭ኛው ኤፌሶን /ፊሶን/ ሲሆን ዘፍ፡፪፡፲፩-፲፪። በህንደኬ ያሉትን የወንዝ ውሃዎችን ሁሉ አሰባሰቦ ይዞ ሂዶ ገነትን አጠጥቶ ተመልሶ ውቅያኖስ ይገባል።

፮ኛው ግዮን ሲሆን ። ዘፍ፪ ፲፪-፲፱ ። በኢትዮጵያና በግብፅ ያሉትን የወንዝ ውሃዎች ሁሉ ሰብሰቦ ይዞ ሂዶ ገነትን አጠጥቶ ተመልሶ ኢያሪኮ ይገባል።

፫ኛው ጤግርስ ሲሆን ዘፍ ፪፡፲፬-፲፭ ። በዩናይትድ ያሉትን የወንዝ ውሃዎች ሁሉ አሰባሰቦ ይዞ ሂዶ ገነትን አጠጥቶ ተመልሶ ባሕረ ኤርትራ ይገባል።

፴ኛው ኤፍራጥስ ነው። ዘፍ ፪፡፲፭-፲፮ በአውሮፖ በፋርስ በባቢሎን ያሉትን የወንዝ ውሃዎች ሁሉ አሰባሰቦ ይዞ ሂዶ ገነትን አጠጥቶ ተመልሶ ባሕረ ኤርትራ ይገባል።

ሐተታ፡- ምድር ምንን ትመሰላለች ቢሉ ሰውን ትመሰላለች። እንደ ደሙ በውሃ፡ እንደ አጥንቱ በደንጌያ፡ እንደሥሩ በእንጨት፡ ጸንታ ትኖራለች። ሰማያትን የፈጠረ

ምድርንና በውሰጧ ያለውን አጽና አለ። ኢባ ፵፪፡፭-፮። በመዝሙር ፻፳፡፳፭ ላይም እንተ እግዚአ ኦቅደምከ ሣርርታ ለምድር። አቤቱ እንተ ምድርን አስቀድመህ ፈጠርህ። ሰማያት ከጥንት ጀምረው ምድር በእግዚአብሔር ቃል ከውሃ ተጋጥማ በውሃ መካከል ነበረች፡ የሚል ይገኛል። ፪ኛ ጴጥ፡፫፡፭

አቅደምከ አለ። ከማን ቢሉ ከሰማይ ምነው የሰማይና የምድርማ ተፈጥሯቸው በቀዳሚ ጉበረ እግዚአብሔር ሰማየ ወምድረ። በመጀመሪያ እግዚአብሔር ሰማይንና ምድርን ፈጠረ ባለ ጊዜ አንድ ጊዜ አይደለምን ቢሉ በመታየት አቅደምከ አለ። ዛሬ ትሉ ሰማይ አይታይምና። አንድ ወገን ለምድር ሰጥተህ ከመታየቷ መፈጠሯን ብቻ አቅደምከ በል። ከዚህ ብሩህ ሰማይ መልቶ ነበርና።

አንቀጽ ፫

ሰለ አላት /አላውት/

አላት፡- ከአራቱ ባሕርያት /ነፋስ አላት ውሃ መሬት/ ከዚህ አንዱ በሁሉ የሚገኝ ነው በድርቀቱ ከነፋስ፡ በሙቀቱ /በማቃጠሉ/ ከመሬት፡ በብርሃኑ ከውሃ፡ የሚሰማማ ነው። በአምጣነ ዕፁ ለአላት የዐቢነዱ። በእንጨቱ ልክ የአላቱ ነዲድ ይበዛል። ሲራ ፳፭፡፲

አላት በላዒ ሰዓማጽያን እንዲል። ቅዱ ማር አላት አላት የሰማይ አላት። አላት ገሞራ አላት ገሃንም ብርቱ ቅጣት። አበራሌል ልጆቻቸውን ሰሞሉህ /ሞሉህ/ ለተባለ ጣዖት/ ሠውተው ያቃጥሉበት የነበረ የሰማያዊ አላት ምሳሌ ነው። በወንድሙ ላይ የተቀጣ ሁሉ የገሃንም ፍርድ ይገዛል። አላት ዘለዓለም፡ የማይጠፋ የማይልፍ፡ ሥቃይ ያለበት ማቴ ፲፭፡፳-፲፯።

አላት ሕይወት። መንፈስ ቅዱስ፡ እኔ ለንስሐ በውሃ አጠምቃችኋለሁ እርሱ በመንፈስ ቅዱስ ያጠምቃችኋል። ማቴ ፫፡፲፩-፲፫።

ሰለ ሲኦል

ሲኦል፡- ማለት ታች ዝቅተኛ መቃብር ማለት ሲሆን በዓመተ ፍጻ ሰለምስት ሺህ አምስት መቶ ዘመን ያህል ነፍሳት የኖሩበት ነው። ከዚህ በኋላም በሕን እግዚአብሔር ያልሄዱና ሥርዓቱን ያልጠበቁ የከፉ ሥራ ክፉ ውጤት መኖሪያቸው ነው። ከምጽአት በኋላ ግን የጥቅኝን የፍርድ ቦታ ገኝነው ነው። መቃን በዎች ከውሃዎች በታች በውሃዎች ውስጥ ከሚኖሩ በታች ይንቀጠቀጣሉ። ሲኦልም በፊቱ ራቁትዋን ናት። ኢዮ ፳፮፡፲፭-፲፱

ሰለ ኦሪት አጻጻፍ

አሪት አሪት አይነት ነው/አሪት ጊዜ ተጽፋለች፡-

ሐ. በሙሴ ዘመን ነው። ይህ አሪት ዘሌዋውያን /አሪተ ሊዋውያን/ ይባላል።

ከ. አሪት ዘሊቃውንት /አሪተ ሊቃውንት/ ይባላል። ይህ አንደምን ነው ቢሉ በግብጽ ንጉሥ በበጥሊሞስ ዘመን በአምስት ሺሕ ሁለት መቶ አርባ አምስት ዓመተ ዓለም ፸ ሊቃናትን ከኢየሩሳሌም አስመጥቶ አሪት ዘሌዋውያንና መጻሕፍተ ነቢያትን ከዕብራይስጥ ወደ ጽርዕ በተረጉሙ ጊዜ ነው።

ሀ. አሪት ዘላምራውያን /አሪተ ላምራውያን/ ይባላል። በ፪ኛው ኢየርብዓምና በአሰር ንጉሥ በስልምናሶር ዘመን ምናሴ የሚባል ከሠን አሪትን አስተምሮ ለሰጸፈላቸው ከጣይ የተጠቀሰውን ሥያሜ ይዟል። ፪ ነገ ፲፮፡፳፭-፳፱

ወ. አሪት ዘአይሁድ /አሪተ አይሁድ/ ብጡል ይባላል። የዚህ ምክንያት ደግሞ ሰማዕቱ አስጢፋኖስ የሄናክ የትውልድ ሱባዔንና የኤርምያስን የዕለት ሱባዔ እየቆጠረ ለአይሁድ ሲያስተምር ባለማመናቸው ጊዜው አልደረሰም ሥጋ አልለበሰም እያሉ ከአዳም ፫ኛ ትውልድ ከሆነው ከጌት ዘመን ጀምረው እየተነሱ አስክ አብርሃም ድረስ አንድ ሺሕ አምስት መቶ ዘመን አውጥተው ለሰጸፉ ጊዜው አልደረሰም አሰኝቷቸዋልና አሪተ አይሁድ ተባለ።

ሰለ ሙሴ አገልግሎት

ሙሴ፡- እስራኤልን በምድረ በዳ ለ፱ ዓመታት ያህል ሲመግብና ሲመራ ኖረ።

ታሪክ፡- ከዕለታት አንድ ቀን እስራኤል ሙሴ ውሃ ሙሴ ውሃ እያሉ ከበዘበት። ደከሞት ነበርና ንሴብሐን ዘጸ ፲፭፡፩ ሳይደገም ለጣቸው እነርሱም ሳያመለግኑ ጠጥተውታል። እግዚአብሔር ሙሴን በእንተዝ ኢትበውኦ ለኢየሩሳሌም በእንተ ዘኢቀደለክኒ። ለዘርህ እለጣታሉሁ ያልኳት ምድር ይቺ ናት። በዓይኑ እንድታያት አደረግሁህ። ነገር ግን ወደዚያች አትሻገርም ብሎት ነበርና። በዚህ ምክንያት ኢየሩሳሌም አልገባም። ምድረ ናባው ቀርቷል። አገሩ ሞዓብ የተቀበረበት ተራራ ናባው ፋስጋ /ፒለጋ/ ይባላል። ዘዳ ፴፬፡፱፡፮

አንቀጽ ፬

ሰለ ነቢይት ሐና ዘመን

ሐና፡- ማለት ሀብት መልካም ሰጠታ ዕድል ፈንታ ማለት ነው። የሕልቃና አንደኛ ሚስት ናት። እምነቷም በእግዚአብሔር ዘንድ የታወቀ ነው። መካንም ነበረች። ሐና የተወለደችበት ዘመን በአራት ሺሕ ሦስት መቶ ዓመተ ዓለም ገደማ ነው።

ሰለ መካን /ናት/

መካን፡- ማለት የማይወልድ /የማትወልድ/ የማያፈራ/ የማታፈራ ማለት ነው።

ወሰራለ መካን ይአቲ ወኢትወልድ። ሶራም መካን ነዚች ልጅ አልነበራትም። ዘፍ ፲፩፡፴/፲፱፡፴፩-፴፪

እስመ መካን ይአቲ ኤልሳቤጥ። ኤልሳቤጥ መካን ነበረች። ሉቃ ፩፡፯፡፮

በ፱-ዓት መካናት አለ ኢወላዳ። መካናችና ያልወለዱ ማሕፀናች ያላጠፁ ጡቶችም በ፱-ዓት ናቸው የሚሉበት ጊዜ እነሆ ይመጣልና ለራሳቸውና ለልጆቻቸው አልቅሱ ሲል ከርብቶስ ለኢየሩሳሌም ልጆች ተናገረ። ሉቃ ፳፫፡፩፱፡፴፮

ነቢይት ሐናም ልጅ ባለመውለዱ ታዘን ነበር። በእግዚአብሔር መቅደስ ፊት ጸለየች። ወንድ ልጅ ብትሰጠኝ ዕድሜውን ሁሉ ለእንተ ለእግዚአብሔር እስጠዋለሁ ብላም በአለትን ተሳለች ፩ኛ ሳሙ ፩፡፭-፲፪።

ሰለ ስአለት /ስአለታት/

ስአለት፡- የአማርኛው መጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት ስአለትን እንደሚከተለው ይተረጎማል። ሰው በፈቃዱ አንድ ነገር ለእግዚአብሔር ለማድረግ ወይም ለመስጠት ቃል መግባት ነው። ብዙ ጊዜ ሰው ወደፊት ከእግዚአብሔር በረከትን ለመቀበል ስአለትን ይሳላል። ማሰረጃ ያዕቆብም እግዚአብሔር ከእኔ ጋር ቢሆንና ቢጠብቀኝ ከሰጠኝ ሁሉ ለእግዚአብሔር ከአሥር እጅ አንዱን እሰጣለሁ ብሎ ተሳለ። ዘፍ ፳፰፡፩-፳፻፡፩። በሌዋ ፳፯፡፩። ዘጉ-፳፩፡፩-፫። መሳ ፲፩፡፴-፴፩።

ሰው ስአለቱን ባይፈጽም ንጢአት ነውና በችኮላ መሳል አይገባም። ዘዳ ፳፫፡፳፩፡፳፫፡- ምሳ ፩፡፳፭፡፩። መክ ፭፡፱፡፭። እግዚአብሔርም የሐናን ጸሎትና ስአለት ለምቶ ወንድ ልጅ ወለደች ከእግዚአብሔር ለምኔ አግኝቼዋለሁ ብትል ለሙን ሳሙኤል ብላ ጠራችው። ፩ኛ ሳሙ ፩፡፭-፲፪።

ሕፃንም ጡትን በተወ ጊዜ ሐና ወደ እግዚአብሔር ቤት ወለደችው። በእግዚአብሔርም ቤት አደገ። ከዚህ በኋላም ሦስት ወንዶችንና ሁለት ሴቶችን ወለደች ፩ኛ ሳሙ ፪፡፳፯።

አንቀጽ ፬ ተፈጸመ።

አንቀጽ ፭

ሰለ ሕዝቅያስ ጸሎትና ዘመን

ሕዝቅያስ ማለት የሰሙ ትርጉም እግዚአብሔር ኃይሌ ነው ማለት ነው። በአራት ሺሕ ሰባት መቶ ሃምሳ ዘጠኝ ዓመተ ዓለም ተወለደ። ፲፫ኛው የይሁዳ ንጉሥ ነው።

ከይሁዳ ነገሥታት ሁሉ እሱን የሚመስል አልነበረም ፤ ነገ ፲፰፡፭። ባዕድ አምልኮትን አጠፋ። ሙሴ የሠራውን የናሱን እባብ ስበረ ቤተ መቅደስንም አሠራ። ታሞ ለሞት ከደረሰ በኋላ በዘመናቹ ላይ ፲፭ ዓመት የተጨመረለት ጸሎቱም ቅድመ አግዚአብሔር የደረሰለትና የሠመረለት ንጉሥ ነው። ይህም የሆነው በነቢዩ በኢሳይያስ ምክንያት ነው። ምናሴንም የወለደ ከዚህ በኋላ ነበር። እሳ ፴፰፡፩-፮ በተወለደ በ፳፭ ዓመቱ ነገሠ የመንግሥቱ ዘመን ፳፱ ዓመት ሲሆን መላ ዘመኑ ፶፱ ዓመት ነው። አንቀጽ ፮ ተፈጸመ።

አንቀጽ ፮
ስለ ንጉሡ ምናሴ በደልና ንስሐ

ምናሴ፡- ማለት ማስረሻ ወይም መከራዬን አስረላኝ ማለት ነው። ከይሁዳ ነገሥታት አሥራ አራተኛው ንጉሥ የሕዝቅያስ ልጅ ነው። ፤ ነገ ፳፡፳፭።

በአራት ሺሕ ስምነት መቶ አንድ ዓመተ ዓለም ተወለደ። በተወለደ በ፲፪ ዓመቱ ነገሠ። ባዕድ አምልኮትን እየተከተለ ከአሞራውያን ይልቅ ከፋ ሥራ ሠራ። በኢየሩሳሌም ላይ የአግዚአብሔር ቁጣ እንዲመጣ አደረገ። ፤ ነገ ፳፭፡፩-፲፰። ፤ ዜና ፴፱፡፩-፲፡ እር ፲፭፡፱።

የአሰር ንጉሥ አስራዶን /ንዑስ ሰናከራም/ ወደ ባቢሎን ማረከው። በዚያም ጊዜ ጸላዩ። አግዚአብሔርም ምሕረትን አደረገለትና ወደ ኢየሩሳሌም ተመለሰ ሕዝቡ አግዚአብሔርን አንዲያመልኩ አዘዘ። ፤ ዜና ፴፱፡፲፩-፳

ስለ ውቅያኖስ

ውቅያኖስ ውሃ የሚኖርበት የውሃ መኖሪያ ታላቅ ባሕር ስፊ ጥልቅ ሲሆን ባራቱ ማዕዘን የሞላ ነው ውሃ የሌለበት ከደረቁ ምድር ፤ እጅ የሚበልጥ እንደየብሱ ጅ ክፍል ያለው ነው። ባሕር ለታላቁ ለታናሹ ሲሆን ውቅያኖስ ግን ለታላቁ ብቻ ነው።

ስለ ብሔሞት

ብሔሞት ጉማራ የወንዝ አውሬ የባሕር ፈረስ በአፍሪቃ ወንዞች በሐይቆቿ የሚገኝ ከውሃ እየወጣ ሣርና ቅጠል የሚበላ ታላቅ ጉናና ቆርብተ ወፃሪም አንገተ ደንዳና የባሕር የበረሃ ጉሽ ጠባዩ ያውሬ መልኩ የበሬ ነው። ጉማራ አንደ በሬ ሣር ይበላል ኢዮ ፵፡፲፭

ስለ ንስሐ

ንስሐ ማለት ኀዘን ጸጸት ቁጭት ምላሽ መቀጫ ቅጣትና ቀኖና የነጠላት ነባ ማለት ነው።

ምናሴ በኢየሩሳሌም የነገሠበት ዘመን ፶፭ ሲሆን መላ ዘመኑ ፳፯ ነው። አንቀጽ ፮ ተፈጸመ።

አንቀጽ ፮

ስለ ነቢዩ ዮናስ የትውልድ ዘመን

ዮናስ ማለት የዋህ ሰላማዊ ገርና ንጹሕ ማለት ነው። አባቱ አማቱ አናቱ ማቀሲ ይባላሉ። በአራት ሺሕ ስድስት መቶ አርባ ዓመተ ዓለም ተወለደ። ነቢዩ ኤልያስም ወደ አግዚአብሔር ጸልዮ ከሞት ያስነሣው ነው። ኤልያስንም ያገለግለው ነበር። የትንቢት ጸጋ የተሰጠው ነው። መኖሪያውም በገሊላ በጋትሔፌር ከተማ ነበር።

ስለ ዐገበሪ /ዐናብርት/

ታላቅ ዓሣ እንደ ዘንዶ ያለ ዮና ፪፡፩ ዐገበሪ ምሥጢሩ ታላቅነትና ነባርነት ያለው ማለት ሲሆን አምባ እንደማለት ነው።

በሰ መልሕት /ቃት/ መላሕት/

የመርከብ ልጅም እንዳይሔድ እንዳይናወጥ የሚገታው እንደ አልጋ እግር አራት ሆኖ ሁለቱ በፊት ሁለቱ በኋላ ባራት ማለዘን የሚወርድ ታላት ዘናና ብረት ነው። ዮና ፪፡፮

እስመ ዘውስተ መርሶ ያንቀላቅል። በወደብ የተጠጋ መርከብ ይነዋወጣልና። ወባሕቱ መርሶ ወመልሕት ኢየንድግም ይትሀወክ።

ነገር ግን ወደብ መልሕት ቢታውን ለቆ እንዲሄድ እያደርጉትም አንዳስ የሐላፊድር ፤ክ።

በሰ ነነዌ

ይህ ጥንታዊ ከተማ በጢሮስ ወንዝ ጻር በናምሩድ የተመሠረተ ነው። ዘፍ ፤፤፩-፤፪። ለአሶር መናገሻ ከተማ ሆነ። የነነዌ ለዎች ንስሐ እንዲገቡ ዮናስ ወደ ነነዌ ከተማ ተላከ። ንስሐም ንብተው ከመጥፋት /ከሞት/ ድነዋል። እንቀጽ ፮ ተፈጸመ።

እንቀጽ ፮

በሰ ነቢዩ ዳንኤል እና የትንቢቱ ፍጻሜ

ዳንኤል ማለት ለምሳክ የሚፈርድልኝ ፈራጂዬ ጻኛዬ ማለት ነው። ትውልዱ ከነገደ ይሁዳ ነው። እባቱ ዮሐንስ፤ ይባላል እናቱ ሚሊናስ። ትባላለች።

በይሁዳ ክፍል ውስጥ በምትገኝ በኢየሩሳሌም በእራት ሺሕ ሰምንት መቶ ሰባ ለምስት ዓመተ ዓለም ተወለደ። በምርኮ ጊዜ ዳንኤል ወጣት ነበር። የባቢሎን ንጉሥ ናቡከደነፆር ኢየሩሳሌምን ሲማርክ ከተማረኩት ከአሥር ሺሕ ለዎች ጋር እንዱ ዳንኤል ነበር። ፪ ነገ ፳፱፡፲፬-፲፭። ሕልም ተርጓሚ መሆኑ የታወቀ ነው። ዳን ፪፡፲፱-፵፱። ትንቢትም ሀብቱ ሆነ። ንጉሡ ናቡከደነፆር ከሰው ተሰይቶ ከአራዊት ጋር በዱር ፮ ዓመት እንደሚኖር እንደ እንስሳም ሣር እንደሚበላ ከኋላ ዓመትም በኋላ ወደ መንግሥቱ እንደሚመለስ ትንቢት ተናገረ። ትንቢቱም ተፈጸመ። ትንቢቱንና

የትንቢቱን ፍጻሜ ዳን ፱፡፲-፴፯ ይመልከቱ። ማንም ያልተረገገውን ተረጉመ። ማቴ ቲቄል ፋሬስ የሚለውን ማለት ነው። ዳን ፳፡፳፭። የዚህ ትርጉምና የትንቢት ፍጻሜ በጊዜው ጊዜ ተፈጸመ።

ቤተ መቅደስም ከፎ ዓመት ማለት ከባቢሎን ምርኮ በኋላ እስራኤል ሲመለስ በሩባቤል በ፱፻፵፭ ዓመት ከልደተ ክርስቶስ በፊት ቤተ መቅደስ እንደሚሠራ ተናገረ ተፈጸመ። ዕዝ ፫፡፯-፲፫ ይህም እንደሚፈርስ /እንደሚቃጠል/ ተናገረ። በግሪክ መንግሥት በታላቁ እስክንድር ፈረሰ። ዳን ፳፡፳፭። ትንቢቱም በ፱፻፩ ዓመት ከልደት በፊት ተፈጸመ። ትንቢቱም ከ፱፻፱-፱፻፺፯። ዓመት ከልደት በፊት የነገሠው የአሶር ንጉሥ እንጥያኮስም ቤተ መቅደስን እንደሚያረከስና እንደሚያጠፋ ተናገረ። ይህም ተፈጸመ። ዳን ፳፡፳፱-፳፯። ክርስቶስም ወደዚህ ዓለም እንደሚመጣና እንደሚገደል ተናገረ ተፈጸመ። ዳን ፱፡፳፭-፳፮። ከክርስቶስ ስትላት በኋላም ኢየሩሳሌም ተቃጠለች። ይህ የሆነው በፎ ዓም ነው። ቤተ መቅደሱን እስፋፋቶ ያሠራው ሄሮድስ ለግሪክ ከልደት በፊት በ፲፱ ዓመት ነበር። ያፈረሱትም ሮማውያን ናቸው። ዳንኤል ቤተ መቅደስ ትሠራለች ከዚህ በኋላም ትጠፋለች ብሎ ትንቢት የተናገረ ክርስቶስ ለወሰድ ፴፻፲ ዓመት ሲቀረው ነው።

ስለ ኢየሩሳሌም

ኢየሩሳሌም ስመ ሀገር የዳዊት ከተማ መዲና የልጆች ሁሉ መናገሻ የሆነች በምድረ ይሁዳ ያለች ጥንታዊት ከተማ ናት ዘፍ ፲፱፡፲፭።

የሩ፡ ሀገር ሳሌም ሰላም ሲናበብ ሀገረ ሰላም ማለት ነው። ሳሌም ከመባሏ በፊት ሌዱ ስላቀናት ሳይዳ ቤተ ሳይዳ ትባል ነበር። ቤተ ጸጋ ወግህል ማለት ነው። ዮሐ ፭፡፮። ከሌዱ በኋላ ልጁ ሳሌም ስለነገሠበት ሳሌም ኢየሩሳሌም ተብላለች። ከዚያም በኋላ ስሟ ለልተለወጠም መዝ ፸፭፡፭ ኢያ ፲፡፩። ከሳሌም በኋላም የነገሡት ንጉሠ ሳሌም በመባል ሳይ መልከጼዴቅ ለዶንጸዴቅ እየተባሉ በምሳሌ ስም ተጠርተዋል። ኢያ ፲፡፩-፬ ይኸውም የእውነት ንጉሥና ጌታ ማለት ነው። እማናዊው

ንጉሠ ጽድቅና እግዚእ ጽድቅ ሊያሉሰ ክርስቶስ እንደ ሰውነቱ ንጉሠ እይሁድ ተብሎ በመካከሏ ተሰትሎ ደቂቅ አጭን ከአብ፡ ሕዝብን ከእሕዛብ፡ ሰውን ከመላእክት፡ ነፍሳትን ከሥጋት እንድ የሚያደርግባት /የሚያስታርቅባት/ ስለሆነች ስሟ እንደ ትንቢት ሆኖ ከነቢያት በፊት በዘመነ አበው ተነግሯል። ነቢይ ከኢየሩሳሌም ውጭ ይጠፋ ዘንድ እይገባምና ዛሬና ነገ ልሂድ ያስፈልገኛል አሰ ክርስቶስ። ሉቃ ፲፫፡፴፫-፴፭።

ነቢያት፡ ግን በእስራኤል ከፋት ሰዶም ገምራ ብለዋታል። ከስዶምም ያስፈቱና ያበሰጧት እሱ። እናንተ የሰዶም አለቆች ሆይ የእግዚአብሔርን ቃል ስሙ፡ ኢሳ ፩፡፲፡ ነቢዩ ሕዝቅኤልም ስለ ኢየሩሳሌም ሊናገር ኢየሩሳሌም ሆይ ወዮልሽ ከከፋትሽ ሁሉ በኋላ የምንዝርናን ስፍራ በየእደባባዩ ከፍ ያለ ቦታ ለራስሽ ሠራሽ እሰ። ሕዝ ፲፮፡፵፯-፶፡ እንቀጽ ፰ ተፈጸመ።

እንቀጽ ፱

ስለ አናንያ አዛርያ ሚሳኤል ምርኮና ዘለዓለማዊ ምስጋና

አባታቸው ኢዮአቂም (ሴምዩ፡ ሴንዩ) ይባላል፡ እናታቸው ሐና ትባላለች። ኢዮአቂም ማለት እግዚአብሔር አቆመ ማለት ነው። የእግዚአብሔርን ቃል ስመናቅ የነቢዩ ኤርምያስን መጽሐፍ እቃጠለ። ኤር ፴፮፡፳፫-፳፱ በዚህ ምክንያት ኢየሩሳሌም እንደምትማረክ ኤርምያስ ትንቢት ተናገረ። የይሁዳ ንጉሥ ኢዮአቂምን እንዲህ በለው። እግዚአብሔር እንዲህ ይላል የባቢሎን ንጉሥ በእርግጥ ይመጣል ይህችንም ከተማ ያፈርሳታል ከሰውና ከእንስሳም ባዶ ያደርጋታል ሲል። ኤር ፴፮፡፳፱-፴፻ ነቢዩ ኢሳይያስም ከኤርምያስ አስቀድሞ በኢየሩሳሌም ላይ ምርኮ እንደሚመጣ ተናግሮ ስለነበር። ኢሳ ፩፡፩-፩ ትንቢቱ ይፈጸም ዘንድ ኢየሩሳሌም ተማረከች። ስትማረክም አናንያ አዛርያ ሚሳኤልም በወጣትነታቸው ተማርከው ወደ ባቢሎን ወረዱ። ንጉሡ ናቡከደነፆር በዚቱ ውስጥ እሳድጉ በባቢሎን ሀገሮች ውስጥ ሾማቸው። በእሳቱ ውስጥም የእግዚአብሔር መልእክ ቅዱስ ንብርኤልም ፪ተኛ ሰው መሰሉ ታዩ። የእግዚአብሔር

መልእክም የእሳቱን ንብልባል ከቺቱ ደቂቅ ላይ እጥፍቶ አዳናቸው እንደ ጧት ጤዛም ሆነ። ንጉሡም በፊታቸው ሰገደ።

በዚያን ጊዜም ይትባረክ እግዚአብሔር እምላክ አበዊነ። የአባቶቻችን ፈጣሪ እግዚአብሔር ይክበር ይመስገን እያሉ በ፯ ቃላት ምስጋናን አቀረቡ። በዚያም ጊዜ ከጳጳሩ ዓመት በኋላ ክርስቶስ እንደሚወለድ ትንቢት ተናገሩ። እንቀጽ ፱ ተፈጸመ።

እንቀጽ ፲

ከዚህ በመቀጠልም ይባርከዎ ኩሱ ንብረ እግዚአ ሰእግዚአብሔር። የኢታ እግዚአብሔር ሥራዎቹ ሁሉ ያመሰግኑታል። እርሱ ለዘላለሙ ምስግን ልዑልም ነው። እያሉ ጧ። ጊዜ አመሰግኑት።

ይባርከዎ ብለው ያመሰግኑትን ምስጋና መሥመር ቢቀጥሩት ጧ። ይሆናል። የቺቱ ደቂቅ ጸሎት በዘመናቸው በታሪክነት ብቻ ተጽፎ ሳይቀር ከእንድ ሺሕ እንድ መቶ ሃያ ዓመት በኋላ በቅዱስ ያሬድ ድርሰት በሰማያዊ ዜማ እንደገና ተቃኝቷል። ከላይ እንደጠቀስነው ይትባረክ እግዚአብሔር እምላክ አበዊነንና ይባርከዎ ኩሱ ንብረ እግዚአ ሰእግዚአብሔር የሚለውን የቺቱ ደቂቅን ጸሎት ኢትዮጵያዊው ሊቅ ቅዱስ ያሬድ ከቺቱ ጸዋትወ ዜማዎች /የዜማ ከፍሶች/ አንዱ በሆነው ምዕራፍ በተባለው መጽሐፍ ውስጥ በዘወትርና በዓበይት በዓላት ስብሐተ ነገህ /የጧት ምስጋና/ ተብሎ በሚጠራው ምስጋና ውስጥ በሦስት ዜማዎች ማለት ግእዝ ዕዝል ዓራራይ ተሰባስቦ ይገኛል።

ከዚህ ላይ ስብሐተ ነገህን ብቻ የጠቀስንበት ምክንያት ከዓመት እስከ ዓመት በታላላቅ አድባራት ሳይቋረጥ እግዚአብሔር የማመስገንበት ስለሆነ ለማለት እንጅ የይትባረክና የይባርከዎ ምስጋና ከላይ በተጠቀሰው ስብሐተ ነገህ ብቻ ያልተወሰነ መሆኑን እናሳስባለን።

ቃሉ እንዴት ምዕራፍ በተባለው መጽሐፍ ውስጥ ተካተተ /ተዘጋጀ/ የሚል ጥያቄ ቢነሣ መልሱ የሚከተለው ይሆናል። ምዕራፍ በተባለው መጽሐፍ ውስጥ የሚገኘው ቃል በብዛት

ከመዝሙረ ዳዊት መሆኑ ለሊቃውንቱ ግልጽ ነው። ሆኖም ምክንያቱ ዳዊት ይትባረክ ይባርክም የሚሰውን ቃል በመዝሙሩ /በምስጋናው/ ውስጥ በብዛት ጠቅሶት ይገኛል /ተጠቅሶ ይገኛል/። ነቢዩ ዳዊት ሰሰ ሕዝቅያስ ሲናገር እባርክ ለእግዚአብሔር በኩሉ ጊዜ። እግዚአብሔርን በጌቱ በጀቱ በጽዕቱ ጊዜያት እመሰግንዋለሁ ብሎ ተናግሮ ነበር። መዝ ፱፻፩።

፪ኛ ሰሰ ትሩፋንም ከ፪ በመን በኋላ እግዚአብሔር ያደረገውን ድንቅ ሥራ ትዝቢት በተናገረበት በመዝ ፳፮፡፱፭ ወደትባረክ እግዚአብሔር። ይህን ያደረገ እግዚአብሔር ይከበር ይመሰግን በማለት ተናግሮ ነበር።

፫ኛ በመዝ ፳፭፡፲፭ ይትባረክ እግዚአብሔር እምላክ አስራሔል። አስራሔልን የፈጠረ እግዚአብሔር ይከበር ይመሰግን ብሎ ነበር።

፬ኛ በመዝ ፪፪፡፳፭ ይባርክም ለእግዚአብሔር ኩሉ ኃይሉ። ሠራዊተ መላእክት እግዚአብሔርን ያመሰግኑታል። ብሏል።

፭ኛ በመዝ ፪፱፡፲፱-፳ ቤተ-አስራሔል ባርክም ለእግዚአብሔር። የአስራሔል ወገኖች እግዚአብሔርን እመሰግኑት። ቤተ እርን ባርክም ለእግዚአብሔር። የእርን ወገኖች ካህናትም እግዚአብሔርን እመሰግኑት። ቤተ ሌዊ ባርክም ለእግዚአብሔር። የሌዊ ወገኖች እግዚአብሔርን እመሰግኑት።

፮ኛ በመዝ ፻፱፡፩ ይትባረክ እግዚአብሔር እምላኪያ። ፈጣሪዬ እግዚአብሔር ይከበር ይመሰግን ብሎ የራሱን እመስጋኝነት ከላይ የተጠቀሱትንም እግዚአብሔርን እንደእመስገኑና እንዲያመሰግኑ ገልጿል። ይህን በማያያዝም ነቢዩ ዳንኤል በምዕ ፪፡፩ ላይ ይትባረክ ስመ እግዚአብሔር። ካለ በኋላ ይትባረክ እግዚአብሔር እምላክ እበዊን የሚለውንም በምዕ ፫፡፳፮ ላይ ተናግሯል። ይህ በምዕ ፫፡፳፮ ያለው ከአዛርያ ምስጋና ጋራ የተያያዘ ነው።

እግዚአብሔር ስለናንያ ሰለዛርያ ሰሚሳኤልም አውቀትንና ጥበብን መጻእፍትን ከማዝብ ሁሉ ማስተዋልን ሰጥቷቸው ነበር። ንጉሡም ናቡከደነፆር እንደ አራቱ ያለ ሰው አላገኘም።

ስዚህ በኋላም በሥጋ ከዚህ ዓለም በሞት የሚሰዩበት ሰዓት በደረሰ ጊዜ በጸሎት ቤታቸው ማለት እስራሔል ጊዜና ነፃነት ለሰሌላቸው ባለብት ያጸልዩ ነበር።

ለእግዚአብሔር ምድር በምልዓ። ምድርና መላዋ ለእግዚአብሔር ናት። ዓለምም በእርሷም የሚኖሩ ሁሉ። መዝ ፳፫፡፩-፮። እየጸለዩ ሳሉ ሰጊደው ነፍሳቸውን ለእግዚአብሔር ሰጡ። ወዲያው ንውጽውጽታ ዘባቢሉን አገር ሆነ። ንጉሡም ፈርቶ ዳንኤልን ጠየቀው። ነቢዩ ዳንኤልም ይህ ይቶ ደቂቅ ስላረፉ ነው አለው። ንጉሡም አዝዮ ይ ሳጥኖችን እንዲሠሩላቸው በሐር ግምጃ ልብሶችም ገዝጠው ትዲሳኑን በማጥኑ ውስጥ እንዲያኖሩላቸው አዘዘ። ንጉሡም እንዳዘዘ አደረጉ። ንጉሡም በሚሞትበት ጊዜ ሥጋውን በውስጡ አድርገው በዘበሩ በሰሰቱ ልጆች አፅም መካከል እንዲያኖሩት አዘዘ። እንዲሁም አደረጉለት። ከዘዘው በመን በኋላ ማለት አንድ ሺሕ በመን ሲፈጸም እባ ቴዎድሮስ በእስክንድርያ ሊቀ ጳጳስና በተሾመበት ወረት በ፫ቱ ደቂቅ ስም ቤተ ክርስቲያን ሠራ። እባ ዮሐንስ ሐፂርን አፅማቸውን እንዲያመጣለት አዘዘ። እባ ዮሐንስ ሐፂርም ዙታዘዘው መሠረት ባቢሉን ደረሰ። ወገኖቻችንም ብቻ አየ። በውስጣ ከቶ /ፈጽሞ/ ሰው አልነበረም። የወርቁ ምስል ብቻ ከዚያ ነበር። እባ ዮሐንስ ሐፂርም አፅማቸው ባለበት ሰገደ። እንዲህ ብሎ ጸለየ። የከበራችሁ አባቶቼ ሆይ የከበረ አባት እባ ቴዎድሮስ በሰማችሁ ቤተ ክርስቲያንን ሠርቶ አፅማችሁን በውስጣ ሲያኖር እኔን ልኮኛልና ከእኔ ጋር ትሔዱ ዘንድ ፈቃዳችሁ ይሁን አለ። በዚያን ጊዜ እንዲህ የሚል ቃል ከአፅማቸው ወጣ። ለሃይማኖት አባት ስእባ ቴዎድሮስ እንዲህ በሰው። የደካምህን ዋጋ እግዚአብሔር ያስጥህ። ነገር ግን እኛን እስከ ፍርድ ቀን /እስከ ዳግም ምጽእት/ ድረስ አፅማችን ከንጉሡ አፅም ጋራ እንዳይሰይ እግዚአብሔር ስላዘዘን ከዚህ እንወጣም። ድካሙንም ከንቱ እናደርግም ቤተ ክርስቲያኒቱ በምትከብርበት ዕለት በሌሊት መብራቶችን ይሰቅሉ ዘንድ እንዲያዝዝ በውስጣቸውም ዘይትና ፈትል እንዲያደርጉ በእሳት ግን እይላኩላቸው። እኛም ከዚያ ደርሰን በእኛ የእግዚአብሔር ኃይል በዚያ ይገሰጣል። ብለህ ንገረው

አሉት። እባ ዮሐንስ ሐዲርም እንደነገሩት ሁሉንም ለእባ ቴዎድሎስ ነገረው እርሱም ፎቱ ደቂቅ እንዳዘዙት እደረገ። በግንቦት ወር በ፻ኛው ቀን በግብጽ ሀገር ቤተክርስቲያኒቱ በምትከብርበት ሌሊት የከበሩ ፎቱ ደቂቅ በተለምዶ ተገለጡ። ሊቀ ጳጳሳቱ እባ ቴዎድሎስና ለዚህ ጸጋ የታደሱ ሁሉ ዘቤተክርስቲያኒቱ እርከን ላይ ሲዞሩ ፎቱ ደቂቅን እየለቸው በየዓይኑቱ በህን ደዌ የታመሙ ብዙ በሽተኞችም ከቅዱሳን ፎቱ ደቂቅ መገልጥ የተነሣ ያን ጊዜ ተፈወሱ።

ታሪክ

የእስክንድርያ ጳጳሾች ሊቀጳጳሳት የሆነው ቴዎድሎስ በ፪፻፲፱ ዓ.ም በማርቅስ ወንበር ተሾመ። ከዚህ በኋላ ቤተክርስቲያንን ለማሠራት ይተጋ ነበር። ቤተክርስቲያንን ለማሠራት የተነሣበት ምክንያት የእርሱ መምህር የነበረው ሐዋርያው የእስክንድርያ ሊቀጳጳሳት አትናቱዎስ ቤተ ክርስቲያን ለማሠራት ይመኝ ስለነበር። የመምህሩ የአትናቱዎስን መልካም ምኞት በተግባር ለመተርጉም ሲል። መጠነ ሰረድእ ከመ ሲቁ። ደቀመዝሙር እንደመምህሩ መሆኑ ይበቃዋል የሚሰውን ቃል መሠረት በማድረግ በዚህም ላይ ከመምህሩ ደቀመዝሙሩ እንዲሉ።

፩ኛ. በነቢዩ በኤልሳዕና በመጥምቀ መለኮት ዮሐንስ ስም፡

፪ኛ. በእመቤታችን በቅድስት ድንግል ማርያም ስም፡

፫ኛ. በፎቱ ደቂቅ ስም በግብጽ አገር በ፱፻ ዓ.ም ገደማ ቤተክርስቲያንን እሠራ።

ስለ አናንያ እዛርያ ሚሳኤል የሰም መጠሪያ

አናንያ እዛርያ ሚሳኤል የመጀመሪያ ሰማቸው ሲሆን ሲድራቅ ሚሳቅ አብደናጎ የሚሰው ለም ደግሞ የንጉሡ ናቡከደነፆር የጳንደረቦቹ አለቃ የሆነው አስፋኒዝ /አስፋኒስ/ ያወጣቸው ስም ነው። ዳን ፩፡፭፡፭።

፩. ፎቱ ሲል ቊጥራቸውን መናገር ነው።

፪. ደቂቅ ሲል በሰድሜ ታናናሽ ሆነው ከወጣትነት ጀምረው ለእግዚአብሔር አገልጋዮችና ታማኞች ሲሆኑ ቤተሰብና የአንድ ሰው ልጆችም /ወንድማማቾችም/ በመሆናቸው ነው።

፫. ፍቁራን አነው ሲልም የተወደዱ የከበሩና የእግዚአብሔር ወዳጆች ባሶሚሎች ማለቱ ሲሆን ወንድማማች መሆናቸውን የበሰጠ ያስረዳል። በ፯፻፲ ዝምድና በሃይማኖትም የተሰማማ ስም ነው።

፬. ፎቱ ሰደው ሲል የጸታ ስም ማለት የወንድነት ተፈጥሮ መግርግ ያላቸው መሆኑን ያስረዳል።

፭. ስማዕት /ስማዕታት/ የ፯፻፲ የተጋደሱ ስማቸው ነው። ከላይ የጠቀስናቸው ስሞች ሁሉ በቅዱስ ያሬድ ድርሰት ውስጥ የተገለጹ ናቸው።

አንቀጽ ፲፩

ስለ ነቢዩ ዕንባቆም

ዕንባቆም፡- ትውልዱ ከነገደ ስምዖንና ከነገደ ዮሴፍ ነው። አባቱ ጳውሎ /ናቡር/ ይባላል። እናቱ ሱራፋ ትባላለች። በአራት ሺህ ስዓት መቶ ዘጠና ስምንት ዓመተ ዓለም ገደማ ተወለደ። በአረጃና በሸመገሰ ጊዜ የእስራኤል ልጆች ከተማረኩበት ከባቢሎን ተመልሰው አያሩሳሊም ገብተው በዘሩባቤል ዘመን ቤተ መቅደስን ሠሩ። ዕንባቆምም አያሩሳሊም ደርሶ ወደ ቤተ መቅደስ ገባ በታላቅ ደስታም ተቀበሉት ትንቢቱንም የሰሙ ወደእርሱ ተሰበሰቡ አፋንም ከፍቶ በመንፈስ ቅዱስ እንዲህ አለ።

እቤቱ ድምፅህን ሰማሁ። ስምቴም። ፈራሁ ሥራህንም አይቼ አደነቅሁ አለ። ስለ ጌታችን መድኃኒታችን መሙረድና በይሁዳ ክፍል በሆነች በቤተልሔም ስለመወለዱ ሲናገር የተመሰገነ እግዚአብሔር ከፋራን ተራራ ከቴማን ከይሁዳ አውራጃ ይመጣል ብሎ እስከመጨረሻው ያሰውን ቃል ተናገረ። ከነቢያት መጻሕፍትም ጋራ ቆጠራት።

ከዚህ በኋላ ከእስራኤል ልጆች አንዲት ሴት ወደ እርሱ መጣች እያለቀሰችም እንዲህ አሰቸው። ሁለት ልጆች ነበሩኝ ጣዖት እንዲያመልኩ ፈለጉአቸው። እምቢ ባሉ ጊዜም ገድለው

በጎዳና ላይ ጣሏቸው። ተገድለው ወደ አሱባትም አብሯት ሂደ። ነፍሳቸውንም ያሰነሣ ዘንድ እግዚአብሔርን ለመነ ልመናውንም ተቀብሎ በሕይወት አሰነሣቸው። ዕረፍቱም በቀረበ ጊዜ ዘመዶቹን ጠራቸው እንደሚሞቱም ነገራቸው። አንዲት ሰዓት ያህል ወደ ላይ እየተመለከተ ተቀመጠ። እነሆ እንደለው ዘንድ ያለች ታላቅ ዘንድ የቤቱን ጣሪያ ለንጥቃ ወረደች ወደ አፋም ተዘርግታ ነፍሱን ወለደች።

በለ ቴማን

ቴማን፡- የበታ ክፍል ነው። መደመሪያውን ምሥራቅ ቢሉ አንጻሩ ምዕራብ ማለት ነው። ለሰዚህ ቴማን ማለት ዕግዛ ይገባል። ናጌብ ደቡብ የደቡብ ነፋስ በደቡብ ያለ አገርና ሕዝብ ማለት ነው። ሂም ገጸክ መንገድ ቴማን ሲተረጉም ፊትህን ወደ ኢየሩሳሌም አቅና ማለት ሲሆን ቴማን ኢየሩሳሌም ተብሎ ተተርጉሟል። ሕዝ ጽፏል፡- ኤር ማዘ፡፩፡፭።

በለ ፋራን

ፋራን፡- ከቤርሳቤህ በለተደቡብ በሲና ውስጥ የሚገኝ ምድረ በዳ ነው። አለማኤል በፋራን ተቀመጠ። ዘፍ ጽፏል፡- አበራኤላውያንም በዚህ ተገዙ። ዘኑ ፲፡፲፪። ፲፮፡፲፮። ፲፫፡፳፮። የፋራን ተራራ ኤልፋራን ተብሎአል። ዘፍጥ ፲፬፡፮። ዕንባቆም ክርሰቶስ ከፋራን እንደሚመጣ ተናገረ። ዕን ይ። ይህም ኤፍራታን ያመለክታል ሚክ ር፡፪

በለ መብረቅ /መጣርትት/

መብረቅ፡- ማለት የአሳት ሰይፍ የአሳት ፍላጻ ማለት ሲሆን፡ በዝናም ጊዜ ክደመና አፎት የሚመዘዝ የሚወረወር ነው። ራእ ፬፡፭። ሲራ ፱፡፩። ኤር ፲፡፲፫። ማቴ ፳፭፡፫።

ሐቲቷ፡- የመብረቅ ተፈጥሮ እንደምን ነው ቢሉ ውሃው በደመና አይበት /በአቆማዳ፡ በሽራ/ ተቋጥሮ በነፋስ ወደል ምዝ

/በጥነት እንስሳና በመጫኛ/ ተጭኖ ሲመጣ ደመናና ደመና በተጋጨ ጊዜ እንደ አረቁ ዘውሃ ይወጣል። ወተት ሲገፋ ቅቢ እንዲወጣው። እንቀጽ ፲፭ ተፈጸመ።

አንቀጽ ፲፪

በለ ነቢዩ ኢሳይያስ

ትውልዱ ከነገደ ለምያን ነው። እባቱ አሞጽ ያባላል። እናቱ ኑራንስ /ሰዓዲያ/ ትባላለች። በአራት ሺሕ ስድስት መቶ በማጊያ ቡላት ዓመተ ዓለም ገደማ እንደተወለደ በንጉሡ ያዝያን አድሜ ያመለከተል።

ጌታ ዘቡፋት ላይ እያለ ሰራፊል ከሩቤል አያመለገት በዘብሩ በጌትነቱ ተግልጸለት አያታል። ኢሳ እ፡፭፡፭።

ኢሳይያስም በያሁዳ በነገሡ በአምስቱ ነገሥታት ዘመን ትገቢት ተናገረ። አሊህም አዝያን ኢየሁዳም አካዝ ሕዝቅያሳና ምናሌ ናቸው። በአካዝ ዘመን እንዲህ ብሎ ትገቢት ተናገረ። እነሆ እግዚአብሔር ምልክትን ይሰጣችኋል።

፩. እነሆ ድንገል ትጸንሳለች ወንድ ልጅንም ትወልዳለች ለሙንም አማኑኤል ትለዋለች ትርጉሟውም እግዚአብሔር ከኛ ጋር አንድ ሆነ ማለት ነው። ኢሳ እ፡፲፬፡፯። እርሱም በነጠላታቸው ከሚመጣቸው ፍዳ ወገኖቹን የሚያድናቸው ወደጎደማኖቹም የሚመልሳቸው እንደሆነ የአበራኤልንም ልጆች መሥዋዕታቸውንና ክህነታቸውን /የአራቱን ሥርዓት/ እንደሚሸር ከሐዲለ ወገኖችም የሚያመለገት ክህናትን /ሐዋርያትን/ እንደሚሾም ተናገረ።

፪. በለ አበራኤል መማረክና ከምርኮ መመለሳቸውን ትገቢት ተናገረ። ኢሳ ፳፩፡፭። ኢሳ ፩፡፭።

፫. ከብር ይግባውና በለ መድኃኒታችን ክርሰቶስ መክራ ትገቢት ተናገረ። ኢሳ ፶፫፡፩። እንዲህም አለ። እርሱም በመክራው ጊዜ ነገርን አልተናገረም፤ እንደ በግ ይታረድ ዘንድ መጣ በግ

በሚሸልተው ሰው ፊት እንደማይናገር እንዲሁ በመስራው ጊዜ ነገርን አልተናገረም ብሎ። የሐዋ ቋ፡፴፪-፴፱።

በሕዝቅያስ ልጅ በንጉሡ ምናሴም ትንቢት ተናገረ። ጣዖትን ለለማቆሙና ለለማምለኩ ገሠጸው። ለለዚህም ንጉሡ ምናሴ ተቆጥቶ በእንጨት መሠንጠቂያ በመጋዝ በራሱና በእንግሮቹ መካከል ሰነጠቀው። ምስክርነቱንም በዚህ ፈጸመ። አንቀጽ ፲፪ ተፈጸመ።

አንቀጽ ፲፫

ለለ ድንግል ማርያም ልደት

በአምስት ሺሕ አራት መቶ ስማኒያ አምስት ዓመተ ዓለም አመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም ከአባቷ ኢያቂም ከእናቷ ሐና ተወለደች። በተወለደች በ፲፭ ዓመቷ እንዚአብሔር በቃሉ እንደተናገረና እንደ ነቢያት ትንቢት በድንግልና ከሃሳቱ አካላት አንዱ አካል ወልድን እሑድ መጋቢት ጳ፴ ቀን በ፫ ሰዓት ጸነለችው። ወዲያው በዚሁ ወር ወደ ቅድስት ኤልሳቤጥ ቤት ሔዳ ስላም ካለቻት በጋላ።

ተዐብዮ ነፍሰዩ ለእንዚአብሔር። ሰውነቱ ጌታን ታከብረዋለች የሚለውን ምስጋና ተናገረች አመለከት። አንቀጽ ፲፫ ተፈጸመ።

አንቀጽ ፲፬

ለለ ካህኑ ዘካርያስ እና የልጁ ዮሐንስ ልደት

ዘካርያስ፡- ማለት እንዚአብሔር ያስባል ማለት ነው። ካህኑ ዘካርያስ በአምስት ሺ አራት መቶ ዓመተ ዓለም ተወለደ።

ማሳቱ ኤልሳቤጥ ጸነለች ለ፱ ወር ያህል ማለትም አመስከረም ጳ፲፡- ስኔ ፱ ቀን ዘካርያስ መናገር አልቻለም። ዮሐንስ ሲወለድ እንደበቱ ተከፈተ /ተናገረ/። ነቢዩ ጻዊትና ነቢዩ ጻንኤል እንዲሁም እናንዶ አዛርያ ሚላኤልም ያመለከትን ምስጋናና ለፈጣሪያቸው ያቀረቡትን ጸሎት። ይትባረክ እንዚአብሔር እምላክ እስራኤል። የእስራኤል ጌታ እምላክ ይከበር

ያመስገን እያለ አመለከት። ሉቃ ል፡፳ ደግሞም እንተ ሕፃን ሆይ የልዑል ነቢይ ትባላለህ መንገዱንም ልትጠርግ በእንዚአብሔር ራት ትሔዳለህ አያለ ትንቢት ተናገረ። እስቀድሞ በነቢዩ በኢሳይያስም ተነግሮ ስለነበር ኢሳ ፱፡፭ ማል ይ፡፳። ለልጁ ለዮሐንስ ተገልጿለት መንገዱንም ለማያት ቀርባለችና ንስሐ ግብ እያለ ከማስተማሩም ዘላይ ማቴ ይ፡፳፱። ለዮሐንስ ፱ ዓመት ከ፳ ወር ለጌታ ፱ ዓመት ሲሆነው ፈጣሪውን በዮርዳኖስ ወንዝ አበመቀ። ማቴ ይ፡፲፭

ለለ ልፍት

ልጁ ዮሐንስ የ፫ ዓመት ሕፃን እያለ ከክርስቶስ ልደት በፊት በ፴፯ ዓመት የነዘነው የመጀመሪያው እንቲጳስ ሄሮድስ ሕፃናትን በሚያስገድልበት ጊዜ ዮሐንስን ያዛ እናቱ ኤልሳቤጥ ወደ በፊህ እንድትሸሽ ዘወርያስ እንዘ ወደ በፊህ ያዛው ሄደች። በሄሮድስ የሚረረዘው ዘሕፃናቱ አንዱ ዮሐንስ ነበርና ልጅህን አምጣ ቢሉት ልጁን ወደ ሌላ ቤት እናቱ ያዛው ሔዳለች ቢላቸው በዚህ ምክንያት ገደለች። እንዲህም የሚል ሌላ ታሪክ አለ። ዘወርያስ ልጁ ዮሐንስን ወደ ቤተ መቅደስ ወስዶ በመሠዊያው ጠርዝ /ጫና/ ላይ እኑሮ ጸለየበት። ሀብተ በፊስት ለማሳደር። ያን ጊዜም የእንዚአብሔር መልአክ ቅዱስ ነብርኤል ሕፃኑን ከእናቱ ጋራ ቢፋታ ወደሚባል በፊህ ነጥቆ ወሰደው። ሕፃኑን ባላገኘት ጊዜ አባቱ ዘካርያስን ገደለች። የዘካርያስንም ደም የሚበቀል እስኪመጣ ድረስ ለሾ ዓመት ያህል ደሙ ስትራህ ኖረች። በ፫ ዓ.ም ካህኑ ዘካርያስ በለማዕትነት ተገደለ። ካህኑ ዘካርያስ በቤተ መቅደስ ውስጥ ከተገደለ በጋላ ማቴ ጳ፫፡፳፭-፳፮። ከብር ይግባውና እንዚአብሔር ሥጋውን ሠወረ። ደሙ ግን እንደ ደንኒያ ሆነች። ካህናቱና ሕዝቡ እንደልማጻቸው ለጸሎት በመጡ ጊዜ ከካህናት አንዱ ወደ ቤተመቅደስ ውስጥ ገባ። የረጋ ደምን እገኝ አመሠዊያውም ውስጥ እንዲህ የሚል ቃልን ሰማ። እነሆ የበራክዩ ልጅ ካህኑ ዘካርያስ ተገደለ። ከተገደለ በጋላም የካህኑ

ዘክርያስ ደም ፎ ዘመን ሲፈላ ኖሯል። የሚበቀል አስኪመጣ ድረስ ደሙ ስትጮህ ትኖራለች የሚለውን ለመግለጽ የሚከተለውን ታሪክ እንመልከታለን።

ታሪክ

ዘክርያስ ስቅለት አስቀድሞ አይሁድ ፈጽመው ስርም መንገዱን ተገዝተው ነበር። ነገር ግን ዘክርያስ ስቅለት በኋላ በጃ ዓ.ም በሮም ምዛት ላይ ሸፈቱ ወይም ስርም መንገዱን አንገዛም አሉ። በዚህ ምክንያት የሮም አገረ ገዢ ጥጦክ ኢየሩሳሌምን ለመክበብ ገሠግሠና ታላቅ የሚያስፈራ ጦርነት ሆነ። ጠዲያው ሌሊቱን ከተማዋ /ኢየሩሳሌም/ ተያዘችና ተቃጠለች። ቤተ መቅደሱም በአሳት ነበልባል ተያያዘ። ዘጠና ሰባት ሺሕ አይሁድ ተማረኩ። ሌሎችም ምግብ እንዲሆኑ ለአራዊት ተወረወሩ። በሕይወት የተረፉትም ሠደ ዓለም ሁሉ ተብተኑ። ይህ ሁሉ እንዲሆንና እንዲፈጸም ገና አስቀድሞ በነቢያት ትግዢት ተነግሮ ነበር። ከነቢያትም አንዱ ዳንኤል ነው። የሚመጣውም አስቃ ሕዝብ ከተማይቱንና መቅደሱን ያጠፋሉ። ፍጻሜውም በጎርፍ ይሆናል። እስከመጨረሻም ድረስ ጦርነት ይሆናል ጥፋትም ይቆጠራል። ዳን ሁ፡፳፯፡፳፯። ስለዚህ የሚበቀል አስኪመጣ ድረስ የሚለው ከላይ የታሪኩን ምንጭ እንደዘረዘርነው ሮማው ጥጦክም በፎ ዓ.ም። የኢየሩሳሌምን ቤተ መቅደስ ባፈራረስ ጊዜ ደሙ ሲፈላ አግኝቶ ይህ ምንድን ነው ብሎ ጠየቀ። ደግ ሰው ነበር በግፍ /ያለ በደል/ የተገደለ ካህን ነው አሉት። ጥጦክም ከገዳዮቹ ወገን ጿ ሰዎችን አስመጥቶ ቢያስገድል ደሙ መፍላቱን ትቷል። የሚበቀል አስኪመጣ ያሰኘው ቃል ይህ ነው።

አንቀጽ ፲፱ ተፈጸመ።

አንቀጽ ፲፭

ስለ ነቢዩ /ካህኑ/ ስምዖን ትግዢትና ዕረፍት

ስምዖን፡- ማለት እግዚአብሔር ጸሎቴን ሰማ ማለት ነው። ካህኑ ስምዖን ዘእምስት ሺህ ዓመተ ዓለም ተወለደ።

ታሪክ

አዳም ዙተፈጠረ በእምስት ሺሕ ሁለት መቶ አርባ አምስት ዓመተ ዓለም ዙየሲሞስ ነገው። አባቱ አግለዋ ይባላል። እናቱ ዘሬኒኤት ትባላለች። በአገር አግዘ በጣም የተመሰገነ ንጉሥ ነበር። ከእስራኤል ውስጥ ሲቃውንትን መርጦ መጽሐፍተ ኦሪትንና መጽሐፍተ ነቢያትን ከዕብራይስጥ ወደ ጽርዕ ዙሚያስተረጉምበት ጊዜአገሩዳዎቹና ከተርጓሚዎቹ አንዱ ስምዖን ነው።

ጌታ በተወለደ በጃ ተኑ ሕጻኑን በቤተ መቅደስ ታቅፎ ጠዲያው ትግዢት ተገልጸለት ይህ ልጅሽ በእስራኤል ውስጥ ለጠቡዎች ለመውደቃቸውና ለመነግታቸው ነው አሉ። እያይዞ በዕለተ ስቅለት ጊዜ በእመቤታችን ድንገል ማርያም በልቧ የሚደርስባትን ንዝን አበረዳት እንዲህም አላት፡ ከልብሽ የሚዘፋፍል ፍላጻ ይገባል ብሎ በዕለተ ስቅለት የሚደርስባትን መራራ ንዝን አመለከተ ትግዢቱም ተፈጸመ።

ዘዚህ በኋላ እግዚአብሔርን አመሰግነ እንዲህ ሲል። ወይቤ ሠዐር ለገብርኤ ባሪያህን በሰላም አስናብተው ብሎ በሰላም አረፈ። ሱቃ ዪ፡፳፱፡፴፯ አንቀጽ ፲፭ ተፈጸመ።

የ፲፭ቱ ነቢያት ምትናይ ሐተታ በዚህ ተፈጸመ። እንግሥቱ ላስጀመረን አስጀምሮ ላስፈጸመን ለልዑል እግዚአብሔር ክብር ምስጋና ይገባው አሜን።

ስነጽሐፍት ምዕናይ ሐተታ

ምግብ የሆኑ መጽሐፍት

1. መጽሐፈ ሰዋስው ወግ/ሥ ወመዝገበ ቃላት
ሐዲስ ኪዳን ወልድ ከፍሌ /አስቃ/ 1948 ዓ.ም
2. ተክሰ ጻድቅ መኩሪያ 50 እና 51 ዓ.ም
3. መጽሐፍ ቅዱስ 81 ብርሃንና ስላም 1980
4. ሃይማኖት አበው ትንሃኤ ዘጉባኤ 1986 ዓ.ም
5. መጽሐፈ ስንኩሣር 1993/94 ዓ.ም
6. የመጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት 1996 ዓ.ም
ንግድ ማተሚያ ቤት
7. የኢንተርኔት መረጃ